

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
AGENȚIA DE DEZVOLTARE NORD

TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

EDIȚIA A VI – A,

**DEDICATĂ
ANULUI PROFESORUL NICOLAE FILIP**

**Materiale
COLLOQUIA PROFESSORUM**

29 septembrie 2016

Volumul II

**Secțiunea
BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII**

Bălți, 2017

CZU 02:378.4(478-21)(082)=135.1=161.1

T 80

Colegiul de redacție:

Igor COJOCARU, doctor în istorie, conferențiar universitar,
prorector pentru activitate științifică

Svetlana STANȚIERU, lector superior universitar

Elena SIROTA, doctor în filologie, conferențiar universitar

Viorica CEBOTAROȘ, lector universitar

Oxana NICULICA, lector universitar, metodist

Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB

Lina MIHALUȚA, dir.- adj. BȘ USARB

Valentina TOPALO, bibliotecar, grad de calificare superior

Elena STRATAN, bibliotecar, grad de calificare superior

Coperta / Tehnoredactare computerizată: **Silvia CIOBANU**, bibliotecar, grad de calificare superior

Corector: **Liliana EVDOCHIMOV**, master în filologie

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

„Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, colloquia professorum (6 ; 2016 ; Bălți).
Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Ediția a 6-a, dedicată Anului Profesorului Nicolae Filip : Materialele Colloquia Professorum din 29 septembrie 2016 / col. red.: Igor Cojocaru, Elena Harconița [et al.]. – Bălți : S. n., 2017 (Tipografia Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți) – . – ISBN 978-9975-50-201-6.

Vol. 2 : Secțiunea: Biblioteconomie și științele informării. – 2017. – 127 p. : fig., fot. – Antetit.: Univ. de Stat “Alec Russo” din Bălți, Agenția de Dezvoltare Nord. – Texte : lb. rom., rusă. – Rez.: lb. engl. – Bibliogr. la sfârșitul art. – 25 ex. – ISBN 978-9975-50-203-0.

02:378.4(478-21)(082)=135.1=161.1

T 80

**Responsabilitatea pentru conținutul și corectitudinea articolelor
revine autorilor.**

ISBN 978-9975-50-201-6

SUMAR

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

Secțiunea: BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII

Programul	5
Radu MOȚOC. Recunoștința unei colaborări de excepție / <i>Gratitude of one exception collaboration</i>	8
Elena HARCONIȚA. MISISQ WP3 - Cultura informației în bibliotecile universitare din Republica Moldova / <i>MISISQ WP3 Information Literacy in the University Libraries</i>	10
Ludmila CORGHENCI, Svetlana BARBEI. Formarea profesională continuă a personalului BNRM - prioritate instituțională. Orientări strategice / <i>Continuing professional development of staff - BNRM institutional priority. Strategic guidelines</i>	24
Elena STRATAN. Sesiunile de training în cadrul WP3 cultura informației - facilități pentru bibliotecarii universităților din Republica Moldova / <i>Training in WP3 Information Literacy skills sessions - facilities for universities librarians in the Republic of Moldova</i>	28
Tatiana CELPAN. Termeni și definiții conform standardelor în vigoare din domeniul biblioteconomiei, informării și documentării” / <i>Terms and definitions according current standards of librarianship, information and documentation</i>	34
Valentina TOPALO. Educație deschisă: conținut, structură și învățare în MOOCs / <i>Open Education : content, structure and learning goals</i>	41
Elena ȚURCAN. Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți / <i>A Scientometric View of university researchers</i>	46
Mihaela STAVER. Surse electronice de informare utilizate în formarea Culturii Informației utilizatorului / <i>Electronic information resources used in formation culture user information</i>	55
Anișoara NAGHERNEAC, Marina MAGHER. Mendeley – instrument util de management al referințelor bibliografice / <i>Mendeley - Reference Manager software for creation bibliographic references</i>	62
Taisia ACULOVA, Angela HĂBĂȘESCU, Silvia CIOBANU. Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice USARB pe platforma ExLibris Primo: posibilități infinite / <i>The electronic catalog of Scientific Library of Alecu Russo Balti State University on the ExLibris PRIMO platform: the limitless possibilities</i>	69

Lina MIHALUȚA. Descrierea bibliografică analitică a articolelor în software integrat de bibliotecă ALEPH / <i>The analytical bibliographic description of articles integrated in the Aleph library software</i>	80
Varvara GANEA. Sistemul informațional modernizat creat de bibliotecarii USARB / <i>Modernized information system created by USARB librarians</i>	89
Olga DASCAL, Snejana ZADAINOVA. Noi paradigme informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și SpringerLink / <i>New information paradigm offered by Ebsco, SpringerLink</i>	97
Ludmila RĂILEANU, Tatiana PRIAN. Particularități de implementare a Modulului Circulație, software ALEPH / <i>Particulars of implementation of module in Aleph software</i>	105
Gabriela CAZACU, Lilia ABABI. Competențele de comunicare ale bibliotecarilor în promovarea colecțiilor / <i>The role of communication skills ensuring the promotion collections</i>	115
Elena CRISTIAN. Criterii și elemente esențiale în elaborarea Politicii de dezvoltare a colecțiilor bibliotecare / <i>Essential criteria and elements in elaboration of librarian collection development policy</i>	121

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
Departamentul pentru activitate științifică și relații internaționale
str. Pușkin 38, or. Bălți MD 3121, Republica Moldova
Tel.: 373-231-52491
Fax: 373-231-52439
E-mail: stiinta.usarb@gmail.com

29 septembrie 2016

Sala polivalentă a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

9.30-10.00 Înregistrarea participanților

**DESCHIDEREA LUCRĂRILOR SIMPOZIONULUI ȘTIINȚIFICO-PRACTIC
INTERNAȚIONAL**

10.00 – 11.00

COMUNICĂRI ÎN PLEN

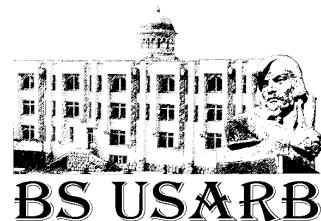
11.00-12.00

COLLOQUIA PROFESSORUM

***TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN
CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,
EDIȚIA A VI – A,
DEDICATĂ
ANULUI PROFESORUL NICOLAE
FILIP***

**Secțiunea:
BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE
INFORMĂRII**

PROGRAM

13.00-16.30

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți,
et. 2, Sala de Conferințe, str. Pușkin 38

Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB

Alocuțiune de deschidere : **Rectorul Nicolae FILIP - o pagină importantă în istoria
Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți**

Radu MOȚOC, *inginer*, membrul de Onoare al Senatului USARB,
secretarul Asociației Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați
Recunoștința unei colaborări de excepție

Comunicări:

- 1. Implementarea Proiectelor internaționale – o oportunitate veridică de reformare a bibliotecii universitare.**
Elena HARCONIȚA, director BȘ USARB
- 2. Formarea profesională continuă a personalului BNRM - prioritate instituțională. Orientări strategice.**
Ludmila CORGHENCI, specialist principal
Svetlana BARBEI, șef serviciu, BNRM
- 3. Cultura informației pentru educația pe parcursul întregii vieți: prioritățile și provocările actuale ale bibliotecarilor universitari.**
Elena STRATAN, șef serviciu BȘ USARB
- 4. Termeni și definiții conform standardelor în vigoare din domeniul biblioteconomiei, informării și documentării”.**
Tatiana CELPAN, director adjunct BȘC „Andrei Lupan”, AȘM
- 5. Educație deschisă: conținut, structură și învățare în MOOCs.**
Valentina TOPALO, șef serviciu BȘ USARB
- 6. Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți.**
Elena ȚURCAN, bibliotecar BȘ USARB
- 7. Surse electronice de informare utilizate în formarea Culturii Informației utilizatorului.**
Mihaela STAVER, bibliotecar principal BȘ USARB
- 8. Mendeleev – instrument util de management al referințelor bibliografice.**
Anișoara NAGHERNEAC, șef serviciu
Marina MAGHER, șef oficiu BȘ USARB
- 9. Catalogul electronic al Bibliotecii Științifice USARB pe platforma ExLibris Primo: posibilități infinite.**
Taisia ACULOVA, Bibliograf principal
Angela HĂBĂȘESCU, bibliotecar principal BȘ USARB
Silvia CIOBANU, șef Centrul Marketing. Activitate editorială
- 10. Descrierea bibliografică analitică a articolelor în software intergrat de bibliotecă ALEPH.**
Lina MIHALUȚA, director adjunct BȘ USARB

11. Sistemul informational modernizat creat de bibliotecarii USARB.

Varvara GANEA, bibliotecar principal BŞ USARB

12. Noi paradigme informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și SpringerLink.

Olga DASCAL, bibliotecar principal,
Snejana ZADAINOVA, bibliotecar BŞ USARB

13. Particularități de implementare a Modulului Circulație, software ALEPH.

Ludmila RĂILEANU, șef serviciu
Tatiana PRIAN, bibliotecar principal BŞ USARB

14. Competențele de comunicare ale bibliotecarilor în promovarea colecțiilor.

Gabriela CAZACU, bibliotecar,
Lilia ABABI, bibliotecar principal BŞ USARB

15. Criterii și elemente esențiale în elaborarea Politicii de dezvoltare a colecțiilor bibliotecare.

Elena CRISTIAN, șef serviciu BŞ USARB

Lansarea lucrărilor: **In Memoriam Academicianul Nicolae FILIP: Biobibliografie, ed. a 5-a**

Gheorghe BACIU : Biobibliografie

Balti – important centru urban din Nordul Moldovei : Bibliografie

Prezentarea expozițiilor on-line:

- **Oameni iluștri în istoria Bălțiului: Profesorul Nicolae FILIP. Anul 2016 – Anul Nicolae Filip în USARB (3 martie 1926 – 15 mai 2009)**
- **Biblioteca Științifică USARB în Proiecte Internaționale**

Materiale promoționale (flyere, pliante, prospecte, bannere, semne de carte)

16.30-17.00

SESIUNEA ÎN PLEN DE CONCLUZIONARE A LUCRĂRILOR SIMPOZIONULUI ȘTIINȚIFICO-PRACTIC INTERNAȚIONAL

17.00 PROGRAM ARTISTIC

RECUNOȘTINȚA UNEI COLABORĂRI DE EXCEPȚIE

Gratitude of one exception collaboration

Radu MOȚOC,
inginer, membrul de Onoare al Senatului USARB,
secretarul Asociației Basarabia și Bucovina, Filiala „Costache Negri” din Galați
probasarabia@rdslink.ro

Abstract: *The message is dedicated to the late Rector Academician Nicolae Filip, an exceptional personality, who was a true founder of the university institution of great prestige. He led with great skill and tenacity Bălți University, paying particular attention to the proper functioning of the university library by equipment and the necessary funds.*

Keywords: *Bălți University, founder of the institution, Scientific Library, development, cooperation*

Inițiativa Universității „Alec Russo” din Bălți de a păstra veșnică amintirea celui care a fost un adevărat ctitor al acestei instituții de învățământ universitar de mare prestigiu, este de admirat și doresc din tot sufletul ca această manifestare să fie adoptată și de viitoarele generații, care vor beneficia în continuare de investiția materială și sufletească făcută de **Rectorul Acad. Nicolae Filip**.

Cum nimic nu este întâmplător, trebuie să amintim de șansa tânărului moldovean din satul Sofia, care a beneficiat de o educație științifică susținută de o elită de profesori universitari, bine selectați pentru a investi tehnica radiofizicii într-un student selectat și el, cu multă grijă.

Rezultatele au apărut pas cu pas astfel încât după mai mulți ani de studii, examene și experiențe a devenit cel mai competent specialist în domeniul propagării radioundelor în troposferă. Așa a apărut la Bălți un centru bine dotat care avea posibilitatea să studieze radiofizica și de aici până la studierea și practicarea laserului, nu a fost decât un pas.

Se poate spune cu siguranță faptul că activitatea științifică utilizată la înalt nivel a făcut posibilă o dezvoltare de excepție a Universității Bălțene condusă cu multă pricepere și tenacitate de acad. Nicolae Filip

O strategie de dezvoltare a fost implementată la universitate, care a ținut cont de potențialul de cadre didactice din Bălți, dar și de necesitățile societății în dezvoltare din perioada respectivă.

O primă inițiativă de mare curaj a fost înființarea în anul 1995 a **Facultății de Drept și Economie**. Evoluția pozitivă a economiei naționale impunea noi abordări privind practicile vieții economice, care diferea fundamental de vechea mentalitate socialistă. Trebuie să ne imaginăm dificultățile de a găsi cadre didactice, care să susțină aceste cursuri, fiind nevoite să treacă de la economia socialistă la economia capitalistă. Literatura de specialitate era practic nulă la bibliotecă și posibilitățile de a procura rapid cursuri de specialitate erau limitate.

Cu eforturi conjugate aceste dificultăți au fost în timp depășite datorită relațiilor de colaborare pe care le avea Domnul Rector N. Filip cu universitățile din România și din străinătate. Succesele obținute în timp au determinat separarea Facultății de Drept de Facultatea de Economie, care s-a efectuat în anul 1998, la numai trei ani de funcționare.

Un alt succes remarcabil a fost înființarea Facultății de Științele Naturii și Agroecologie în anul 2003. Este cunoscut faptul că la Bălți exista un puternic centru de cercetări în domeniul agricol, care deținea un laborator performant și cadre de specialitate

în care titlul de doctor nu era o excepție. A fost depășită cu succes și dificultatea de a nu se suprapune ca domeniu de activitate cu Universitatea de Agronomie din Chișinău. Soluția interesantă adoptată de Domnul Rector N. Filip în colaborare cu specialiștii a fost abordarea noțiunii de agricultură ecologică.

Această dezvoltare spectaculoasă a specialităților din cadrul universității impunea și o dezvoltare a spațiului destinat susținerii cursurilor, laboratoarelor și cazarea studenților în număr tot mai mare.

Viziunea Domnului Rector N. Filip s-a remarcat și în acest domeniu, care a conceput un plan de construcție a șase blocuri cu mai multe etaje, destinate mai multor facultăți. Îmi aduc aminte cu satisfacție când Domnul Rector Acad. N. Filip a dorit personal să-mi prezinte aceste clădiri urcând cu Dumnealui la ultimul etaj de unde de pe terasă se putea admira o priveliște minunată a împrejurimilor orașului Bălți. Tot atunci cu multă satisfacție mi-a fost prezentată și sala destinată susținerii de doctorate în care tronau două fotolii elegante. Era într-un fel satisfacția unei reușite parțiale, dacă amintim de intenția de a înființa Casa Universitară după modelul practicat la Iași, Cluj și București. Am remarcat cu această ocazie planul de amenajare a clădirilor în care luxul a fost exclus, fondurile alocate fiind dirijate spre o cât mai eficientă și spațioasă clădire.

Doresc să menționez și atenția pe care o acorda bunei funcționări a **Bibliotecii Universitare Alecu Russo din Bălți**, prin echipare și asigurarea fondurilor necesare, atât cât erau posibile, pentru achiziționarea de cărți și reviste. Această colaborare a fost facilitată și de o personalitate de excepție, care a fost directoarea acestei biblioteci, **Doamna Faina Tlehuți**. Domnul Rector era conștient de faptul că o facultate nouă nu poate funcționa fără să existe o documentare serioasă de specialitate. Din acest motiv toate deplasările Domnului Rector în străinătate erau însoțite de Doamna Faina Tlehuți, care avea sarcina să procure tot ce este necesar pentru buna funcționare a facultăților. Nu a fost ușor cu siguranță, pentru că volumul imens de documente din bibliotecă erau depășite de evenimente, ca să nu mai spunem că erau în marea lor majoritate în limba rusă.

Am avut bucuria să-l avem oaspete pe Domnul Rector Acad. N. Filip la Galați, dar și la București la invitația Domnului Arh. Alex. Budișteanu. A fost un bun prilej de a extinde colaborarea cu Universitatea din Galați, dar și de a vizita obiective industriale și de cercetare navală.

Am fost onorat cu toată atenția și trebuie să mărturisesc faptul că sunt deosebit de recunoscător Domnului Rector Acad. N. Filip și Senatului pentru cinstea de a fi Membru de Onoare al Senatului Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți. Vizionând cu plăcere fotografiile făcute cu ocazia diferitelor vizite la Bălți, trebuie să remarc cu plăcere prima Stemă a Universității „Alecu Russo” și icoana cu Sf. Neculai din cabinetul Domnului Acad. N. Filip.

Dacă mă refer la această activitate de ctitor de instituție în care priceperea Domnului Acad. N. Filip, a fost dublată de multă pasiune făcută cu mult suflet, cred că un bust ar fi cel mai nimerit, care să fie amplasat în grădina dintre cele 6 blocuri, pentru a semnala generațiilor viitoare cărei personalități trebuie să se închine și să-și amintească veșnic de istoria acestei instituții universitare de excepție

Cu plecașiuni moldave

Galați 26 septembrie 2016

MISISQ WP3 - CULTURA INFORMAȚIEI ÎN BIBLIOTECILE UNIVERSITARE DIN REPUBLICA MOLDOVA

MISISQ WP3 Information Literacy in the University Libraries

To prosper in the digital age, people must become masters of information.

(„Pentru a prospera în epoca digitală,
oamenii trebuie să devină maeștri în informații”)

C. Stern (2003)

Elena HARCONIȚA,
directorul Bibliotecii Științifice USARB
elena.harconita@mail.ru

Abstract: *The participation of university libraries of seven higher education institutions from Moldova in MISISQ project - Modern Information Services for Quality Education, Tempus program, has influenced many aspects of these institutions. One of the most important directions is Information Literacy, because the creation of unique information space for the academic community, new tools and info-librarian products requires new knowledge and skills the librarians themselves need, students, teachers, researchers. The article answer at the questions: how was and how we will conduct training of user to enhance maximal exploration and exploitation of new services and information*

Keywords: *university libraries, MISISQ project, information literacy, survey, training, trainers, information skills*

În curînd se vor împlini exact trei ani de cînd în Republica Moldova a început implementarea Proiectului Servicii informaționale moderne pentru învățămîntul de calitate / Modern information services for improvement study quality, acesta fiind unicul și foarte ambițios pentru comunitatea bibliotecară din mediul academic național. Proiectul avea să fie realizat de șapte biblioteci universitare (le prezentăm în ordinea înființării): Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, BȘM a USMF „N.Testemițanu”, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Biblioteca Centrală a USM, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, Biblioteca Științifică a Universității Tehnice din Moldova, și Biblioteca Științifică ASEM, care și-au unit eforturile cu alți parteneri din Republica Moldova, Lituania, Letonia, Ungaria și România, adunîndu-se 13 la număr.

De ce șapte și nu opt ori șase? Șapte este unul dintre numerele considerate magice de-a lungul istoriei omenirii: exista 7 minuni ale lumii antice; 7 minuni ale Evului Mediu; 7 minuni naturale ale lumii; 7 continente și 7 mari; curcubeul are 7 culori, cerul este împărțit în 7; 7 zile ale săptămîinii. În cultura chinezilor, care se face tot mai familiară nouă, numărul 7 este proeminent, de exemplu, a șaptea zi după prima lună plină din an este Ziua Omului. Și mai știm că există cele șapte virtuți ale Omului: smerenia, dărnicia, bunătatea, răbdarea, modestia, abstenența și sîrguința. Anume cu sîrguință, bonomenia, implicarea deplină și buna înțelegere au condus autorii și managerii Proiectului MISISQ, gîndindu-se doar la reușită profesională atunci cînd i-au ales pe cei 7 norocoși. Și numărul 13 este un număr bun, dorit și strălucit, nicidecum superstițios precum afirmă unii.

Ce și-au propus bibliotecarii atunci când au purces la implementarea Proiectului MISISQ? Mai întâi cunoașterea și schimbarea. Chiar dacă în toate aceste biblioteci începuse procesul de informatizare la finele anilor 90 ai secolului trecut, nici una din ele nu putea să afirme că este informatizată deplin și că s-a dezvoltat după o anumită metodă, cea internă, de exemplu, care presupune doar efortul propriu al bibliotecii. Deși unele elemente totuși au existat, fiindcă într-un *sistem de cheie*, pe care le achiziționase Fundația SOROS de la Compania IME România pentru câteva biblioteci universitare din R. Moldova: TinLib (cu mai multe versiuni), Q-Series și TinRead, producătorul nu își asumase responsabilitatea desăvârșită pentru toate aspectele legate de performanța sistemului (siguranța echipamentului în exploatare, capacitatea de răspuns a sistemului, funcționarea și dezvoltarea software-ului etc). Iată de ce fiecare bibliotecă căuta să elaboreze programe aplicative cu ajutorul cărora încerca să răspundă cerințelor crescânde ale utilizatorilor săi. Această metodă necesita timp și experiență din partea personalului, cheltuieli foarte costisitoare.

Cu regret, nu a existat nici un plan de implementare suficient de documentat care să includă experiența altor biblioteci și care să aibă în vedere asigurarea compatibilității cu alte sisteme. Fiecare instituție a avut grijă să realizeze mai întâi prima etapă - informatizarea propriilor activități: achiziție (care nu a funcționat la nimeni), catalogare, circulație (cu mari probleme) și rapoarte. Urma să ajungem la interconectarea bibliotecilor din aceeași rețea - să creăm un sistem de informare la nivelul rețelelor de biblioteci, apoi să realizăm interconectarea cu alte categorii și să constituim un Sistem Național de informare, mai apoi să facem conexiune cu sistemele internaționale. Se cunoaște că viitorul aparține bibliotecilor integrate în sisteme naționale și internaționale de informare, acelor biblioteci care ofera posibilități nelimitate de informare, care oferă produse informaționale cât mai diferite și cât mai sofisticate. Pentru cele 7 biblioteci viitorul a devenit mai aproape datorită Proiectului MISISQ, care a asigurat interconectarea celor 7 cataloage, iar platforma ExLibris PRIMO oferă nu numai o căutare unică în cataloage, dar și în bazele de date abonate, iar în viitorul apropiat și în Repozitoriile instituționale, care, de asemenea, au fost fundamentate, la alții dezvoltate, în cadrul acestui Proiect. Depozitele electronice instituționale asigură astăzi accesul liber la conținuturile de cercetare și didactice în corespundere cu recomandările Uniunii Europene privind politica Accesului deschis, Programul Orizont 2020.

Aceste noi modernizări bibliotecare se cuvine a fi exploatate în cea mai mare măsură pentru o exhaustivitate în asigurarea procesului de învățămînt și cercetare privind accesul la diverse resurse informaționale, servicii modernizate și noi produse bibliotecare. Iată de ce unul din obiectivele prioritare ale proiectului este de a ridica nivelul culturii informației în rîndul studenților și cercetătorilor. Numai datorită lui va fi posibilă utilizarea eficientă a mijloacelor și resurselor informaționale, îmbunătățirea comunicării științifice pe plan internațional.

„O mulțime de traininguri în cultura informației vor fi organizate pentru a instrui formatori, care vor oferi cursuri suplimentare pentru studenți în cadrul curriculum-ului universitar sau la libera alegere. Rezultatele estimate ale proiectului vor asigura abilități informaționale membrilor comunităților universitare din Republica Moldova, creîndu-le oportunități egale, inclusiv pentru a participa la programe internaționale de mobilitate. Personalul bibliotecii va obține și consolida abilitățile lor profesionale în timpul atelierelor de lucru, vizitelor de studiu și altor evenimente de proiect, care le va permite să se integreze în comunitatea profesională internațională. Punerea în aplicare a

ideilor de proiect va avea o influență pozitivă asupra ameliorării condițiilor de învățare pe tot parcursul vieții.” Așa se scria în proiect în anul 2013¹, iar la 23 noiembrie 2014 intră în vigoare Codul Educației al Republicii Moldova în care un paragraf întreg este consacrat învățării pe parcursul întregii vieți².

Nevoia posedării unei culturi a informației devine din ce mai importantă datorită omniprezenței resurselor electronice, produselor bibliotecare și creșterii semnificative a utilizării Internetului ca sursă de informare. Cultura informației a devenit absolut necesară chiar din primii ani de viață a omului, cu atât mai mult în învățământul superior, unde studenții sînt pregătiți pentru a deveni exploratori independenți ai științei de carte - acesta fiind obiectivul central al tuturor instituțiilor de învățămînt. Majoritatea din ele au reușit să integreze pe deplin cultura informației în cadrul sistemelor educaționale, însă multe țări continuă să mențină încă formele tradiționale în educație. Cu toate că toți recunosc rolul esențial al informațiilor în viața cotidiană, adaptînd legi și politici care trebuie să asigure accesul liber la diverse informații necesare comunității, unele autorități de conducere, inclusiv cele din învățămînt, încă nu au înțeles cît de importantă este această instruire și rolul esențial al bibliotecarilor în domeniul culturii informației.

Astăzi cred că nu există studenți care să nu posedeză competențe informatice de bază: pentru a expedia un mesaj prin poșta electronică, a naviga elementar pe Internet, dar, cu siguranță sînt studenți care nu pot accesa e-resursele bibliotecii, nu pot cerceta o bază de date, nu știu cum să facă rafinările după anumite criterii ori să-și creeze o bibliotecă personală din e-resurse și să administreze referențele prin utilizarea unor softuri speciale. Dar cel mai important nu pot să se instruiască la distanță, să acționeze în MOOCs - curs on-line de învățare care vizează participarea nelimitată și accesul liber prin intermediul web. Numai programele judicioase în domeniul culturii informației, incluse în planurile de învățămînt superior (licențiat, masterat, doctorat) și integrate în orarul de studii ar putea redresa poziția Culturii informației.

Care era situația la acest capitol la începutul Proiectului în instituțiile incluse în Proiectul MISISQ?

„De serviciile celor șapte biblioteci beneficiau 47 000 de studenți. Lor le erau oferite 1,5 milioane de înregistrări bibliografice în cataloagele on-line, dar numai patru din ele find expuse pe Internet. Bibliotecile asigurau accesul la bazele de date EBSCO, Springer, HINARI, AGORA și altele în calitatea unora de membri ai Consorțiului REM - Resurse electronice pentru Moldova, alții OMS.

Conținutul fondurilor bibliotecilor este diferit. Ca urmare a proceselor puternice de globalizare și creșterea importanței din ce în ce tot mai mare a științei interdisciplinare, studenții și profesorii manifestă un interes sporit pentru resursele din diverse domenii, pe care o singură bibliotecă nu întotdeauna era în măsură să le asigure. Cele șapte biblioteci au hotărît să lichideze acest obstacol în deservirea utilizatorilor săi și s-au unit în calitate de parteneri în scopul realizării obiectivelor Proiectului astfel conectîndu-se și la obiectivele Strategiei Naționale pentru Societatea Informațională „Moldova electronică”. (Proiect)

Ce se întîmpla cu cultura informației în aceste instituții?

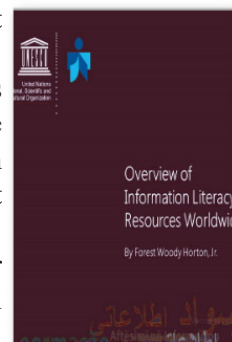
La ședința de management a Proiectului MISISQ din ianuarie 2015 a fost prezentată comunicarea *Cultura Informației în contextul învățămîntului superior din Republica Moldova*³ în care au fost reiterate cele mai importante momente privind preocupările bibliotecarilor moldoveni în vederea cunoașterii și promovării culturii informației:

- a) Standardele IFLA - LAU, JESUS. Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți / Jesus Lau, Nelly Țurcan, (red și trad), Maria Vătămanu, Natalia Cheradi (trad) ; Asoc. Bibliotecarilor din Rep. Moldova. – Chișinău : Gunivas, 2010. – 64 p. – ISBN 978-9975-4070-2-1⁴. Standardele ALA privind competențele de informare pentru învățământul superior (2000), elaborate de Asociația bibliotecilor de colegii și de cercetare; Raportul Forumului Național privind Cultura informației (NFIL) (1990)⁵; Raportul final al Comitei Prezidențiale Asociației Bibliotecilor Americane pentru Informare alfabetizare (1998).

- b) Participare în realizarea proiectelor UNESCO privind colectarea resurselor de instruire în cultura informației din lume. Astfel 66 de resurse electronice elaborate de bibliotecarii instituțiilor de învățământ superior din Moldova au fost publicate la Paris în anul 2014, în acest important document internațional, aflat la ediția a 2-a, în număr de 668 pagini.

List of Selected Information Literacy Resources Available in the Romanian (Română) Language in the Republic of Moldova / prepared by: Lilia Teaci // Overwien of Information Literacy Resources Worldwide / by Forest Woody Harton Jr. – 2nd ed. – Paris, 2014. – P. 530-540⁶.

Studierea și aplicarea actelor legislative și a politicilor Republicii Moldova în domeniul bibliotecilor și culturii informației: Legea Cu privire la biblioteci (1994 și amendamentele din 2012, 2010, 2005, 2004); Codul Educației Republicii Moldova (2014), Strategia Educației - Educație 2020; Strategia Cultura 2020, Strategia Moldova Digitală 2020, Cercetarea și dezvoltarea strategică în Republica Moldova până în 2020, Strategia de Cercetare-inovare pînă în 2020 ș.a.

- c) Elaborarea și publicarea ghidului Cultura Informației pentru bibliotecarii școlari și a publicației Accesul la informație și dreptul de autor⁷
- d) Școla de biblioteconomie (2001-2006), susținută de Fundația SOROS și OSI Budapesta - Proiect de instruire continuă pentru bibliotecarii, inclusiv bibliotecarii din învățământ, care au realizat multiple instruirii în domeniul culturii informației.
- e) Publicarea pentru prima dată în Republica Moldova a manualului⁸ și Curriculumului⁹

Bazele Culturii Informației de către bibliotecarii Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, fiind lansate la Conferința Asociației Bibliotecarilor din R.Moldova, care și-a ținut lucrările, în premieră, în afara Chișinăului, la Biblioteca Științifică a Universității din Bălți.

Au urmat momente sugestive din evoluția formării studenților privind cultura informației: cea mai veche și bogată istorie în acest sens aparținându-i Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Fiind înființată în anul 1945, către anii 70 ai secolului trecut, bibliotecarii acumulasă o anumită experiență și erau conștienți de nevoia de a transmite cunoștințele bibliotecar-bibliografice studenților. Despre aceasta mărturisesc rapoartele anuale de activitate. În anii 80-90 cursul făcea parte din disciplina universitară: *Introducere în specialitate*, apoi *Introducere în cercetare*, pentru ca în anul 2007 Cursul de Cultură a Informației să fie reorganizat în primul modul al disciplinei de Tehnologii Informaționale și comunicaționale (60 de ore - 5 credite). Odată cu aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna, Cursul privind cultura informației a obținut 1 credit independent - 30 ore, dintre care 12 ore de contact. Anul 2012 aduce relaționarea directă a Bibliotecii cu Departamentul de învățământ, decanatele, având deplina responsabilitate în promovarea și evaluarea studenților care audiau cursul respectiv în spațiile destinate ale Bibliotecii.

Biblioteca Științifică Medicală a USMF „N. Testemițanu”, de asemenea, are instituit legal Cursul de Cultură a Informației, bibliotecarii promovând prelegeri și ore practice conform orarului stabilit tuturor studenților din anul I de la toate Facultățile, rezidenților și doctoranzilor. Studiile sociologice și statistice demonstrează atât solicitarea de către utilizatori a acestui curs, cât și aprecierea înaltă, circa 90 % din respondenți, privind conținutul și calitatea lui.

O experiență de promovare a cursului de Cultură a Informației a acumulat de curând și Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, care mai întâi asigurase instruirea formatorilor-bibliotecari în domeniul predării cursului. Modulul cursului este constituit din 8 ore, inclusiv evaluarea. Formarea culturii informației membrilor comunității universitare este direct legată de activitatea educațională, având un impact semnificativ asupra succesului studenților.

Biblioteca Științifică ASEM promovează traininguri de instruire în cultura informației din anul 1992. Această activitate face parte din disciplina *Introducere în specialitate* (8 ore academice), instruirile fiind focusate pe dezvoltarea abilităților de cercetare a catalogului electronic, a bazelor de date cu full texte. În anii 2005, 2007, 2012 colegii de la ASEM au studiat necesitățile informaționale ale utilizatorilor, reflectând rezultatele obținute în articole din diverse publicații. Bibliotecarii ASEM și-au dat seama de importanța problemelor legate de studiul actual al formării în domeniul informațiilor și necesitatea de a rezolva la un nivel complet diferite metodele de organizare, de conținut și de predare. Aceste aspecte au fost abordate în cadrul proiectului „Dezvoltarea serviciilor noi pentru învățământul superior economic din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia (2012-2014), dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice și Universitatea din Bergen¹⁰. În această perioadă a fost studiată experiența bibliotecilor din Bergen și cele mai bune practici au fost preluate de bibliotecarii ASEM. Colegii de la ASEM au reușit să elaboreze Curricula Culturii Informației pentru diverse categorii de studenți: Licențiați, Master și Doctorat¹¹. De asemenea, au fost promovate Tutorialele privind Cultura Informației pe sit-ul proiectului¹². Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM nu are inclus Cursul Bazele culturii informației ca disciplină în planul de studiu academic, dar cu ajutorul

decanilor Facultăților și în coordonare cu cadrele didactice ei organizează lecții de cultura informației în funcție de nivelul de formare / dezvoltare al utilizatorilor: accesarea eficientă a resurselor, produselor și serviciilor bibliotecii. Cultura informației: concepte de bază și de conținut; produse și servicii de informare oferite de BRȘA; Surse tradiționale și electronice de informare; Utilizarea catalogului electronic al bibliotecii și a paginii web; Dezvoltarea abilităților de cercetare ale studenților și utilizarea de informații; Formularea nevoii de informații; Strategiile de căutare de informații; Utilizarea bazelor de date în domeniul agriculturii (AGORA, Agris, FAOSTAT, CabAbstracts etc.); dezvoltarea abilităților de management a informațiilor (studenții din anul trei de studiu); Etica de utilizare a informației. proprietate intelectuală și drepturile de autor; Selectarea, analiza și evaluarea informațiilor; Pentru cercetători: Prezentarea unui articol științific; Referințe bibliografice: redactare și prezentare; Accesul deschis: strategii, beneficii, publicarea cu acces liber; Baze de date scientometrice: Web of Science (Thomson Reuters), Scopus (Elsevier), Index Science (eBiblioteca.ru); Instrumentul Bibliometric Național; Clasificarea revistelor științifice; Indicatorii bibliometrici pentru publicații și autori.

Biblioteca Tehnico-științifică a UTM promovează ore teoretice și practice ale culturii informației la solicitarea grupelor de studenți. Utilizatorii se familiarizează cu resursele informaționale ale bibliotecii. Pentru ei a fost elaborat ghidul de Referințe bibliografice: „Cerințe pentru pregătirea lucrărilor științifice ale studenților (teza de an, de licență, de masterat etc.). Acestea fiind disponibile pe websit-ul bibliotecii; Are loc formarea individuală și de grup în cadrul asistenței bibliografice, consultațiilor, redactării bibliografiilor la cerere. Sînt elaborate linii directoare pentru utilizarea bazelor de date ("acces liber la bazele de date on-line", „Algoritmul de cercetare al documentelor electronice de pe sit-ul bibliotecii, etc.). Sînt desfășurate activități în cadrul Zilelor Bibliotecii, training-uri privind utilizarea bazelor de date, cu sprijinul distribuitorilor (SpringerLink, Taylor & Francis, etc.); evenimente în Săptămâna de Acces Deschis, conferințe, sesiuni de instruire, ateliere de lucru, seminarii pentru bibliotecari.

Formele și metodele de lucru sînt diferite dar fiecare bibliotecă are grijă de utilizatorii săi și le asigură instruire în diferit mod.

Prezentăm în continuare cîteva propuneri pe care le-au avut bibliotecarii în așteptările lor de la Proiectul în derulare:

- Formarea culturii informației trebuie să se bazeze pe principii metodologice culturale, sistemice, tehnologice, principiile integrității și continuității educației.
- Pregătirea Curriculumului pe diverse niveluri de instruire, prezentarea lui Ministerului Educației al Republicii Moldova și redactarea unei Note informative în care să fie stipulate rolul și importanța culturii informației pentru învățămîntul superior din R.Moldova, obligativitatea cursului pentru toți studenții, cel puțin din anul întii.
- Instruirea bibliotecarilor pentru predarea universitară în domeniul Culturii informației.
- Dezvoltarea suporturilor didactice de către bibliotecile - parteneri în proiect.
- Elaborarea și menținerea unei platforme on-line pentru instruirea utilizatorilor.

Ce s-a întîmplat în Grupul de lucru WP3 Cultura Informației?

Membrii acestui grup de lucru au fost Ioana Robu, mai tîrziu Andrei Achimas Cadariu, lider de grup, România, Laura Petrauskienė, Lituania, Elena Harconita și Silvia

Ghinculov din Republica Moldova, Larisa Levinoka, Letonia.

Spicuiuri din textul Proiectului: „Universitățile din Moldova au acces la mai multe baze de date informatice, însă utilizarea resurselor informaționale este scăzută din cauza abilităților limitate de cultură a informației a studenților și profesorilor. În conformitate cu Procesul de la Bologna privind educația în domeniul informațiilor în învățământul superior, studenții trebuie să aibă abilități de CI corespunzătoare care să le asigure studiile calitative și bibliotecile ar trebui să aibă un rol activ în predarea și învățarea CI, în special extragerea de informații. Partenerii de proiect din UE au o experiență privind predarea CI și vor transfera cunoștințe formatorilor care vor fi în stare să învețe studenții lor conform curriculumului în cadrul cursurilor gratuite. Competențele dobândite vor asigura abilități și șanse egale studenților moldoveni de a participa la programe internaționale de mobilitate, să permită utilizarea eficientă a resurselor informaționale și îmbunătățirea comunicării savanților pe plan internațional.

Principalul obiectiv al componentei WP3 este să dezvolte abilitățile de cultură a informației în rândul studenților și profesorilor moldoveni, în vederea îmbunătățirii studiului de calitate și de a extinde accesul și utilizarea informațiilor”.

Pentru realizarea celor propuse au fost stabilite anumite acțiuni situației curente.

- Analiza necesităților informaționale ale studenților și formatorilor.
- Organizarea traningurilor pentru formatori.
- Implementarea unor programe de cultura informației furnizate de bibliotecari

din fiecare universitate parteneră.

Membrii grupului WP3 - Formarea competentelor de informare, la prima etapă de lucru, au elaborat și difuzat *Chestionarul de studiu al serviciilor de informare / bibliotecilor din Republica Moldova* în vederea identificării necesitatilor de instruire a bibliotecarilor formatori. Chestionarul este constituit din 4 secțiuni:

Secțiunea I: Informații privind biblioteca;

Secțiunea II: Informații privind personalul din biblioteca;

Secțiunea III. Competențe și necesități de instruire.

Secțiunea IV. Forme de instruire / perfecționare.

Răspunsurile bibliotecarilor - respondenți au fost analizate, evidențiind necesitățile lor de instruire, fiind așezate într-un tabel excel pentru o mai mare vizibilitate a subiectelor ce trebuiau învățate ori consolidate.

A	B	C	D	E	F	удобный способ выделить важные данные из листе.				J	K	L	M
BIBLIOTECA	Nr. Utilizatori	Identificarea surselor de informare cele mai relevante in raport cu tema de cercetare, tipul de cautare	Tezaur / vocabulare controlate, taxonomii (generale si pe	electronice – baze de date (principii de alcatuire, tipuri)	date bibliografice	in baze de	Cautarea directa a informatiei pe Internet – motoare de cautare	Bibliometrie	scientometri	baze de date	specifice (W	Knowledge,	
		3	4	2	4	3	4	3	4	3	4	3	4
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ UPS													
PEDAGOGICĂ ION CGREANGA													
	6000	4	4	3	4	3	4	3	4	3	4	2	4
		4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	2	4
		4	4	3	4	3	4	3	4	4	4	2	4
		4	4	3	4	3	4	3	4	4	4	2	4
		77	80	58	84	71	82	75	81	78	85	53	91

În Proiect era specificat: „Cursuri de educație vor fi livrate bibliotecarilor - responsabili pentru instruirea utilizatorilor și furnizarea serviciilor de informare. Vor fi instruiți 30 de bibliotecari universitari în 2 grupe, fiecare grupă ~ 32 ore academice. Materialul de curs pentru 4 module de instruire vor fi pregătite câte 2 ore academice fiecare. Temele în prezent fierbinti: tehnologii moderne de informare și comunicare, resurse informaționale pentru cercetători și strategii de management, căutarea resurselor informaționale, material de curs este format din teorie, exerciții practice, versiunea web și PPT”.

De ce prezentăm aceste detalii, poate obositoare pentru cineva? Fiindcă dorim să demonstrăm că Proiectul a avut un management excelent, o transparență explicită, o foarte bună organizare și tot ceea ce a fost stipulat în forma scriptică a Proiectului, a fost și realizat cu desăvârșire.

Urmare analizei chestionarelor a fost stabilită agenda, pentru 2 sesiuni de instruire care a inclus subiectele: Identificarea necesităților de informare, principii structura și acces la baze de date. Regăsirea informațiilor pe Internet - motoare de căutare, rețele sociale, rețele profesionale; Căutarea în baze de date: strategii, câmpuri de căutare, filtre, operatori logici, gestiunea rezultatelor; Bazele de date și serviciile specifice marilor distribuitori: Elsevier (ScienceDirect, SciVal), Wiley, SpringerLink...; Evaluarea rezultatelor și performanței în cercetare – principii de scientometrie, baze de date specifice. Exerciții practice în Web of Science, Journal Citation Report, Scopus, Google Scholar; Instrumente de descoperire a informației din baze de date multiple: prezentare și principii generale. Instruire practică în PRIMO, componenta specifică ALEPH, implementată în Republica Moldova; Procesul de cercetare și publicare: citarea bibliografică, stiluri de referințe, adecvarea stilurilor la domeniu și la cerințele publicațiilor. Softuri personale de gestiune a informației, exerciții practice cu EndNote, Mendeley, Zotero; Comunicarea informației. Etica utilizării informației. Plagiatul / Detectarea plagiatului / Metode de evitare a plagiatului; Managementul datelor de cercetare – standardele europene; Metodologie de predare/instruire utilizatori: principii de alcătuire, structurare a PPT, tutorialelor online, softuri specifice de elaborare a tutorialelor online; Instruire practică în crearea de tutoriale online: CamStudio, soft de înregistrare și captura live de ecrane.

Astfel în perioada 9-11, 14-16 martie 2016, au fost organizate sesiuni de training WP3 Cultura informației, locul desfășurării România, Cluj-Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Biblioteca „Valeriu Bologa”. Formatorii cursului au fost colegii din bibliotecile universitare din Caunas (Lituania, Daiva Iurshaitene, Lina Saferiene), aplicații Proiectului, Riga (Letonia, Larisa Levinoka), precum și gazdele - bibliotecarii instituției medicale clujene, participanții europeni ai Proiectului (Violeta Platon, Cristina Ungur, Ramona Nagy).

De asemenea, programul a inclus vizite de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Biblioteca

Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, la Muzeul de istorie al mineritului în sare din Transilvania -Salina Turda, turul orașului Cluj-Napoca.

Conform feedback-ului realizat, participanții au menționat ca a fost o organizare excelentă a cursului, calitatea și accesibilitatea informației, claritatea formatorilor, exprimându-și dorința de colaborare și comunicare pe viitor. Participanții au primit Certificate de formatori, cunoștințele și experiențele acumulate urmînd a fi aplicate în activitatea bibliotecilor respective.

Etapa următoare a fost diseminarea (în fiecare instituție) informațiilor de la sesiunile de training.

Iar în perioada 1-15 iunie 2016 a fost organizată Campania Zilele Culturii Informației¹³ în bibliotecile universitare - participante ale Proiectului MISISQ.

Bibliotecile au pregătit programe complexe care au inclus:

- consolidarea suportului didactic al cursului prin studierea, traducerea și adaptarea materialelor sesiunii de training WP3 Cultura informației, elaborarea activităților practice;
- pregătirea portofoliului pentru Campania de formare a formatorilor privind Cultura Informației (mapă de rețea care conține toate materialele de instruire realizate în cadrul proiectului la WP3 MISISQ, materiale educaționale instituționale, cadru reglementar: legi, standarde, strategii, politici, regulamente, curricule, programe etc.);
- identificarea necesităților de instruire și formularea subiectelor pentru instruire;
- selectarea cursanților, determinarea subiectelor de instruire și întocmirea programului cursului.

Campania de informare și instruire Zilele Culturii Informației a întrunit, în fiecare bibliotecă, un public din bibliotecarii responsabili de instruirea utilizatorilor privind Cultura Informației, inclusiv bibliotecarii - asistenți universitari, promotori ai Cursului *Cultura Informației*, care vor susține nemijlocit orele respective pentru comunitatea universitară.

La ședințele de inaugurare au fost prezentate: obiectivele și realizările Proiectului TEMPUS MISISQ, componenta WP3 – Cultura informației; competențe în cultura informației a specialistului prin prisma proiectelor internaționale; cultura informației digitale – element esențial pentru cultura informației; standarde internaționale de competență în cultura informației pentru învățământul superior.

Cursanții au beneficiat de sesiuni de instruire cu prezentări în Power Point, training-uri, exerciții practice, sesiuni de căutare conform programului stabilit: regăsirea informațiilor pe Internet - motoare de căutare, portaluri, directoare, baze de date, rețele sociale, rețele profesionale / de cercetare; Instruire practică în PRIMO; evaluarea rezultatelor și performanței în cercetare; factorul de impact, elemente de scientometrie, procesul de citare și prezentare a referințelor; utilizarea meniului References din Microsoft Word; metode de evitare a plagiatului; managementul datelor de cercetare - standardele europene, OpenAIRE, repozitoriile instituționale Zenodo, Accesul Deschis, reviste OA, DOAJ, OAJI; realizarea unei strategii de căutare în baze de date la care este abonată universitatea; operarea în aplicațiile Google Scholar, Publish or Perish; demonstrarea

unor programe gratuite de verificare și detectare a plagiatului disponibile on-line, exerciții practice în softurile personale de gestiune a informației EndNote, Mendeley și Zotero; Instruire practică în crearea de tutoriale on-line; CamStudio, soft de înregistrare și captura live de ecrane, susținut de către participanții la cursurile de instruire WP3 - TEMPUS MISISQ și formatori locali implicați.

Campania de informare în Biblioteca Republicană Științifică Agricolă, director Ludmila Costin, a întrunit 12 bibliotecari încadrați în relațiile cu publicul utilizator. Grupul de bază al cursanților, în număr de 5 persoane, care vor susține nemijlocit lecțiile de cultura informației pentru comunitatea universitară, dar și pentru cercetătorii din cadrul instituțiilor de cercetare de profil agricol, au beneficiat de un curs teoretic cu prezentări Power Point conform programului stabilit, susținut de către participanții la cursurile de instruire WP3- TEMPUS MISISQ: Ludmila Costin, Viorica Lupu, Vera Sobetchi și Ana Rurac. Prin intermediul softului Publish or Perish au fost efectuate exerciții practice în Scopus și Google Scholar. Instruiri practice și sesiuni de căutare au fost realizate în platforma de integrare a resurselor PRIMO și în cataloagele on-line ale unor biblioteci din țară și din străinătate. Au fost demonstrate programe gratuite de verificare și detectare a plagiatului disponibil pe Internet.

În cadrul Bibliotecii Științifice Medicale, director Liubovi Karnaeva, în vederea accesării și utilizării platformei PRIMO ca și punct unic de acces la informații, au fost instruiți bibliografii și bibliotecari în număr de 37 de persoane. Utilizarea bazelor de date de profil medical și farmaceutic este o direcție prioritară în activitatea bibliotecarilor din cadrul Bibliotecii Științifice Medicale, de aceea au fost organizate câteva sesiuni de formare vis-a-vis de acest subiect. Au fost instruite 17 persoane. Specialiștilor de la relații cu publicul și bibliografilor le-au fost formate deprinderi de gestionare a datelor bibliografice cu ajutorul platformelor Mendeley, Zotero, EndNote. În cadrul modulului Tehnologii și strategii de evaluare a informației științifice au fost instruiți 15 bibliotecari. Bibliotecarilor li s-au demonstrat posibilitățile de accesare și arhivare în Repozitoriul Instituțional. Despre dreptul de autor și plagiat s-a discutat în cadrul unei mese rotunde.

În ședința de inaugurare a Campaniei la Biblioteca Științifică USARB, directorul Elena Harconița, a vorbit despre realizările și obiectivele Proiectului TEMPUS MISISQ, WP3 – Cultura informației, cultura informației în învățământul superior și serviciile infobibliotecare moderne, standardele privind cultura informației și integrarea lor în învățământul superior din Moldova¹⁴.

La sesiune au participat 32 de bibliotecari din Serviciul Comunicarea colecțiilor, încadrați în relațiile cu publicul utilizator, inclusiv 12 bibliotecarii - asistenți universitari, promotorii Cursului, care vor susține nemijlocit orele de Cultura Informației pentru comunitatea universitară (studenții anului I de la toate facultățile și elevii Liceului Teoretic Republican „Ion Creangă”), inclusiv pentru masteranzi și doctoranzi.

Programul a fost susținut de către participanții la cursurile de instruire WP3-TEMPUS MISISQ: Elena Harconița, Elena Stratan, Silvia Ciobanu, Valentina Topalo și formatori locali implicați O. Dascal, M. Staver, A. Hăbășescu, A. Lîsî, N. Culicov, M. Magher.

Proiectul: MODERN INFORMATION SERVICES FOR IMPROVEMENT STUDY QUALITY (MISEQ), PROGRAMUL TEMPUS

ZILELE CULTURII INFORMAȚIEI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A ASEM

ETAPA I
(01 - 15 Iunie 2016)

CAMPANIE DE FORMARE A FORMATORILOR

Nr. din	Activitate	Data	Responsabil	Locație	Grup țintă
1	1. Pregătirea portofoliului pentru Campania de formare a formatorilor privind Cultura Informației după ce copia care conține toate informațiile de instruire realizate în cadrul proiectului la WP3 MISEQ, materiale educaționale instruite, cadru reglementar (legi, studii de caz, politici, regulamente, curriculum, programe etc.); 2. Identificarea necesităților de instruire și furnizarea materialelor pentru instruire	23.05 - 27.06.2016	Participanți la cursurile de instruire WP3 - TEMPUS MISEQ Silvia Ghizdaru Mădălina Ciurari Silvia Iakovleva Ana Măzreș	Sesia Bibliografie, Cămin, Multimedia	Biblioteca responsabilă de instruire utilizând proiectul Cultura Informației

Bibliotecarii au studiat platforma de integrare a resurselor ExLibris PRIMO, componenta specifică ALEPH, implementată în Republica Moldova, și-au deschis conturi în Google Academic, în softurile personale de gestiune a informației: Mendeley, EndNote și Zotero.

Programul cursului la Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova, director Ecaterina Zasmenco, a inclus atât subiecte teoretice cât și aplicații practice. Pe lângă cunoștințele oferite formatorii și cursanții și-au împărtășit opiniile, ideile vis-à-vis de subiectele discutate, dar și despre organizarea instruirii diverselor categorii de utilizatori privind Cultura informației.

Subiectele programului au fost acoperite de către bibliotecarii formați la sesiunile de training, organizate în cadrul proiectului (08-17 martie 2016, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca), precum și de alți formatori din rândul personalului Bibliotecii: Ecaterina Zasmenco, Musteață Victoria, Alexandra Cojuhari, Corovai Ala, Victoria Racu. Bibliotecarii au beneficiat de un suport didactic (mapa de rețea), care include în primul rând prezentările formatorilor, dar și alte materiale și resurse informaționale, menite să consolideze cunoștințele obținute în cadrul cursului. Cursul a fost audiat de către 13 bibliotecari din diferite subdiviziuni structurale ale Bibliotecii, cărora li s-au înmănat certificate respective.

La Biblioteca Tehnico-științifică UTM, director Zinaida Stratan, cursurile au fost susținute de către bibliotecarii BTȘ care au fost instruiți la training-ul de formare a formatorilor, organizat la Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca în perioada 09-17 martie 2016, cât și de alți membri ai Proiectului din cadrul UTM: Z. Stratan, N. Zavtur, L. Popov, G. Ghenghea, E. Adașan, V.

Nastas. Programul a inclus o tematică vastă de subiecte ce ține de formarea competențelor specialiștilor din domeniul informării. La cursuri au participat 15 bibliotecari ai BTȘ din toate serviciile bibliotecii, responsabili de instruirea și servirea informațională a utilizatorilor: E. Țurcan, T. Suman, L. Sîrbu, A. Nagornaia, E. Dobrioglo, V. Șchiopu, E. Stratulat, A. Ianachevici, V. Gordea, N. Roman, L. Sajin, L. Constantinov, L. Curbanova, D. Dabija, O. Carpenco. Lecțiile de instruire s-au desfășurat în cadrul bibliotecii și la Centrul de calcul al UTM. Comunicările au fost prezentate de către formatori în PowerPoint, pentru lucrările practice s-au utilizat materiale tipărite. Cursanții au fost activi, intervenind cu întrebări și sugestii.

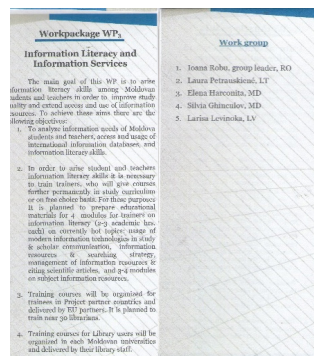
La Biblioteca Științifică a ASEM, director dr. Silvia Ghinculov, în cuvîntul de deschidere dna Ala Cotelnic, prof. univ., dr. hab., Prim-Prorector pentru activitatea didactică a ASEM, a subliniat importanța participării BȘ a ASEM la Proiectul MISISQ și importanța deținerii cunoștințelor privind Cultura Informației pentru studenți, profesori, bibliotecari. Activitatea a continuat cu prezentarea „Proiectul TEMPUS MISISQ, WP3 - Cultura informației: obiective, realizări”, susținută de dr. Silvia Ghinculov, director BȘ a ASEM și cu comunicarea „Competențe în Cultura informației a specialistului prin prisma proiectelor internaționale” susținută de Silvia Habașescu, șef secție Bibliografie. Aspectele normative și legale privind Cultura informației au fost prezentate de Ina Nicuță, specialist principal, secția Bibliografie. Activitățile de instruire au fost prezentate de: Natalia Cheradi, Silvia Habașescu, Ana Muntean, Ana Gudima, Elena Railean, Silvia Habașescu, Ana Muntean, Alla Iarovaia, Elena Pancratov, Svetlana Studzinski, Ina Nicuță. Ultima zi a Campaniei a fost dedicată actualizării Curriculelor privind Cultura informației pentru toate categoriile de utilizatori - Ciclul I Licență (anul 1, 3), Ciclul Masterat (anul 1), doctoranzi, cercetători. Curriculele redactate vor fi aprobate la ședința Senatului ASEM din luna decembrie 2016.

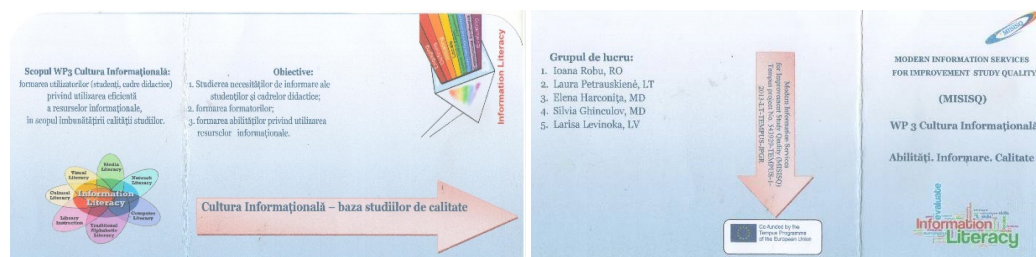
Cunoștințele acumulate și competențele obținute de bibliotecari în cadrul cursurilor și a Campaniilor de formare a formatorilor vor fi aplicate în activitatea cu utilizatorii, la predarea, extinderea și integrarea unor noi aspecte în cursul de Cultura a Informației, în elaborarea materialelor promoționale și a tutorialelor, formarea profesională continuă a bibliotecarilor universitari pentru desfășurarea unui învățământ de calitate și obținerea abilităților de instruire pe parcursul întregii vieți.

Prima etapă a Campaniei Zilele Culturii Informației a finalizat vara. Fiecare instituție urma să-și redacteze Curriculumul pe nivele de instruire și să redacteze conținuturile orelor de curs în corespundere cu profilul și specificul instituției. Lunile octombrie - decembrie trebuie să fie lunile de promovare a Cursului de Cultură a Informației conform orarului stabilit în fiecare universitate. Temeiul îl constituie pînă în prezent Hotărîrea Colegiului Ministerului Educației nr.1/9 din 8.11.2002 și deciziile autorităților instituționale¹⁵.

Pentru membrii pachetului de lucru WP3 a rămas în vigoare apropiata relaționare cu reprezentanții Ministerului Educației pentru a-i convinge de importanța și rolul

bibliotecarilor în promovarea culturii informației, inclusiv din perspectiva realizării spațiului unic informațional a șapte universități din Republica Moldova care poate fi extins asupra tuturor instituțiilor de învățământ superior. Fiecare director de bibliotecă – parteneră și neparteneră în acest Proiect are obligațiunea de a demonstra Rectoratelor, întregului corp didactic și de cercetători, mai întâi realizările acestui Proiect și, desigur, necesitatea instruirii obligatorii a studenților în domeniul culturii informației - ca parte componentă a culturii general umane.

Urmează așezarea cursurilor și a tutorialilor elaborate de bibliotecari pe o platformă unică, propunem platforma Moodle, unde fiecare membru al comunității academice: student, cadru didactic, cercetător, bibliotecar ar putea reveni ori de câte ori ar avea nevoie de cunoștințe în cultura informației.

Referințe bibliografice:

1. *Modern Information Services for Improvement Study Quality*. [on-line] [citat 7 oct. 2016]. Disponibil: <http://misisq.usmf.md/index.php/ro/>
2. *Codul Educației al Republicii Moldova* [on-line] [citat 26 sept. 2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/355156/>.
3. ROBU, Ioana. *WP3 - Information Literacy Working Plan Modern Information Services for Improvement Study Quality General considerations, preparation and proposal of the training schedule* [on-line] [citat 12 sept. 2016]. Disponibil: http://misisq.usmf.md/images/meeting_27-27_ianuarie_2016/WP3-presentation.pdf.
4. LAU, HESUS. *Linii directoare privind cultura informației și instruirea pe parcursul întregii vieți*. [on-line] [citat 4 oct. 2016]. Disponibil: <http://www.ifla.org/files/assets/information-literacy/publications/ifla-guidelines-ro.pdf>.
5. *Național Forum on Information Literacy* [on-line] [citat 4 oct. 2016]. Disponibil:
6. <http://www.infolit.org/index.html>
7. *UNESCO's Overview of Information Literacy Resources Worldwide*. 2nd ed. 2014-2015 [on-line] [citat 7 oct. 2016]. Disponibil: <http://infolit.org/unescos-overview-of-information-literacy-resources-worldwide-2nd-ed-2014-2015/>
8. *Accesul la informație și dreptul de autor* [on-line] [citat 7 oct. 2016]. Disponibil: <http://abrm.hasdeu.md/wp-content/uploads/2016/09/Public01a.pdf>
9. *Bazele Culturii Informaționale : curs universitar* [on-line] [citat 5 oct. 2016]. Disponibil: http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/baz_cult_inf.pdf
10. *CURRICULUM la disciplina Tehnologii informaționale și comunicaționale* [on-line] [citat 12 sept. 2016]. Disponibil: <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/curriculum.pdf>
11. *Project Modernization of academic library services in Moldova* [on-line] [citat 12 sept. 2016]. Disponibil: <https://newinformationservices.wordpress.com/>
12. *Fișa disciplinei* [on-line] [citat 12 sept. 2016]. Disponibil: https://newinformationservices.files.wordpress.com/2015/02/fisele_cult_inform.pdf.

13. *Modele de prezentare a referințelor bibliografice în conformitate cu standardul SM ISO 690:2012 Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare (ISO 690:2010, IDT)* [on-line] [citată 12 sept. 2016]. Disponibil: <https://newinformationservices.files.wordpress.com/2013/01/iso-690-slide-compatibility-mode.pdf>.
14. *Rapoartele bibliotecilor universitare din RM privind organizarea Zilelor culturii informației și a Campaniei privind formarea formatorilor în cadrul WP3 Cultura Informației* [on-line] [citată 12 sept. 2016]. Disponibil: http://misisq.usmf.md/images/WP_3/Raport_sinteza_Campania_FF.pdf
15. *Inaugurarea Campaniei de formare a formatorilor privind Cultura Informației în cadrul proiectelor internaționale* [on-line] [citată 12 sept. 2016]. Disponibil: <http://libruniv.usarb.md/nou/160602/160602.html>
16. Hotărîrea Colegiului Ministerului Educației nr.1/9 din 8. 11. 2002. In: *Buletin informativ al Ministerului Educației al Republicii Moldova*. 2002, nr.3, pp. 115-120.

**FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ A PERSONALULUI –
PRIORITATE INSTITUȚIONALĂ A BNRM. ORIENTĂRI STRATEGICE**

*Continuing professional development of staff - BNRM institutional priority.
Strategic guidelines*

Ludmila CORGHENCI
lcorghenci@bnrm.md
Svetlana BARBEI
BNRM

Abstract: *The article presents the strategic priorities and objectives regarding continuous professional development at the National Library of Moldova (BNRM): FPC Strategy for the period 2017-2020 ; Rules of organization and operation of the FPC system at BNRM (types and forms, responsibilities and duties of actors system, records etc.); development of innovation and cooperation FPC (exchange of best practices, methods / innovative forms of teaching, implementation partnerships etc.).*

Keywords: *continuing professional development, library staff, librarianship, librarian skills*

De ce acest subiect?

- **cadru legal favorabil** (Codul educației, titlul 7 „Învățarea pe tot parcursul vieții” ca o componentă a educației) anul 2014
- **situația privind personalul din biblioteci:** rețeaua Min. Culturii – total 2 448 angajați, inclusiv – cu studii de profil 758 (31%); rețeaua Min. Educației – total 1 891, inclusiv cu studii de profil 478 (25%)
- **învățământ biblioteconomic accesibil** (3 cicluri; locuri la buget; la zi și f/f etc.)
- **proiectarea unui sistem de instituții de formare continuă** (învățământ superior, centre de formare autorizate, 2 centre naționale și 6 regionale)
- **abordări profesionale la nivelul CBN, dar și la nivel instituțional** – avem nevoie de politici, strategii

Din art. 123 al Codului educației

Contexte ale învățării continue:

- (6) **educația formală:** proces instituționalizat, structurat și bazat pe o proiectare curriculară explicită (USM, centre cu licență de activitate provizorie)
- (7) **educația nonformală:** învățarea integrată în cadrul unor activități planificate, cu obiective de învățare care nu urmează în mod explicit un curriculum
- (8) **educația informală:** la muncă, mediul familial, timpul liber și nu este organizată sau structurată

Raportul „The Future of Jobs”; chestionați 350 de manageri proveniți din cele mai importante 15 economii ale lumii:

10. Flexibilitatea cognitivă (interdisciplinaritate etc.)
9. Abilități de negociere (biblioteca – centru comunitar)
8. Abilități pentru munca în servicii (interacțiune, transparență etc.)
7. Abilitatea de a analiza și de a lua decizii (analiza rapidă, corectă, relevantă etc.)
6. Inteligența emoțională (capacitatea de a beneficia de stări, atitudini ale factorilor de

influență; gestionarea/înțelegerea propriilor emoții)

5. Capacitatea de colaborare (mediu profesional benefic?)
4. Cultura managerială (pentru fiecare bibliotecar, indiferent de poziția ocupată)
3. Creativitatea (aplicarea noilor modalități de materializare a profesiei)
2. Gândirea critică (competența de a investi în puncte forte; îmbinarea rațională a vieții profesionale cotidiene cu strategii, orientări pe termen lung)
1. Capacitatea de a rezolva probleme complexe (formarea/dezvoltarea unei viziuni de ansamblu; De ce? Volumul informației, activităților profesioniștilor a crescut mult)

Top-ul competențelor bibliotecarului de mâine, experți - managerii bibliotecilor din SUA (Library journal, 2016, martie)

1. Advocacy
2. Competențe de colaborare profesională, comunitară
3. Comunicare (arii profesionale și comunitare)
4. Creativitate/deschidere spre inovații
5. Gândire critică
6. Capacități analitico-sintetice
7. Flexibilitate
8. Competențe de leader (în profesie)
9. Competențe de marketing (relații publice, formarea imaginii bibliotecii și a profesiei de bibliotecar)
10. Managementul proiectului (parteneriate, colaborări)
11. Competențe de aplicare a tehnicilor și tehnologiilor informaționale

Dacă ași fi chestionată pentru un clasament al competențelor bibliotecarului modern....

1. Advocacy (declinul bibliotecii și al profesiei de bibliotecar; Vrem să supraviețuim? Dorim o durabilitate profesională? Fiecare dintre noi trebuie să devină avocat al Bibliotecii și al profesiei îmbrăționate)
2. Devotament învățării continue și ascensiunii în carieră – impact: dezvoltarea/ascensiunea bibliotecarului/bibliotecii în pas cu schimbările mediilor externe. Asta dorim?
3. Gândirea critică; De ce avem nevoie de educarea bibliotecarilor în spiritul gândirii critice? Să reflectăm asupra poveștii înțelepte orientale:
 - „În miezul zilei, un tată merse pe străzile prăfuite din Keshan, împreună cu fiul său și un măgar. Tatăl încălecase pe măgar, iar băiatul îl conducea. „Bietul copil, spuse un trecător. Picioarele lui mici și scurte încearcă să țină pasul cu măgarul. Cum poate omul acela să șadă atât de leneș pe măgar, când vede că băiatul se ostenește?” Tatălui îi merseră drept la inimă aceste cuvinte, coborî de pe măgar la colțul următor și îl lăsă pe băiat să urce.
 - Dar nu trecu mult, până când un trecător ridică iarăși vocea și spuse: ”Ce rușine! Obrăznicătura stă acolo ca un sultan , în timp ce bietul și bătrânul lui tată fugee alături.” Această remarcă îl duru pe băiat foarte mult și îi ceru tatălui să stea dinapoia lui, pe măgar.
 - „Ai mai văzut vreodată așa ceva? Murmură o femeie în văluri. O asemenea cruzime față de animale. Spatele bietului măgar se lasă și neisprăvitul acela bătrân cu fiul său stau tolăniți ca și cum ar fi un divan – biata creatură!” Cei țintiți de asprimea ei se uitară unul la celălalt și, fără să spună un cuvânt, coborâră de pe măgar.

- Dar abia făcuseră câțiva pași, când un străin făcu haz de ei, spunând: „Mulțumesc cerului că nu sunt așa de prost. De ce vă plimbați măgarul când nu vă e de nici un folos, când nici măcar nu duce pe vreunul din voi?”
- Tatăl îndesă o mână de paie în gura măgarului și își lăsă mâna pe umărul fiului său: „indiferent ce facem, există cineva care nu e de acord. Cred că trebuie să știm noi singuri ce credem că este mai bine.”

(Nossarat Peseschkian, 2005, p.19,
Povești orientale ca instrumente de psihoterapie)

- Morala poveștii - fiecare are dreptate de pe poziția sa, din punctul său de vedere; gândind unilateral - după aprecieri bine și rău - nu ajungem la unitate, la rezultate, la schimbare...
 - Gândirea critică – nu înseamnă a critica, ci este o gândire deschisă spre ceilalți, bazată pe cunoaștere și experiență; solicitând reflecție permanentă, îmbinare a logicii, analizei, investigației
4. Deschiderea spre inovație, creativitate, acceptarea noului în domeniu (condiție supraviețuirii instituției și profesiei)
 5. Competențe de marketing, lobbyism (De ce? - promovarea, diseminarea bunelor experiențe; scoaterea în evidență a rolului bibliotecii; utilizatorul – rațiunea bibliotecii, cum studiem/analizăm/cunoaștem necesitățile acestuia?)
 6. Competențe de comunicare (a face ceva împreună; ține de schimburile de informații, acceptarea bunelor experiențe, unitatea în profesie; colaborări, etica comunicării)
 7. Cultura managerială (managementul timpului, al proiectului, al conflictului, inovațional, dar mai ales - managementul operațional)
 8. Competențe de aplicare a tehnicilor și tehnologiilor informaționale.

Inițiative la BNRM

- Strategia FPC la BNRM pentru perioada 2017-2020 (analiza situației, obiective strategice și priorități, monitorizarea/evaluarea procesului); inclusiv Planul de implementare a Strategiei)
- Regulamentul de organizare și funcționare a sistemului FPC la BNRM (tipuri și forme, responsabilități și atribuții ale actorilor sistemului, evidența etc.)

4 obiective strategice ale BNRM:

- Sporirea relevanței sistemului FPC pentru dezvoltarea BNRM (consolidarea structurilor și elementelor sistemului, îmbunătățirea formării la locul de muncă, optimizarea sistemului de finanțare...)
- Sporirea accesului și a gradului de participare la programele de FPC (șanse egale, activități de marketing, stimularea tinerilor bibliotecari...)
- Îmbunătățirea calității sistemului FPC (formatori, identificarea necesităților, accentuarea impactului FPC etc.)
- Dezvoltarea inovării și cooperării în domeniul FPC (schimbul de bune practici,

metode/forme inovative de predare, implementare de parteneriate etc.)

Ierarhia responsabilităților

- **bibliotecarul** (acceptarea fenomenului FPC, deschidere, insistență, necesitate, promovarea nevoilor ...)
- **managerul funcțional** (studierea necesităților, integrarea/acoperirea acestora în/ prin programele instituționale...)
- **managerul superior** (constituirea sistemului FPC – activitățile de formare nu trebuie să fie ocazionale!; prezența tuturor componentelor; acoperire financiară, cadru de reglementare etc.)

Recomandări celebre sau

In loc de concluzii

- Educatia ne-a facut ceea ce suntem (*Claude Adrien Helvetius*)
- Nimeni nu a murit datorita expunerii timp indelungat la educatie (*Robert M. Hensel*)
- Nu le cereți oamenilor „cu mai multă experiență” să vă învețe ce și cum să faceți un lucru. Cereți-le să vă ajute să învățați cum să capitalizați experiențele voastre de fiecare zi (*Elizabeta Stănciulescu*) (*Nu oferim omului un pește, ci îl învățăm să pescuiască...*)

SESIUNILE DE TRAINING ÎN CADRUL WP3 CULTURA INFORMAȚIEI - FACILITĂȚI PENTRU BIBLIOTECARII UNIVERSITĂȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Training in WP3 Information Literacy skills sessions - facilities for universities librarians in the Republic of Moldova

Elena STRATAN,
șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate BȘ USARB,
elena.stratan1@gmail.com

Abstract: *In this article the author deals with the participation of university librarians from Republic of Moldova at the training to trainers course, unit WP3 Information Literacy within MISISQ Project. The Knowledge and new issues learned during this training are applied in librarian activity, in university course of the Bases of Information Literacy.*

Keywords: *training of trainers, MISISQ project, Information Literacy, new issues, universities courses*

În perioada 08-17 martie 2016, un grup de bibliotecari din instituțiile – membre ale Proiectului MISISQ, au participat la Cursul de formare a formatorilor WP3 privind WP3 Cultura informației, care s-a desfășurat în Cluj-Napoca, România la Biblioteca „Valeriu Bologa” a Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, iar în data de 19-20 mai la Chișinău, Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemițanu”.

Obiectivul principal: formarea formatorilor, care vor organiza cursuri de instruire privind educația în domeniul informațional pentru studenți, masteranzi și doctoranzi în cadrul curriculum-ului universitar sau la libera alegere în vederea utilizării eficiente a resurselor informaționale și îmbunătățirea comunicării științifice internaționale.

Cursul a fost elaborat în baza necesităților elucidate privind situația actuală a Culturii informației în Bibliotecile universitare din R. Moldova în ședința de management a Proiectului din 27 ianuarie 2016 și în rezultatul analizei chestionarelor distribuite anterior: Grupul de lucru WP3 *Cultura informației* (Ioana Robu, Andrei Achimas Cadariu, Laura Petruskienė, Elena Harconita, Silvia Ghinculov, Larisa Levinoka).

În primul modul *Identificarea necesităților de informare, regăsirea informațiilor pe Internet – motoare de căutare, rețele sociale, rețele profesionale*, Violeta Platon (bibliotecar, UMF „I. Hațieganu” din Cluj), s-a axat pe interacțiunea reală / virtuală și comunicațională între sursa emițătoare de informație (text, imagine, sunet) și destinatarul receptor, surse, scop, nevoia de informații versus cererea de informații, distanța, timpul de căutare, comportamentul informației, bariere, cuvintele cheie, ciclul de informații, publicarea, accesul, diseminarea, folosirea informației științifice etc.

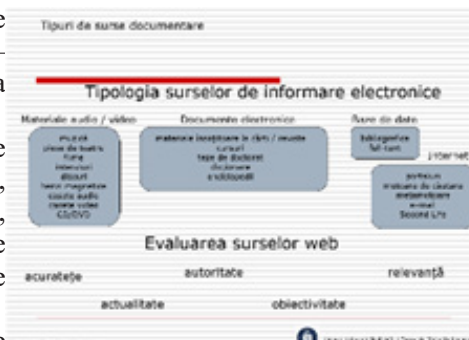
A fost trecută în revistă tipologia informațiilor, tipologia surselor de informare electronică (materiale audio/video, documente electronice, baze de date, Internet), evaluarea surselor Web (acuratețe, actualitate, autoritate, obiectivitate, relevanță) etc.

Bazele de date și serviciile specifice marilor distribuitori: Elsevier (ScienceDirect,

SciVal), *Wiley*, *SpringerLink*, au fost prezentate de Larisa Levinoka (T U Riga, Letonia) – bibliotecar, *Baze de date EBSCO*, de Ramona Nagy (UMF „I.Hațieganu”, Cluj).

Bibliotecarii au efectuat căutări în baze aplicând strategii, câmpuri de căutare, rafinare, operatori *Booleeni*, previzualizare conținut, evaluarea rezultatelor, vizualizare, descărcare articole în HTML, PDF, partajare în rețele sociale etc.

Este important ca facilitățile oferite de aceste baze să fie promovate cât mai eficient pentru a ajunge la utilizatori. De ex.

numai baza de date SpringerLink asigură căutare în peste 9 milioane de documente științifice, 5 milioane de articole, 3 milioane capitole, 500 mii ediții de referință, 40 mii de rapoarte, rafinarea lucrărilor după tip conținut (reviste, articole, cărți, capitole, serii, protocoale, lucrări de referință), colecții tematice / disciplini, subdiscipline, full-texte în Acces Deschis; limbă, data publicării; vizualizare articole în HTML; descărcare în PDF; exportul referințelor în EndNote, Mendeley, Zotero; distribuire pe Facebook, Twitter, LinkedIn.

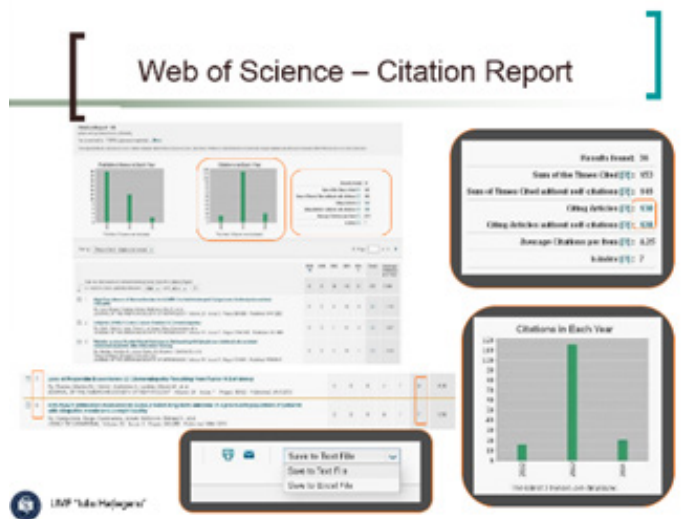
Performanța cautării în bazele de date este precizia (fracția / proporția de referințe relevante și utile din totalul de referințe regăsite) și eficiența (recall) fracția / proporția de referințe relevante regăsite din totalul de referințe relevante existente în baza de date.

Daiva Iurcshaitene, Lina Saferiene (Lithuanian University of Health Science, Kaunas, Lituania) au prezentat modulul *Instrumente de descoperire a informației din baze de date multiple* care a inclus instruirea practică în PRIMO - componenta specifică ALEPH, implementată în Republica Moldova. Platforma interactivă PRIMO Ex Libris (<http://primo.libuniv.md/>), instrument modern de regăsire a informației, asigură: căutarea informației (simplă și avansată) concomitent în 7 cataloage ale bibliotecilor Universitare din RM, selectarea după autor, titlu, vedetă de subiect, cuvânt-cheie, ISSN, ISBN, tip resursă, format, limbă, an de ediție etc.); răfoire virtuală în resursele Primo ExLibris (baze de date, repozitorii, resurse de la distanță); rafinarea rezultatelor (full text online, disponibil în bibliotecă, colecții, data creării, creator; sortare după relevanță (cea mai nouă dată, popularitate, autor, titlu); expedierea prin e-mail, tipărire, link permanent, citare, export în managerul de referințe EndNote, adăugare la Delicious etc.

Primo este personalizat și permite crearea contului pentru studenți și cadre didactice, adăugarea, furnizarea referințelor la e-raft, gestionarea contului (împrumuturi, cereri, amenzi, taxe, blocări și mesaje, setări personale), notificări, alerte. Implementarea

catalogului PRIMO în bibliotecile universitare este o nouă șansă pentru comunitatea academică, oferind **acces rapid, intuitiv și personalizat la o multitudine de informații științifice**.

Evaluarea rezultatelor și performanței în cercetare – principii de scientometrie,

baze de date specifice a fost titlul modulului prezentat, de Cristina Ungur (UMF „I. Hațieganu”, Cluj). Bibliometria este știința care se ocupă cu măsurarea cantitativă a cercetării științifice, scopul fiind indicarea influenței sau interesului pe care îl prezintă în cadrul domeniului de cercetare. Cum? Calculul indicatorilor se face prin intermediul bazelor de date bibliografice. Indicatorii bibliometrici pentru publicații sînt: *Factorul de impact* (permite aprecierea relativă a impactului (importanței) unei reviste, indică frecvența cu care articolele din revistă sînt citate, se generează folosind datele din Web of Science, se publica în *Journal Citation Reports (JCR)*; *SCImago Journal Rank (SJR)* (indică prestigiul revistei în Scopus, folosește datele din Scopus, permite ierarhizarea revistelor după titlu sau țară, produs Elsevier; *Source Normalized Impact per Paper (SNIP)* (Ia în calcul frecvența citărilor dintr-un domeniu, folosește datele din Scopus, produs Elsevier). Indicatorii bibliometrici pentru articole - Numărul citărilor. Indicatorii bibliometrici pentru autori - Indicele Hirsch (h-index), se găsește în: Web of Science, Scopus, Publish or Perish.

Biblioteca „Valeriu Bologa” este o bibliotecă modernă, care deține acces la cele mai importante baze de date scientometrice Web of Science, Journal Citation Report, Scopus, ceea ce ar constitui un obiectiv strategic pentru universitățile din Republica Moldova. Cursanții au efectuat căutări în Web of Science, Journal Citation Report, Scopus, Google Scholar (căutări simple, filtrări, salvarea informației, raportul citărilor, fișa individuală, fișa autorului, alerte, Citation Map - o reprezentare grafică care arată relațiile de citare (referințele citate și

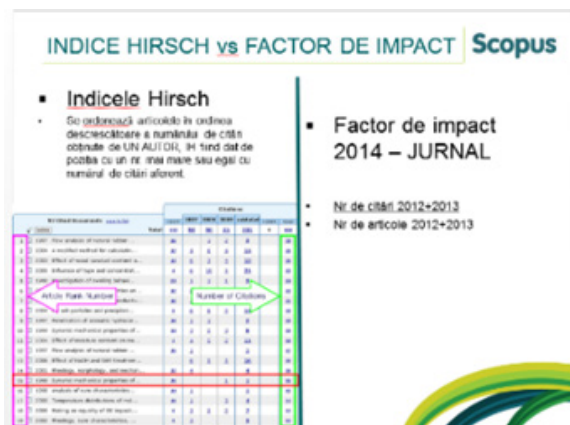
articole care citează) între un articol, carte sau un alt tip de document folosind diverse instrumente și tehnici de vizualizare). Web of Science conține 256 discipline, indexuri de citare a lucrărilor din anul 1900. Scopus <https://www.scopus.com/> este cea mai mare bază de date de abstracte și citări a literaturii științifice peer-reviewed. 21 000 de titluri dintre care peste 20 000 de jurnale peer-reviewed (inclusiv 2600 de jurnale cu acces deschis), 370 de colecții de cărți, 5,3 milioane de lucrări susținute în cadrul conferințelor științifice. Peste 49 de milioane de înregistrări dintre care 28 de milioane conțin referințe mai noi de 1996. Scopus nu înseamnă doar citări. Oferă informații de ordinul: Care sînt revistele cele mai importante? Este un domeniu de interes? Cine mai este activ în acest domeniu? Discipline conexe. Din păcate înregistrarea în aceste baze este contra plată.

Neavînd acces la aceste baze utilizatorul poate să se înregistreze avînd un cont Google.com în Google Scholar, unde își va putea vizualiza lista de referințe personale, citările, H-index.

Modulul *Comunicarea informației*, prezentat de Cristina Ungur, a elucidat subiecte importante precum: etica utilizării informației, plagiatul, citarea, detectarea plagiatului.

A adus exemple de plagiat: absența ghilimelelor la preluarea unei sintagme, copierea informațiilor din orice surse, inclusiv Internetul, utilizarea lucrărilor pentru care s-a obținut deja credit, neutilizarea adecvată a notelor de final și metodele de evitare a plagiatului: parafrazăre – ajută și la înțelegerea fragmentului, citare – permite urmărirea parcursului de cercetare și/sau accesarea resurselor originale. A evidențiat tipurile de plagiat: copiere și lipire (copy & paste), copiere, amestecare și lipire, reșezarea cuvintelor, plagiat structural, traduceri. Cursanților le-au fost prezentate diverse softuri internaționale anti-plagiat precum Sistemul olandez *Ephorus*, Sistemul suedez *Urkund*, Sistemul german *PlagAware*, *Copyscape Premium* (Google), *Copyscape Free* (Google) și Sistemantiplagiat.ro, un program informatic pentru compararea documentelor în format text. Obiectivul Sistemului este de a furniza utilizatorului datele necesare pentru a stabili dacă documentul analizat a fost creație individuală sau acesta conține texte copiate cu încălcarea drepturilor deținătorului de copyright. Sistemul nu realizează el însuși evaluarea. Raportul de Similitudine nu cuprinde evaluarea ca atare, acesta trebuie să fie interpretat de către o persoană competentă.

În prezent, Sistemul compară documentele analizate cu următoarele baze de date: resursele Internetului (cuprinzînd fișiere în formatele Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, PDF și RTF); baza de date internă cu documente încărcate în Sistem de utilizatorii autorizați de instituția de învățămînt superior; baze de date interne

Indexarea jurnalelor in Scopus

- Trebuie să aibă cel puțin 2 ani**

Categorie	Criteriu
Politica de publicare	Politica editorială etica editorială costuri de acces Tipul de peer review Distribuția geografică a autorilor și reviewerilor
Conținut	Contribuția academică Claritatea abstractelor Abstracte în limba engleză Calitatea și conformitatea cu scopul declarat al publicației
Reputația jurnalului	Citările din Scopus Reputația editorului
Regularitate	Să nu existe întârziere în publicare
Disponibilitate online	Conținutul disponibil online Pagina web a jurnalului în limba engleză Calitatea paginii web

ale instituțiilor de învățământ superior (documentele încărcate în baza unor acorduri reciproce).

Acest sistem este achiziționat contra cost, de aceea universitățile din Republica Moldova care nu dispun de un soft de detecare a plagiatului ar putea să procure acest sistem.

Un subiect foarte important elucidat în cadrul cursului a fost citarea bibliografică, inclusiv stilurile de citare. Au fost trecute în revistă cele mai populare stiluri și metode de citare precum: Stilul APA (American Psychological Association) - Științe sociale, economie, educație (www.apastyle.org); Stilul MLA (Modern Language Association) - Științe umaniste, arte, studii interdisciplinare (www.mla.org/style); Stilul Chicago - Științe umaniste, arte (www.chicagomanualofstyle.org); Stilul Turabian - Lucrări cercetare, disertații, teze doctorat (www.press.uchicago.edu/books/turabian/turabian_citationguide.html); Stilul ISO 690 - Toate domeniile (SR ISO 690-1996 – tipărite, SR ISO 690/2-1997 – electronice). Metoda de citare numerică (*Vancouver*) = metoda „autor - număr”; Metoda de citare a primului element și a datei de publicare (*Harvard*) = metoda „autor-dată”.

Foarte utile și binevenite au fost prezentările dnei Ioana Robu: *Softurile personale*

de gestiune a informației, exercițiile practice cu EndNote, Mendeley, Zotero; managementul datelor brute de cercetare – standardele europene, Horizon 2020; softurile specifice de elaborare a tutorialelor online. Exercițiile practice au inclus deschiderea conturilor personale în EndNote Basic, Zotero, Mendeley, bibliotecii electronice personale de gestionare a referințelor. EndNote Basic este un serviciu bazat pe Internet, creat în sprijinul studenților și cercetătorilor în cadrul procesului de scriere a unei lucrări de cercetare. Studenții își pot organiza referințele pentru a le cita în lucrări. Permite adăugarea referințelor automat (resurse on-line) sau manual, alege din cele 7 stiluri bibliografice dintre cele mai cunoscute (MLA, APA), partajează referințele între utilizatorii EndNote etc. Mendeley - Manager de referințe gratuit, este compatibil cu Microsoft Word, OpenOffice, LaTeX, generează automat peste 1 000 de tipuri de bibliografii, platforma academică de socializare, peste 3 milioane de utilizatori. Zotero este de asemenea, gratuit, poate fi descărcat ca aplicație pe calculatorul personal disponibil pentru Windows/Linux/Mac. Avantaje: o mai bună gestiune a informației colectate, evitarea erorilor în alcătuirea listelor de referințe și bibliografiilor, economia de timp.

De asemenea, deosebit de util a fost modulul *Metodologia de predare / instruire utilizatori*, am studiat strategia de predare (reper ale planificării, suporturile materiale), stilul de predare, principii de alcătuire și structura prezentărilor PPT, tutoriale on-line, softuri specifice de elaborare a tutorialelor on-line. Instruirea practică a inclus crearea de tutoriale on-line în CamStudio, soft de înregistrare și captura live de ecrane.

	ENDNOTE BASIC	MENDELEY	ZOTERO
Cost	Gratuit	Gratuit	Gratuit
Sistem de operare	Online	Windows sau Mac; opțiune de sincronizare cu versiunea web	Incorporat în Firefox sau instalare Windows sau Mac
Utilizare	Ușoară	Ușoară	Ușoară
Import automat de referințe din BD	✓	✓	✓
Crearea de referințe din fișiere PDF	✗	✓	✓

Modern Information Services for Improvement Study Quality

Suporturile materiale

Suporturi tradiționale:

- Manualul
- Caiete de lucrări
- Exerciții scrise
- Figuri
- Imagini
- Fotografii
- Tabla și creta, flipchart

Suporturi electronice

- În prezența instructorului:
- Prezentarea simplă a textului pe ecran în format Word, HTML
- Softuri specifice de prezentare: PowerPoint, SlideDog, Prezi, Keynote, SlideRocket
- Video
- Softuri interactive

În cadrul Webinarului *Managementul datelor de cercetare – standardele europene*, am luat act de procesul de cercetare, datele de cercetare, datele în acces deschis, platforma de coordonare pentru infrastructura electronica a cunoștințelor umane & tehnice din Europa - OpenAIRE, EU program, implementarea Open Access, stocare pentru toți cercetătorii în repoziitoriul Zenodo, HORIZON 2020, Cercetare & dezvoltare în noile tendințe de comunicare academica, DOAJ, OAJI (Open Academic Journals Index) etc.

Întrunirile de la Cluj și Chișinău a membrilor de Proiect a urmărit nu numai instruirea propriu – zisă, dar și modul de predare și formare a personalului, organizarea trainingurilor de alfabetizare informațională, cunoașterea experiențelor de implementare a Cursului de *Cultură a Informației* în bibliotecile – partenerie europene, realizările manageriale. Pentru fiecare participant aceasta a fost și o oportunitate relevantă de comunicare, socializare profesională.

La finele cursului participanții au evaluat conținutul și prestața formatorilor europeni prin completarea a trei chestionare: două – privind calitatea promovării cursului de către bibliotecarii de la UMF „I. Hațieganu” din Cluj și Chișinău, al doilea - cursul în complexitate, cu implicarea colegilor din Lituania și Letonia. Credem, că majoritatea participanților au apreciat organizarea excelentă a cursurilor, competența colegilor, dorința și amabilitatea de a ne transmite cunoștințele lor. Structurarea și consecvența materiilor predate, accesibilitatea și claritatea mesajului, elaborarea sarcinilor individuale de lucru, întreg suportul didactic oferit atât în format electronic cât și imprimat pe hârtie, de asemenea, sînt lăudabile și foarte binevenite.

În mod special remarcăm excelenta organizare, cadrul propice de instruire și disponibilitatea deplină, deosebit de prietenoasă și deschisă a gazdelor atât pentru instruire cât și pentru schimbul de experiență. Au fost organizate vizite de documentare la Biblioteca „Valeriu Bologa” a Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” și Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj.

Sîntem siguri, că bibliotecarii din Moldova au estimat înalt planificarea, managementul și organizarea *Cursului pentru formatori* de care au beneficiat, iar cunoștințele și experiențele acumulate își vor găsi aplicarea în activitatea infobibliotecară: consolidarea rolului și importanței Bibliotecii în mediul academic, elaborarea unor noi cursuri de Cultura Informației pentru studenți, cadre didactice și masteranzi, extinderea și integrarea unor noi aspecte în cursurile universitare de *Bazele Culturii Informației* existente; formarea profesională continuă a bibliotecarilor universitari și din învățămîntul preuniversitar (licee, școli, colegii, școli profesionale), elaborarea materialelor promoționale și a tutorialelor, promovarea oportunităților Proiectului MISISQ pentru desfășurarea unui învățămînt de calitate și obținerea abilităților de instruire pe parcursul întregii vieți.

Referințe:

Prezentările trainerilor: Cristina Ungur, Violeta Platon, Ramona Nady (Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România), Larisa Levinkova (Technical University Riga, Letonia); Daiva Iurcshaitene, Lina Saferiene (Lithuanian University of Health Science, Kaunas, Lituania) în cadrul training-ului privind WP3 Cultura informației, Proiectul MISISQ, desfășurat în Cluj-Napoca, România la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, 08-17 martie 2016; Ioana Robu, Biblioteca „Valeriu Bologa”, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România, 19-20 mai 2016, Chișinău, Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemitanu”.

CZU 02 : 006

**TERMENI ȘI DEFINIȚII CONFORM STANDARDELOR
ÎN VIGOARE DIN DOMENIUL BIBLIOTECONOMIEI,
INFORMĂRII ȘI DOCUMENTĂRII**

*Terms and definitions according current standards of librarianship, information
and documentation*

Tatiana CELPAN,

dir. adj. Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan”(Institut)
a Academiei de Științe a Moldovei
tatiana_celpan@yahoo.com

Abstract: *The information and documentation system operates with terms, rules, requirements and provisions standardized international and national processes, products and services in librarianship activities, including the dissemination and application of standards in various fields and is used in a context of normality that demands explicit and the default parameters are converted into measurable criteria calibrated guidance in every day life.*

The terminology may appoint a discipline that studies the specific terms of a domain, all terms of art, as the rules based methodology to conduct an activity terminographic. As a branch of linguistics, terminology traces the evolution of specialized languages by setting specific terms corpus of different areas. The term is defined varied, one definition is given by the International Organization for Standardization.

Concerns specialized terminology of international bodies illustrates the need to modernize and update terminological framework in the info-documentary field.

Keywords: *terminology, librarianship activities, info-documentary institutions, standards, terms, definitions.*

Standardele sunt indispensabile în activitatea biblioteconomică deoarece prin intermediul lor se transmit informații consistente și inteligibile, iar utilizatorii au o mai mare încredere în serviciile care respectă standardele ele fiind elaborate pe baza unui consens internațional.

Standardele constituie instrumente de care ne folosim zilnic, ele au devenit parte integrantă a activității noastre. Utilizarea reperelor standard este deosebit de importantă, în special în condiția aplicării noilor tehnologii în serviciile de informare.

Ce este un standard?

- Reglementare prin care se impun tehnici de lucru uniforme în diverse domenii de activitate;
- Document oficial conținând reglementări standardizate elaborate de un institut național sau internațional abilitat în acest;
- Standardele sunt documente cu rol de raționalizare a activității științifice și tehnice pe plan național și internațional;
- Standardul este un document tehnico-normativ stabilit și aprobat de un organism recunoscut, care determină reguli, linii directoare sau caracteristici pentru activități;
- Standardele sunt documente obligatorii spre aplicare odată cu adoptarea lor pe teritoriul țării respective.

Sistemul de informare și documentare operează cu termeni, norme, prescripții și prevederi standardizate la nivel internațional și național pentru procese, produse și

servicii în activitatea biblioteconomică.

Activitatea de standardizare în Republica Moldova este efectuată de către Institutul Național de Standardizare, care stabilește principiile și metodologia standardizării naționale, gestionează Fondul național de documente normative în domeniul standardizării, organizează activități de armonizare a standardelor naționale cu standardele internaționale și cele europene, coordonează activitatea comitetelor tehnice de standardizare.

Avantajele activității de standardizare se manifestă în toate fazele circuitului info-documentar. În continuare menționăm doar cele mai importante, care au contribuit direct la elaborarea mai multor dicționare, documente tehnologice, ghiduri, reguli unice pentru dezvoltarea și modernizarea întregului Sistem Național de Biblioteci din Republica Moldova.

De exemplu:

- terminologia de specialitate (elaborarea dicționarelor în domeniu);
- standardizarea descrierii bibliografice a documentelor, unică pentru toate tipurile de biblioteci (elaborarea ghidurilor, regulilor unice de descriere bibliografică);
- reglementarea activităților instituției compatibilă cu a celorlalte (utilizarea CZU, ISSN, ISBN, crearea bazelor de date);
- diversificarea și sistematizarea serviciilor (crearea și implementarea de noi servicii pentru utilizatori);
- evaluarea performanțelor instituțiilor info-documentare (utilizarea indicatorilor unici de evaluare pentru biblioteci);
- evidența statistică a documentelor, proceselor, serviciilor, facilităților, resurselor umane, etc. (elaborarea Formularului statistic național 6-c).

Ultimul deceniu a fost o perioadă importantă pentru standardizarea la nivel internațional a terminologiei în domeniul biblioteconomiei și științei informației. Au fost revizuite și completate standardele aprobate anterior, de asemenea, în acest timp au fost soluționate problemele de armonizare a terminologiei între organizațiile de preservare a patrimoniului cultural, cum ar fi bibliotecile, arhivele și muzeele. În anul 2009 IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions – Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci) a publicat Principiile internaționale de catalogare (Statement of International Cataloguing Principles) care se bazează pe tradițiile de catalogare din întreaga lume și pe modelul conceptual al IFLA FRBR, varianta revizuită în 2009 a FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records – Cerințe Funcționale pentru Înregistrările Bibliografice) este completată de modelul conceptual FRAD (Functional Requirements for Authority Data – Cerințe Funcționale pentru Date de Autoritate), modificat și corectat în iulie 2013, precum și FRSAD (Functional Requirements for Subject Authority Data – Cerințe Funcționale pentru Date de Autoritate Subiect), publicat în anul 2010.

Dezvoltarea standardizării terminologiei în sfera infodocumentară a fost marcată și prin aprobarea altor documente internaționale, cum ar fi: Guidelines for National Bibliographies in the Electronic Age (Draft, 2008), National Bibliographies in the Digital Age: Guidance and New Directions (2009), Guidelines for Subject Access in National Bibliographies (2012), care au fost concepute pentru a ajuta agențiile bibliografice naționale a îmbunătăți serviciile bibliografice, a integra resursele naționale online în sistemele internaționale și a propune modele în care acestea ar trebui să fie catalogate,

devenind accesibile pentru utilizatori.

În anul 2011 a apărut ediția consolidată a ISBD (International Standard Bibliographic Description – Descrierea Bibliografică Internațională Standard), care reunește textele celor șapte ISBD-urilor specializate (pentru cărți, hărți, seriale, înregistrări audio, fișiere de calculator și alte resurse electronice etc.) într-un singur text. Desemnarea elementelor ISBD obligatorii a fost adusă în conformitate cu cerințele de bază pentru înregistrările bibliografice naționale determinate de FRBR.

Un alt document important, Key Issues for E-Resource Collection Development: A Guide for Libraries, a fost editat în 2012 de către Comitetul permanent al Secțiunii IFLA Achiziție și Dezvoltarea Colecțiilor și este destinat pentru utilizarea în bibliotecile din întreaga lume, indiferent de experiența și tipul de bibliotecă (publică, academică etc.).

Normele de catalogare RDA (Resource Description and Access – Descrierea resursei și accesul) este noul standard, publicat în iunie 2010, destinat pentru mediul digital și care este construit pe bazele stabilite de AACR2 (Anglo-American Cataloguing Rules – Reguli de catalogare angloamericane) și modelele conceptuale FRBR și FRAD. La 24 septembrie 2012 a fost aprobată ediția consolidată Alignment of the ISBD: International Standard Bibliographic Description element set with RDA: Resource Description & Access element set, care a fost elaborată de către Comitetul permanent al Secțiunii IFLA de catalogare (Cataloguing Section's Standing Committee) împreună cu ISSN Network și Joint Steering Committee for Development of RDA (JSC) cu scopul de a face înregistrările ISBD, ISSN și RDA.

Preocupările terminologice de specialitate ale organismelor internaționale ilustrează necesitatea modernizării și actualizării cadrului terminologic în domeniul infodocumentar.

Este necesar de menționat, că problemele ce țin de terminologie au fost în vizorul profesioniștilor domeniului începând cu anul 1989 imediat după ce limba română/moldovenească a fost declarată limbă oficială a Moldovei (pe atunci încă RSS Moldovenească), iar folosirea alfabetului latin a fost restaurată. Preocupările în acest sens iau amploare după declararea independenței Moldovei în 1991. În anul 1990 apare primul dicționar rus-român de bibliologie și biblioteconomie, care a fost editat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Dicționarul a fost alcătuit de domnul Ion Madan în colaborare cu specialiștii în domeniu de la Biblioteca Națională și conținea 3286 termeni de profil. Tirajul de 600 de exemplare pe care și l-a putut permite atunci Biblioteca Națională era mult prea mic pentru cei peste patru mii de bibliotecari, care activau în toate rețelele de biblioteci, însă apariția dicționarului a fost un adevărat eveniment profesional, mai ales dacă luăm în considerare pinuria literaturii de specialitate în limba română, de atunci și bineînțeles necunoașterea de către bibliotecari a terminologiei de specialitate.

În anul 1994 revista Magazin Bibliologic inițiază rubrica Mic dicționar și începe publicarea unui Lexic de informatică documentară reprodus din cartea cu același titlu - autori Doina Banciu și Patricia Larsen – editată în 1993 de revista „Biblioteca”(București). De aici începe însușirea termenilor din domeniul informaticii, care ne mai dau bătăi de cap și până azi. Tot în rubrica Mic dicționar a fost publicată lucrarea lui Ioan Ciotloș. Biblioteconomie: Vocabular profesional (București, 1992) care continuă pe tot parcursul anului 1996. În anul 2001, în România, au fost editate volumele 1 și 2 ale Dicționarului explicativ de biblioteconomie și știința informării, autor Mircea Regneală. În spațiul nostru a avut însă o circulație mai restrânsă. Doar bibliotecile mari au putut să-l achiziționeze prin diverse mijloace. Un set de temeni specifici domeniului cercetare

conține Codul cu privire la știință și inovare în Republica Moldova, Capitolul II. Noțiuni și definiții, respectiv articolele 4-54. Acestea au fost preluate și de BNRM în Capitolul 6. Noțiuni și definiții referitoare la câmpul de cercetare și dezvoltare al Repertoriului de lucrări, publicații și activități științifice pe anii 2014-2015 Cercetare și dezvoltare în cadrul sistemului național de biblioteci (SNB).

Un set mai larg de termeni găsim în Cadrul metodologic pentru evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare în Republica Moldova, http://idsi.md/files/file/Cadrul_metodologic_Glosar_final.pdf elaborat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale și publicat în anul 2013. Varianta electronică a glosarului poate fi accesată pe pagina <http://idsi.md/node/1275>. Glosarul de termeni aferenți procesului de evaluare a proiectelor de CDI conține 171 de termeni. Fiecare termen este însoțit și de echivalentul în limba engleză.

O mare parte de termeni au fost preluate din surse de limbă engleză, precum:

- Glossary of Key Terms in Evaluation and Results Based Management Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects Structural Funds, Cohesion Fund and Instrument for Pre-Accession Online Dictionary for Library and Information Science OECD Guidelines for managing conflict of interest in the public service. În listă figurează și termeni din diverse surse editate în România. Marele avantaj îl prezintă faptul că majoritatea surselor sunt disponibile online, iar trimiterea la sursă se face de la termenul propriu zis. Autorii recomandă pentru extinderea listei lucrarea Managementul proiectelor “http://www.edecon.ro/carte/126/managementul-proiectelor-glosar-editia-i_asociatia-project-management-romania/. Termeni specifici domeniului cercetare pot fi selectați și din Dicționarul online de terminologie standardizată în domeniul informațional, biblioteconomic și editorial <http://dic.andries.eu/> elaborat și actualizat de Serviciul Dezvoltare în biblioteconomie, BNRM. Dicționarul conține peste 500 de termeni care figurează în standardele actualmente în vigoare.

În materialul eBook: definiții, impozite în UE <http://erizanu.cartier.md/ebook-definitii-impozite-in-ue-7446.html>, directorul editurii Cartier, Gheorghe Erizanu semnaleză faptul că la propunerea sa adresată Parlamentului Republicii Moldova privind unele modificări ce țin de activitatea editorială: introducerea într-un câmp al legii pentru noile forme de cărți (ebook, audiobook), Secția analiză și studiu parlamentar, Direcția generală informațional – analitică a studiat situația din câteva țări europene.

Termenul ebook nu figurează în majoritatea țărilor cercetate. Acești termeni sunt definiți doar în dicționarul sloven de terminologie din domeniul biblioteconomic. Carte electronică este o monografie pe suport electronic, în special pe discuri optice, în Internet. Carte audio este o transcriere audio a textului dintr-o carte. În conformitate cu Terms Bank (Baza de termeni) din Lituania (gestionat de Comisia și Oficiul Seimas-ului privind limba de stat) o carte electronică (e- book) este o carte compilată în format digital care poate fi citită de pe ecranul computerului. Cartea audio nu este definită în Terms Bank. De menționat că este vorba de termeni care au intrat în vocabularul uzual de mai mulți ani.

Un instrument foarte cunoscut și utilizat la nivel internațional este OLDIS: Dicționar on-line de biblioteconomie și știința informării de Joan M. Reitz /ODLIS: Online Dictionary for Library and Information Science. http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_A.aspx. Istoria dicționarului începe încă în anul 1994. În anul 2004 a fost publicată și varianta print a dicționarului. Ediția print conține în jur de 4200 termeni. Dicționarul este o lucrare în progres. După 2004 în varianta electronică au fost adăugați peste 1500 termeni. ODLIS include nu numai termeni din biblioteconomie dar și editare,

copertare, comerț cu cărți, arta grafică, literatură, telecomunicații, tehnologii, etc. Un set de Definiții reprezentative pentru domeniul biblioteconomic poate fi accesat pe site-ul <http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/aboutacrl/directoryoffleadership/sections/is/iswebsite/projpubs/idpdefinitions.pdf>. Selecții de termeni reprezentativi pot fi accesați pe site-urile universităților americane, cum ar fi de exemplu: Glossary of Library Terms <http://www.library.illinois.edu/learn/intro/glossary.html>; Common Library Terms & Acronyms <http://libraries.ucsd.edu/help/glossary.html>.

Majoritatea termenilor utilizați în publicații, comunicări, etc. sunt traduși din engleză, franceză, sau, în spațiul nostru, și din rusă. De cele mai multe ori traducerea și utilizarea acestora este arbitrară. În unele cazuri prin unul și același cuvânt diferite persoane subînțeleg lucruri diferite. Nu sunt rare cazurile când același proces este redat prin termeni diferiți. Cel mai elocvent exemplu reprezintă în acest sens procesul de digitalizare, digitization în spațiul vorbitor de limbă engleză. În traducere din franceză se folosește și numerizare. Ca regulă, termenii sunt preluați din standardele internaționale în domeniu care în varianta originală apar în principalele limbi de circulație internațională: engleză sau franceză. Toate celelalte țări le traduc în limba de circulație internă. Calitatea traducerilor depinde în mare măsură de faptul dacă se face de pe varianta originală sau dintr-o altă traducere și de cât de bine cunoaște traducătorul specificul domeniului. Cei care au prilejul să contrapună varianta tradusă originalului au observat că în unele cazuri discrepanțele sunt enorme.

Terminologia ca „zona centrală a programelor de cercetare”. Lansarea în cadrul Forumului Național al cercetătorilor din cadrul sistemului național de biblioteci, care a avut loc la 25 februarie 2016, a „Dicționarului de biblioteconomie și științe ale informării”, având ca alcătuitori pe Janna Nikolaeva și Lidia Zasavițchi de la Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei, iar coordonator științific pe Nelly Țurcanu, dr.hab.,conf.univ. vine să contribuie la diminuarea unui gol specific asectui domeniu de activitate, dar și să amintească faptul că sunt încă foarte multe lucruri de rezolvat. Cei 1978 termeni, prezentați în ordine alfabetică actualizează cadrul terminologic, reflectând în mare parte consecințele modernizării domeniului.

Definițiile conceptelor în domeniul biblioteconomiei, informaticii, activității editoriale sunt completate cu informații suplimentare pentru clarificarea sensului sau referitoare la utilizarea termenului. Pentru unii termeni complecși sunt date definiții, care relevă diferite aspecte. Acest dicționar compilează informații din alte surse, cu indicarea autorului sau resursei și anului de publicare, aceste informații fiind indicate în paranteze drepte. Informația despre anumite organizații naționale și internaționale de profil este dată în note la termenii respectivi. Lista referințelor bibliografice, în conformitate cu SM ISO 690:2012, cu descrierile complete ale resurselor aranjate în ordine alfabetică, este plasată la sfârșitul dicționarului.

Fiecare termen este însoțit de echivalentul său în limba engleză (en), franceză (fr), germană (de) și rusă (ru), pentru anumiți termeni este indicată și proveniența lor în limba greacă (el) și în limba latină (la). În dicționar se utilizează sistemul de referințele încrucișate: „vezi” (trimite la termenul preferat), „vezi și” (trimite la termenii legați de conținut). În același timp, au fost utilizate acronimele e.g. pentru exempli gratia („de exemplu”) și i.e. pentru id est („cu alte cuvinte”, „adică”).

În dicționar sunt prezentate treizeci și patru de resurse publicate de către IFLA prin 500 de citate. Totodată se dau 356 de citate din standardele naționale și internaționale din domeniul *Informare și documentare*. De asemenea, sunt incluși 428 de termeni din

dicționare și enciclopedii, care au devenit deja clasice la nivel internațional: *ODLIS: Online Dictionary of Library and Information Science* (Reitz, 2004-2013), *Harrod's librarians' glossary and reference book* (Prytherch, 10th ed, 2005), *LibrarySpeak: a Glossary of Terms in Librarianship and Information Management* (Mortimer, 2007), *Glossary of Archival and Records Terminology* (SAA: Society of American Archivists, 2005-2013), *Vocabulaire de la documentation* (ADBS: L'association des professionnels de l'information et de la documentation, 2004-2012), *International Encyclopedia of Informational and Library Science* (Feather and Sturges, eds., 2nd ed., 2003), *Encyclopedia of Library and Information Sciences*. (Bates and Maack, eds., 3rd ed., 2010).

Lista termenilor necesari și actuali pentru știința și practica infodocumentară a fost extinsă prin selectarea și adunarea materialelor din alte surse (dicționare, monografii, manuale, articole etc.). Termenii din domeniul informaticii sunt incluși în mod selectiv, în funcție de importanța lor pentru specialiștii din biblioteci în scopul înțelegerii și folosirii oportunităților oferite de Web 2.0, Web 3.0, Biblioteca 2.0 etc., precum și în procesul de utilizare a calculatorului.

Conform dicționarului de biblioteconomie și științe ale informării, voi enumera câțiva termeni de bază cu care specialiștii în domeniul biblioteconomic se confruntă zi de zi:

- **BAZĂ DE DATE** – Ansamblu de înregistrări descriptive sau unități cu conținut documentar (date factice, texte, imagini, sunete), având o interfață comună și un program pentru regăsirea și utilizarea datelor...
- **CATALOG NAȚIONAL COLECTIV PARTAJAT (CNCP)** – Partea componentă a Sistemului Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova (SIBIMOL), format din cataloagele online ale bibliotecilor participante la Sistem, oferind posibilitatea acumulării, completării și păstrării datelor în următoarele baze de date: Bibliografice; De autoritate; Holdings. Scopul CNCP este excluderea dublării proceselor de catalogare, determinarea localizării documentelor aflate în bibliotecile din Moldova...
- **CUVÂNT-CHEIE** – Cuvânt în limbaj natural al unui document, care se consideră important pentru indexare și regăsire.
Cuvânt semnificativ, expresie în titlu, vedete de subiect, notă de conținut, rezumat sau text al unei înregistrări într-un catalog online sau într-o bază de date bibliografice, care poate fi folosit ca termen de căutare în limbaj natural pentru a prelua toate înregistrările care îl conțin...
- **INDEX** – Îndrumător sistematic proiectat să indice subiectele sau caracteristicile unor documente cu scopul de a facilita regăsirea documentelor sau părților de documente. Indecșii includ următoarele componente majore: termeni care reprezintă subiectele sau caracteristicile documentului; sintaxă pentru combinarea termenilor în vedete sau a termenilor de căutare...
- **OPAC** (Catalog Online de Acces Public) – Catalog în care informațiile sunt stocate într-o bază de date a unui sistem informatic și poate fi consultat în mod direct de către un utilizator prin intermediul unui terminal dintr-o locație la distanță.

Căutările în majoritatea cataloagelor electronice pot fi efectuate după autor, titlu, subiect, cuvinte-cheie etc. Catalogul online permite utilizatorilor de a imprima, descărca

sau exporta înregistrările regăsite pe contul de poștă electronică.

Dicționarul poate fi util pentru bibliotecari și alți profesioniști din domeniul infodocumentar, doctoranzi, masteranzi, studenți, precum și pentru specialiști din alte domenii adiacente.

Standardele au un impact considerabil asupra calității produselor, proceselor și serviciilor de bibliotecă. Documentele de standardizare sunt un suport esențial în funcționarea eficientă a bibliotecilor și adaptarea la cerințele actuale de dezvoltare și modernizare, în coordonarea, sistematizarea și armonizarea proceselor și serviciilor și nu în ultimul rând pentru consolidarea nivelului de competitivitate a bibliotecilor în societate

Ion Stoica, în articolul „Proprietate și autoritate în terminologia infodocumentară” inserat în lucrarea „Numai cercetarea salvează” menționa că „...problemele privind terminologia adecvată, construirea logosului determinant al acestei sfere de cunoaștere și de acțiune umană, conturarea identității sale specifice ar trebui să se afle în zona centrală a programelor de cercetare și de cooperare”. Convingerea domnului Ion Stoica este că „În spațiu terminologic infodocumentar e nevoie de ordine, de multă ordine” și că „Nici o profesie nu-și poate contura cu autoritate perimetrul specific înainte de a-și defini identitatea și profilele terminologice”.

Deci, sistemul de informare și documentare operează cu termeni, norme, prescripții și prevederi standardizate la nivel internațional și național pentru procese, produse și servicii în activitatea biblioteconomică.

Bibliografie:

1. Ciobanu, G., *Elemente de terminologie*, Timișoara, Mirton, 1998, 159 p.
2. *Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării*, Chișinău, 2013, 536 p.
3. Pavel, E., Rucăreanu, C., *Introducere în terminologie*, București, Editura Academiei Române & Editura Agir, 2001, 160 p.
4. *Tratat de biblioteconomie*, vol. I, București, Editura ABR, 2013, 471 p.
5. *Tratat de biblioteconomie*, vol. II, București, Editura ABR, 2014, 621 p.
6. Ursu, N., *Formarea terminologiei științifice românești*, București, Editura Științifică, 1962, 302 p.
7. Vasenco, V., *Probleme de terminologie lingvistică*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1975, 173 p.
8. Vintilă-Rădulescu, I., *Terminologia și problemele actuale*, București, Editura Academiei Române, 1999, 28 p.
9. <http://but.unitbv.ro/Doctorat/Cap7-Publicatii%20speciale-Standarde-TIC-09.pdf>
10. <http://www.standard.md/>

EDUCAȚIA DESCHISĂ: CONȚINUT, STRUCTURĂ ȘI ÎNVĂȚARE

Open Education : content, structure and learning goals

Valentina TOPALO,

șef Centru Activități info-bibliotecare, șef CD a ONU și CI a UE, BȘ USARB,
valeandrew@gmail.com

Abstract: Higher education is facing an unusual challenge with the advent of Massive Open Online Courses (MOOCs), available online to learn for free. What does this mean for academic libraries? What is the role of the librarian in Moocs movement? What are the challenges that librarians now face? Which is the position of librarians in the emergence of MOOCs as well as the role that librarians might take within research, OER production and presentation of MOOCs platforms.

Keywords: *MOOCs, libraries, Moocs platforms, copyright, licensing, information literacy, challenges*

În învățământul superior din Europa, Statele Unite ale Americii, India, Australia, Canada s-au produs schimbări esențiale fiind inclusă, învățarea socială on-line, învățarea informală, care se desfășoară pe platformele sociale și în cadrul comunităților on-line. Această revoluție educațională apărută pe tărîm virtual poartă numele MOOC - Massive Open On-line Course / *Cursuri Masive Deschise On-line*. Învățarea on-line nu este nicidecum un fenomen nou - cursuri universitare și programe de educație generală on-line au existat încă de la începuturile Internetului. Cursurile Masive Deschise On-line sînt o formă alternativă a educației tradiționale și utilizează cele mai noi tehnici și tehnologii.

Față de cursurile tradiționale care oferă video-materiale pentru lectură și seturi de exerciții, MOOC-urile mai oferă și forumuri interactive unde studenții pot interacționa atît între ei cît și cu profesorii. Fenomenul MOOC este relativ nou pe scena învățămîntului la distanță și a apărut în 2012, acest an fiind numit Anul MOOC. Această platformă a fost creată pentru a ajuta la dezvoltarea de resurse educaționale deschise și pentru a oferi tuturor doritorilor să învețe accesul la cursuri gratuite în diverse limbi.

În principiu, un MOOC, după Hannah Gore, Senior Producer MOOCs, Universitatea Deschisă din Marea Britanie, este:

Masiv: înregistrarea nefiind limitată, poate cuprinde mai mult de 100 000 de studenți, în cele mai multe cazuri este gratuită. Aceasta este o mare oportunitate pentru studenții care nu pot beneficia de studii în colegii și universități din motive financiare. Pentru a participa la un MOOC este nevoie de un computer și conexiune Internet;

Deschis: pentru a profita de Resurse Educaționale Deschise (OER) disponibile pe scară largă și de înregistrare deschisă;

On-line: nici o cerință pentru prezența față-în-față;

Curs: proiect pedagogic pentru învățare.

Istoria MOOCs în Canada a început mai devreme - în anul 2008. Profesorii George Siemens și Stephen Downes au susținut cursul „Connectivism and Connective Knowledge” (Conectivism și cunoaștere conectată) pentru 25 de studenți care achitau o anumită taxă și pentru 2 200 studenți care nu plăteau nimic și urmăreau cursul on-line. Aceasta a fost prima experiență de MOOC. Ca răspuns la acest eveniment, Dave Cormier, Manager de Comunicare Web și Inovații la Universitatea din Prince Edward Island și Bryan Alexander, cercetător superior în Institutul Național pentru Tehnologie în Educații Liberale, au inventat termenul de MOOCs sau Massive Open Online Courses. Tehnic,

acest sistem s-a dezvoltat din resursele (OER) Open Educational Resources (Resurse Educaționale Deschise) care se află la îndemîna tuturor pe Internet.

„Resursele educaționale deschise (RED) sînt materiale educaționale și de cercetare care se află în orice mediu, digital sau de altă natură și care sînt în spațiul public sau au fost puse la dispoziție sub o licență deschisă ce permite accesul gratuit, utilizarea, adaptarea și redistribuirea de către alții fără restricții sau cu restricții limitate” (definiție dată de UNESCO). Resursele educaționale deschise pot fi cursuri, planuri de lecții, prezentări, cărți, manuale, teme pentru acasă, chestionare, activități în aule sau în laborator, jocuri, simulări, teste, resurse audio sau video și multe altele puse la dispoziție în format digital sau pe un suport fizic și la care ai acces liber. Mai mult, aici sînt abordabili mai mulți profesori, mai multe forme de învățămînt și se poate contribui efectiv la perfecționarea resurselor de învățare datorită modului liber de licențiere a resurselor educaționale. Resursele educaționale deschise (RED) pot proveni de la colegii și universități, biblioteci, arhive, agenții guvernamentale, organizații comerciale, cum ar fi editurile sau persoanele care dezvoltă resurse educaționale și care sînt dispuse să se împartă on-line.

Impactul MOOCs. Conceptul a fost adoptat de către cele mai renumite universități din lume, precum Stanford, Oxford, Cambridge, Salford, Yale, etc. Cursurile gratuite oferite de aceste universități pot fi accesate de un număr nelimitat de persoane care pot parcurge materialele date într-o perioadă care durează, în general, între 4 și 6 săptămîni. Obținerea unui certificat este cel mai important aspect, avînd în vedere importanța unui CV bogat și relevant, dar și aprofundarea cunostințelor în diferite domenii. Cursurile se desfășoară în limba engleză, exclusiv în mediul on-line și includ testări periodice în urma cărora cursantul se alege cu un certificat recunoscut în întreaga lume. Așadar, aceasta este o sursă de informare, de învățare și de educare inovativă care deschide orizonturile multor copyriteri. Printre primele platforme care au oferit astfel de cursuri au fost Coursera și EdX. De atunci au apărut mai multe platforme de cursuri on-line distribuite în masă, cele mai multe în limba engleză, dar și cursuri în alte limbi de circulație internațională. Numai în anul 2013 circa 300 000 de studenți au accesat cele mai mari site-uri MOOCs (Udacity și CS 101 Computer Science 101), ne informează Wikipedia https://en.wikiversity.org/wiki/Open_educational_resources.

În noiembrie 2012, Universitatea din Miami Global Academy a lansat primul MOOC pentru elevii de liceu pentru a-i susține în pregătirea lor pentru testul la biologie. Experții propun cursuri on-line care sînt plasate pe cele mai populare platforme:

Coursera: 120 de cursuri în medicină, afaceri, știință și literatură. Are mai mult de un milion de studenți, elevi înscriși din 196 de țări. Aproape 40 la sută dintre studenți sînt din SUA, urmată de Brazilia, India, China, Canada și Regatul Unit.

Edx este platforma susținută de Bill & Melinda Gates Foundation. Spre deosebire de Coursera și Udacity, funcționează non-profit. Unul dintre obiectivele sale este de a desfășura activități de cercetare cu privire la modul în care studenții învață și despre modul în care tehnologiile pot facilita strategiile didactice atît on-line cît și on-campus.

Udacity. În anul 2011 prin intermediul acestei platforme au fost furnizate cursuri on-line de inteligență artificială, de știință fiind atrași 160 000 de studenți din 190 de țări. Inițiat de Sebastian Thrun, un expert cu renume mondial, profesor de informatică și robotică la Universitatea Stanford și doi dintre colegii săi, fenomenul MOOC lucrează direct cu profesori și oferă 16 cursuri, în principal în informatică și matematică. Este contra cost.

Iversity.org este o platformă europeană on-line din Berlin, Germania. Începînd cu luna octombrie 2013 Iversity s-a specializat în furnizarea de cursuri on-line în învățămîntul superior, în mod specific MOOCs . Cursurile sînt gratuite și deschise pentru oricine. Multe dintre ele se desfășoară în limba engleză sau germană, dar și în alte limbi.

Iversity cooperează cu profesori individuali, precum și diferite universități europene. Iversity.org a lansat oficial platforma MOOC în octombrie 2013, iar din februarie 2015 are o bază de 600 000 de utilizatori, înscriși la 63 de cursuri oferite de 41 de universități partenere. Iversity.com este singura platformă europeană MOOC care utilizează sistemul de credite transferabile (ECTS).

Platforma mooc.ro este una dintre primele platforme de cursuri on-line distribuite în masă în limba română. Această platformă a fost creată pentru a ajuta la dezvoltarea de resurse educaționale deschise și pentru a oferi tuturor doritorilor accesul la cursuri gratuite în limba română. Maastricht School of Management România (<http://msmromania.org/>) a produs primul Massive Online Open Course (MOOC – curs masiv online deschis) din Europa de Est în anul 2011, în luna noiembrie. Cursul a rulat pe platforma europeană iversity (iversity.org, din Germania) timp de șase săptămâni. Cursul este gratuit și are subtitrare în limba română. Sînt peste zece mii de studenți înscriși din toată lumea, din care aproape o mie de români.

Cum poate biblioteca universitară să se poziționeze în mișcarea educației deschise MOOC?

După cum educația superioară suferă schimbări majore tot așa și Biblioteca universitară își modernizează serviciile atît în mediul traditional cît și în mediul on-line / digital, participînd la proiecte naționale și internaționale, inclusiv: Tempus MISISQ – Modern Information Services for Improvement Study Quality (2013 - 2016); ERASMUS + Project *Higher Education Capacity Building in Moldova* - Library Network Support Services: modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries - regional project, the purpose of modernization and strengthening of libraries, improving the competences of staff librarian in higher education institutions from Moldova, Armenia and Belarus; Modernization of academic library services in Moldova, SIU Eurasia (The Norwegian Centre for International Cooperation in Education) - proiecte care au potențialul de a îmbunătăți activitatea bibliotecilor universitare din țară: crearea de e-Biblioteci, e-Repozititorii instituționale cu produse științifice, educaționale (OER) ale staffului universitar oferit în Acces Deschis pentru studii și cercetare. Alt obiectiv principal este ridicarea nivelului de cultură a informației a studenților și cercetătorilor, care permite utilizarea efectivă și eficientă a resurselor informaționale și îmbunătățirea comunicării internaționale științifice și didactice. În cadrul orelor de cultură a informației vor fi oferite conținuturi suplimentare pentru studenți în conformitate cu curriculumul de studii și cunoștințele noi însușite de bibliotecari. Multiplele idei ale proiectelor au un impact pozitiv asupra educației pe tot parcursul întregii vieți, una din ele fiind și MOOCs. Bibliotecarii sînt, de fapt, incluși în întregul demers al instruirii, datorită capacității lor de a conecta oamenii la informații, de a descoperi și deschide noi resurse informaționale, noi cunoștințe, inclusiv despre MOOCs.

Rolul bibliotecarului este unul principal. Nivelul optim de realizare și cerințele pentru serviciile bibliotecare sînt: promovarea MOOCs la diverse etape de dezvoltare a studentului în cadrul universității; difuzarea cunoștințelor privind MOOCs și sensibilizarea autorilor în ceea ce privește disponibilitatea Resurselor Educaționale Deschise (OERS); Cultura Informației și materiale privind competențele digitale; oferirea de consiliere cu privire la drepturile de proprietate intelectuală, licențe și accesibilitate; negocierea licențelor necesare pentru studenți privind accesarea conținutului ca parte a experienței lor de învățare; creșterea ofertelor bibliotecii digitale și alternativele de acces liber prin sprijinirea cadrelor universitare, a echipelor de studenți în lucrul pe platforma MOOC.

Cînd au fost primii pași ai bibliotecarilor USARB spre MOOCs?

Informațiile existau, dar cunoașterea mai apropiată a platformei MOOCs a avut loc în perioada participării, pentru prima dată, în Săptămîna Educației Deschise (Open

Education Week 2016, 7-11 martie), eveniment promovat de Asociația Mondială Open Education Consortium, avînd ca scop prezentarea oportunităților pe care le oferă educația deschisă, a rezultatelor integrării acesteia în toate formele de educație, fie că este vorba de dezvoltarea de abilități sau cunoștințe la locul de muncă, ca suport al educației universitare sau pre-universitare ori, pur și simplu, pentru a afla ceva nou, legat de un interes personal al fiecărei persoane. Campania Națională de promovare a Educației Deschise a fost organizată în cadrul parteneriatului între Programul EIFL-OA Moldova și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM).

Biblioteca universității bălțene și-a propus să susțină și să îmbunătățească calitatea educației din spațiul academic promovînd un program de debut în acest sens, care a fost înregistrat pe website-ul: <https://www.openeducationweek.org/resources/access-to-informationl-modern-resources>

Manifestări de inițiere în Resurse Educaționale Deschise :

- Pe parcursul Săptămîinii Educației Deschise la Biblioteca Științifică USARB, profesorii și studenții au aflat cum pot folosi resursele deschise, primii – pentru a concepe ore de curs on-line, alții pentru a se instrui; unde găsesc resurse informaționale deschise (OER), ce sînt licențele deschise și ce putem învăța din experiența altor state ale Europei.

Programul a inclus prezentări: *Fenomenul și Importanța Săptămîinii Educației Deschise* ; *Generația Y-cum o dezvoltăm?:* feedback pe rețelele sociale, postarea succeselor online.

Promovarea atelierului „*Soluționarea problemelor lumii contemporane prin intermediul strategiilor art-pedagogice*”, Expoziție / Prezentare de documente din colecțiile Bibliotecii „*Art-pedagogia – Mijloc de activizare a procesului de învățămînt*” cu comunicarea „*Rolul tehnologiilor art-pedagogice în soluționarea problemelor educaționale*”, dezvoltînd art-pedagogia ca un domeniu nou al științelor educației actual pentru școala contemporană, în care educația, instruirea și dezvoltarea personalității copilului se realizează prin mijloacele specifice artei, urmat de un workshop creativ „*Tehnici art-pedagogice*” la care studenții de la Facultatea de Litere au însușit tehnici noi în domeniul dat, în rezultatul accesării unui MOOC artistic.

Organizarea sesiuni de prezentare a website-ului <https://www.openeducationweek.org/>

Promovarea resurselor educaționale deschise *cu trimitere la revista online E-Learning Papers* în care s-a discutat despre: ce sînt drepturile de autor și care sînt limitele lor, ce sînt licențele libere și cum le poți aplica operelor tale, cum poți refolosi opere licențiate deschise în bibliotecă, ce sînt resursele educaționale deschise și cum le poți crea, folosi și beneficia de ele.

Discuții despre resursele educaționale deschise și cursuri on-line pe platforme ale MOOC, surse bibliografice, strategii de căutare, selectarea platformelor și resurselor utile.

- Popularizarea tuturor evenimentelor în website-ul Bibliotecii, în rețelele sociale.

Următorii pași?

- Îmbunătățirea nivelului profesional al bibliotecarilor, obținerea abilităților noi de a învăța și utiliza resurse on-line gratuite disponibile pe platforma MOOC Library, astfel sporind cunoștințele privind educația deschisă.
- Dezvoltarea mai profundă a înțelegerii fenomenului MOOCs.
- Promovarea resurselor educaționale deschise (RED) din Repozitoriul Instituțional ORA USARB provenite de la universitarii bălțeni.

- Prezentarea cursului Bazele Culturii Informației în maniera față-în-față (face-to-face) și on-line.
- Consilierea facultăților privind înscrierea în MOOCs pe platformele Coursera, EDX, Udacity, Iversity.org, Mooc.ro (fiecare profesor trebuie să ia decizia unde vrea să se situeze în acest continuum on-line și unde ar trebui să posteze cursul său.
- Conștientizarea domeniului public de licențiere Creative Commons folosite pentru OER
- Bibliotecarii sînt experți în era informației, iar în această eră utilizatorii MOOCs au nevoie de ei.

**„Toate se schimbă și noi, parte a creației, trebuie să ne schimbăm de asemenea.”
(Ovidiu)**

În permanentele valuri ale schimbărilor este cuprinsă Biblioteca Științifică USARB, a cărei misiune de a învăța și educa este completată de noi responsabilități ce trebuie să și le asume pentru a putea răspunde continuu acestor schimbări. Respectivul circumstanțe dictează necesitatea identificării unor noi oportunități de surmontare a barierelor, de adaptare a bibliotecarilor întru realizarea dezideratelor la zi într-un cadru al diversității, concomitent, de „asigurare a accesului la informație de calitate pentru toți”. În contextul dat, Biblioteca își extinde funcțiile, aceasta devenind accesibilă pentru toți utilizatorii, în a le exercita dreptul la învățătură la distanță. Educația deschisă este educația necesară, dar niciodată suficientă. (<http://www.aped.ro/despre-noi/>).

Referințe bibliografice:

1. ANDERSON, Nick. „Coursera to Offer Students Free Online Textbooks, with Conditions”. In: *Washington Post* [on-line]. 2013, 8 May [citat 11.09.2016]. Disponibil: http://articles.washingtonpost.com/2013-05-08/local/39101955_1_coursera-massiveopen-online-courses-udacity
2. DOWNES, S. *The MOOC Guide*[on-line], 2011 [citat 12.09.2016]. Disponibil: <https://sites.google.com/site/themoocguide/home>
3. *Coursera Blog*, „Five Courses Receive College Credit Recommendations”. [on-line][citat 6.09.2016]. Disponibil :<http://blog.coursera.org/post/42486198362/fivecourses-receive-college-credit-recommendations>
4. HANNAH, Gore. Massive Open Online Courses (MOOCs) and Their Impact on Academic Library Services: Exploring the Issues and Challenges. In: *New Review of Academic Librarianship*[on-line]. 2014, vol. 20. Issue 1, pp. 4-28. [citat 13.09.2016]. Disponibil: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/results?sid=6c629d1c-f64c-4ca3-b955>

VEDERE SCIENTOMETRICĂ A CERCETĂTORILOR UNIVERSITARI DIN BĂLȚI

A Scientometric View of university researchers

ELENA ȚURCAN,

bibliotecar, grad de calificare superior, sala de împrumut Nr.3,
Documente muzicale Biblioteca Științifică USARB
elturcan@gmail.com

Abstract: Scientometrics is a useful tool for sifting values and connection with European values regarding basic scientific research. Scientometrics study on university researchers from Bălți demonstrates the value of their scientific contributions

Keywords: *Scientometrics, Publish or Perish, scientific research, evaluation methods of research, citation, impact factor, h index (Hirsch), Index g (Egghe) h contemporary, hl individually USARB*

„Sfera cercetării-dezvoltării se confruntă cu numeroase provocări ale societății moderne. Trecerea de la formatul print al publicațiilor științifice la cel electronic anunță cu claritate că viitorul științei va fi depozitat în format electronic, iar accesul deschis la informația științifică în formatul respectiv reprezintă cea mai eficientă modalitate de gestionare a științei și de asistență în procesul decizional.

Există mai multe instrumente informatice specializate pentru studiul aspectelor cantitative ale informațiilor, aspectele calitative fiind mult mai greu de cuantificat. Cele mai importante domenii de măsurare sau metrii, se consideră la ora actuală următoarele: bibliometria, scientometria, informetria, webometria și cybermetria. Acești termeni au generat și provoacă în continuare numeroase discuții, inclusiv în contradictoriu.” [1]

Scurt istoric: În anul 1969 Alan Pritchard a explicat termenul bibliometrie ca „aplicarea metodelor matematice și statistice asupra cărților și a altor medii de comunicare”[2]. Tot în acest an V. Nalimov și Z. Mulchenko au definit scientometria ca „aplicarea acestor metode cantitative care abordează analiza științei văzută ca un proces de informare”. [2]

Scientometria este termenul care a intrat în circulație odată cu apariția revistei „Scientometrics”, fondată în 1977, în Ungaria, care între timp a devenit o revistă internațională de largă circulație. Inițial scientometria se ocupa de aplicarea metodelor cantitative la studiul istoriei științei. Derek John de Solla Price este considerat părintele scientometriei. Cea mai importantă contribuție a sa este Legea lui Price: 25% dintre autori sînt responsabili pentru 75% dintre lucrările științifice publicate. Avînd o sferă mai largă, scientometria acoperă produsul științific în general, nu doar publicațiile științifice. La ora actuală se bucură de o largă recunoaștere acceptiunea atribuită scientometriei de către Eugene Garfield, și anume aceea de analiză cantitativă a științei și a producției științifice în general.

Care a fost nevoia de „metrici” pentru cercetarea științifică? Creșterea literaturii științifice, provocările „științei mari”, utilizarea economică și socială a științei, internaționalizarea comunității științifice. Care este abordarea statistică: pentru a gestiona fluxul tot mai mare de informații științifice și pentru a analiza și înțelege procesul

cognitiv subiacent comunicării în știință, prin măsurarea aspectelor cantitative ale acestor procese și pentru a oferi rezultate oamenilor de știință și utilizatorilor din afara comunității științifice. Determinăm abordarea sociometrică: a măsura legăturile sociale, a înțelege semnificația și caracteristicile comunităților științifice și a trage concluzii privind organizația instituțională a sistemelor științifice. Ea se ocupă de studiul aspectelor cantitative legate de producție, difuzarea, utilizarea informațiilor științifice în publicațiile științifice.

„Scientometria este disciplina științifică care studiază și analizează structura și dinamica științei, tehnologiei și inovației prin metode cantitative, realizează evaluarea performanțelor științifice, efectuează măsurarea impactului rezultatelor activității de cercetare, determină productivitatea și valoarea științifică a cercetătorilor, instituțiilor de cercetare, a țărilor la nivel internațional”.[2]

INSTITUTE FOR SCIENTIFIC INFORMATION (ISI) din Philadelphia este cel mai cunoscut producător de baze de date bazate pe principiul citării (*citation indexing*) care acoperă domeniile: științific, științe sociale, arte și științe umaniste.

În domeniul științific echivalentul „manual”, pe hârtie, este *Science Citation Index (SCI)* care acoperă literatura științifică din reviste și unele cărți selectate începînd cu anul 1945. Cea mai importantă trăsătură a acestui index este *principiul citării*, care are la bază ideea că „dacă o lucrare citează altă lucrare, între subiectele celor două lucrări va exista în mod obligatoriu un oarecare grad de corelare”[2]. Licența exclusivă a bazelor de date ISI aparține concernului Thomson Reuters. Cea mai interesantă și puternică trăsătură, care a făcut unică această bază de date în lume, este corelarea stabilită între articolele de revistă individuale pe bază de citări, astfel se poate afla ce autor sau lucrare a citat alt autor sau lucrare. De aici decurge și utilitatea bazei de date pentru a descoperi cine citează anumite cercetări, respectiv ce impact are o anumită cercetare în comunitatea științifică, a descoperi primele cercetări publicate privind o anumită teorie, invenție importantă, a măsura influența colegilor care cercetează în același domeniu, a determina dacă o anumită teorie a fost confirmată, modificată sau îmbunătățită, a verifica acuratețea referințelor. Unul din cele mai bine cunoscute „produse secundare” al SCI (*Science Citation Index*) este factorul de impact (*impact factor - IF*): măsura frecvenței cu care un „articol mediu” dintr-o revistă a fost citat într-un anumit an. Mai concret este raportul dintre numărul de citări curente pe care le primește o revistă într-un anumit an și numărul total de articole publicate de revista respectivă în cei doi ani anteriori.

Ex: *Journal of Experimental Medicine*

Nr. total articole publicate în anii 2003-2004 = 160

Nr. de citări existente în revistele ISI la unul, mai multe sau toate din cele 160 de articole în 2005 = 25

$IF = 25 : 160 = 0,15625$

Mai multe baze de date oferă modalități de descoperire a citărilor. În studiul *Vedere scientometrică a cercetătorilor universitari din Bălți* vom evalua valoarea contribuțiilor științifice a cadrelor didactice de la cele patru facultăți și a bibliotecarilor USARB, evidențiind citările rezultatelor științifice obținute, utilizînd doar softul **Publish or Perish**. Datele sînt studiate în perioada 22.08.2016 – 27.09.2016, ele fiind în continua schimbare. Acest software este disponibil gratuit pe pagina web a prof. Anne Wil Harzing, specialist în management internațional la Universitatea Melbourne din Australia <http://www.harzing.com/resources/publish-or-perish>

El utilizează Google Scholar pentru a obține referințele, sursele care citează și apoi

le analizează prezentînd următoarele statistici: numărul total de lucrări, numărul total de citări, numărul total de lucrări ale autorului, numărul mediu de citări pe articol, numărul mediu de citări pe autor, numărul mediu de citări pe an, indexul Hirsch și parametrii de legătură, indexul G al lui Egghe, indexul H contemporan, importanța vârstei în rata de citare, două variații ale indexului individual H, o analiză a numărului de autori pe lucrare.

„H index măsoară simultan calitatea și susținabilitatea impactului cercetărilor cadrelor didactice și extinde diversitatea cercetărilor. Se bazează pe distribuția citărilor primite de publicațiile cercetătorului (idee lansată la începutul lunii august 2005, sub forma unui preprint pe Internet de către Jorge Hirsch, fizician în Departamentul de Fizică al Universității din California, San Diego, SUA).

G index pentru a depăși deficiențele indicelui h , Egghe a propus indicele g pentru a măsura productivitatea cercetătorilor bazată pe publicațiile lor. Acest indice utilizează distribuția citărilor primite de publicațiile cercetătorului ca bază de calcul dar dă mai mare greutate celor mai citate lucrări.

Indexul h contemporan adaugă o greutate legată de vârsta fiecărui articol citat al unui cercetător.

hi norm. Indexul reprezintă o modificare a indicelui h formulată de cei care au produs și dezvoltat *Publish or Perish*. Este calculat ca un indice h normalizat de contul citărilor.” [3]

Un rol deosebit de important îl au resursele umane, iar în acest context este necesară pregătirea continuă a cadrelor științifice. Ele au nevoie de o bună practică de acomodare cu mediul nou, cu viziuni creative, pline de inovații, precum și o bună comunicare virtuală, îmbunătățind practica pedagogică și administrativă în sistemul educational. Toate acestea joacă un rol primordial în cercetarea științifică. Cercetarea și dezvoltarea la nivel academic, în colaborare cu persoanele interesate din toată lumea, este un pas important, aducînd beneficii considerabile educației în prezent și în viitor.

GAGIM, Ion - rector, prof. univ., dr. hab., maestru în artă, academician-coordonator al Filialei AȘ RM, red.-șef al Revistei de cultură, știință și practică educațională „Arta și Educația Artistică”. Discipoli: 1 dr. hab., 5 dr. în științe. Publicații autor/coautor peste 150 de titluri: 4 monografii/ studii monografice, 4 manuale universitare, 2 manuale școlare, 2 dicționare, peste 100 de articole științifice și metodice, fono-greotomafie, 3 volume de maxime și cugetări, ezoterică. Inclusiv publicații peste hotare (România, Germania, Rusia, SUA) în limbile română, engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă; Fondator-protagonist în RM a domeniilor: Pedagogia, Psihologia, Filosofia muzicii. Fondatorul în RM și conducătorul școlii de doctorat: Pedagogia muzicală/Educația artistică. Colaborări internaționale, coordonator, membru al colegiilor de redacție a 5 reviste, profesor invitat, proiecte naționale și internaționale. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Muzicienilor, Scriitorilor din RM. Distincții de stat și mențiuni.

Prezente 34, citate 108

- h - index 5
- g - index 10
- hc - index 5
- hi - norm 0.25

78(075.8) / G13
Gagim, Ion
Știința și arta educației muzicale / Ion Gagim. - Ed. a 3-a. - Ch.: Arc, 2007 (Tip. Centru). - 222 p. - ISBN 978-9975-61-423-8; 70.00. Bibliogr. sel.: p. 211-217. Total ex.: dom 1; s13-8

- h - index 3
- g - index 6
- hc - index 3
- hi - norm 0.15

Conform studiilor recente Ion Gagim, dr. hab., prof. univ., maestru în artă, academician-coordonator al Filialei AȘ RM, red.-șef al Revistei de cultură, știință și practică educațională „Arta și Educația Artistică”. Discipoli: 1 dr. hab., 5 dr. în științe. Publicații: autor/coautor peste 150 de titluri: 4 monografii/ studii monografice, 4 manuale

universitare, 2 manuale școlare, 2 dicționare, peste 100 de articole științifice și metodice, fonogrestomație, 3 volume de maxime și cugetări, eseistică, inclusiv publicații peste hotare (România, Germania, Rusia, SUA) în limbile română, engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă; Fondator/protagonist în RM a domeniilor: Pedagogia, Psihologia, Filosofia muzicii, Fondatorul în RM și conducătorul școlii de doctorat: Pedagogiei muzicale/Educației artistice. Colaborări internaționale, coordonator, membrul al colegiilor de redacție a 3 reviste, profesor invitat, proiecte naționale și internaționale. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Muzicienilor, Scriitorilor din RM. Distincții de stat și mențiuni”. [4] Are prezente 34 documente și citate 108: h – 5, g – 10, hc – 5, hi – 0.25 cu cea mai citată carte în campusul universitar bălțean: Gagim, Ion. Știința și arta educației muzicale / Ion Gagim. - Ed. a 3-a. - Ch. : Arc, 2007 (Tip. Centr.). - 222 p. - ISBN 978-9975-61-423-8 cu indicii: h – 3, g – 6, hc – 3, hi – 0.15. Aceasta este posibilitatea instruirii dincolo de orele de curs și care contribuie la învățarea pe parcursul întregii vieți.

Evaluarea pentru Facultatea de Litere, care în acest an sărbătorește 70 de ani de la înființare apare cu h – 0.9, g – 1.2, hc – 0.9, hi – 0.08. Prezente on-line – 158 documente și citate 108 documente, media pe facultate 2.7. A fost realizat un top al profesorilor după cum urmează: dr. Coșciug Angela, dr. Cononova Tatiana, dr. Șleahțișchi Maria, Varzari Elena, dr. Vrabie Diana, dr. Leahu Nicolae, dr. Popa Viorica, Moraru Anatol, dr. Guranda Elvira, dr. Sainenco Ala, dr. Sirota Elena, Banaru Natalia, dr. Pomelnicova Ana, dr. Chira Oxana, dr. Enciu Valentina, dr. Condrat Viorica, dr. Țaulean Mihaela, dr. Bantoș Ana, Puiu Rodica, dr. Mighirina Nina.

TOPALĂ, Pavel – prof. univ., dr. hab., savant, membru al Asambliei ASM, expert al CNAA și CSSDT, prezidentul filialei Bălți al Asociației științifice internaționale ModTech și copreședinte al Asociației științifice internaționale ARTN, Șef al laboratorului științific „Micro și nano tehnologii”, Membrul al colectivului editorial al Analelor Universității „Dunărea de Jos”, Galați, redactor-șef al colegiului de redacție al revistei „Plastic și tehnica: procese, modele, experimente”, USAEB. Membru al colegiului de redacție al revistei “Meridian ingineresc”, UTM. Membru al colegiului de redacție al revistei „Nonconventional Technologies Review”. Membru al colegiului de redacție al revistei „Selected engineering problems”, GILWICE, Poland. Membru al Consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de dr./d.hab de pe lângă IFA, UTM și UASM, alt și a comisiilor din Politehnica, București UT „Gh. Asachi” Iași. Deținător a 28 medalia de aur, 5 de argint și una de bronz obținute la saloanele brevetelor de invenție. Deținător a 5 premii de excelență în activitatea de cercetare. Publicații: autor/coautor 5 monografii, 4 manuale, 9 brevete de invenții, rapoarte științifice, îndrumare, redactor, recenzent, referent, cca 250 articole științifice și metodice.
Prezente 54, citate 127

- h - index 6
- g - index 8
- hc - index 4
- hi - norm 0.17

538.9 / 728
Nanostuctures and Thin Films for Multifunctional Applications / Technology, Preparation and Devices / ed.: Ion Topală, Pavel Topală, Vasilescu Ursula.
Baltimore : Springer, 2014. - 534 p. : fig., tabl. - (Nanotechnology and Technology / editors: Plesch, Jozsef / et al. - ISBN 978-1-219-30197-6: 4666.00.
[Chicago : univers. / ed.], p. 369-378.
Titol etc. 4666373-1.

referințe - 1317

Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului vine cu h – 1.8, g – 2.8, hc – 1.6, hi – 0.14. Prezente on-line – 439 documente, citate 554 și media pe facultate - 18.5. Liderul cercetării este Topală, Pavel, dr. hab., prof. univ., savant, membru al Asambliei ASM, expert al CNAA și CSSDT, prezidentul filialei Bălți al Asociației științifice internaționale ModTech și copreședinte al Asociației științifice internaționale ARTN, Șef al laboratorului științific „Micro și nano tehnologii”, Membrul al colectivului editorial al Analelor Universității „Dunărea de Jos”, Galați, redactor-șef al colegiului de

redacție al revistei „Fizica și tehnica : procese, modele, experimente”, USARB. Membru al colegiului de redacție a revistei „Meridian ingineresc”, UTM. Membru al colegiului de redacție al revistei „Nonconventional Technologies Review”, Membru al colegiului de redacție al revistei „Selected engineering problems”, GLIWICE, Poland. Membru al Consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de dr/dr.hab de pe lângă IFA, UTM și UASM, cât și a comisiilor din Politehnica, București UT „Gh. Asachi” Iași. Deținător a 28 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz obținute la saloanele brevetelor de invenție. Deținător a 5 premii de excelență în activitatea de cercetare. Publicații: autor/coautor a 5 monografii, 4 manuale, 9 brevete de invenții, rapoarte științifice, îndrumare, redactor, recenzent, referent, cca 250 articole științifice și metodice. Prezente 54, citate 127”.

[4] Cartea recentă a anului 2016 - Nanostructures and Thin Films for Multifunctional Applications : Technology, Properties and Devices / ed.: Ion Tiginyanu, Pavel Topala, Veaceslav Ursaki. - Heidelberg : Springer, 2016. - 576 p. : fig., tab. - (NanoScience and Technology / editors: Phaedon Avouris [et al.]). - ISBN 978-3-319-30197-6 deține deja 1 317 referințe.

Topul profesorilor îl continuă dr. Cabac Valeriu, dr. Ojegov Alexandr, dr. Boincean Boris, dr. Rusnac Vladislav, dr. Scutelnic Oxana, Petic Mircea, dr. Deinego Nona, dr. habilitat Șaragov Vasile, dr. Branașco Natalia, dr. Nicorici Maria, dr. Matveeva Natalia, dr. Tcaci Carolina, dr. Postolache Victoria, dr. Plohotniuc Eugeniu, dr. Buga Oleg, Gorea Adela, Pînzaru Natalia, dr. Beșliu Vitalie, Griza Iulia, dr. Stadnic Stanislav, dr. Zastînceanu Liubov, dr. Movilă Irina, Popov Lidia, dr. Pereteatcu Pavel ș.a.

În mod firesc, trebuie să menționăm cartea, dr., conf. univ., Plohotniuc Eugeniu, șef Catedra de informatică aplicată și tehnologii informaționale: Blaunstein, Nathan. Ionosphere and applied aspects of radio communication and radar / Nathan Blaunstein, Eugeniu Plohotniuc. - Boca Raton : CRC Press ; Taylor and Francis Group, 2008. - 577 p. : fig., tab. - (Electrical Engineering). - ISBN 978-1-4200-5514-6, care adună: h - 1, g - 1, hc - 1, hi - 0.13.

Stabilirea indicilor pentru Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte: h - 1.9, g - 3.1, hc - 1.8, hi - 0.14. Prezente - 172 documente, citate 321 documente cu media pe facultate - 24.6. Lider fiind Briceag, Silvia, dr., conf. univ., șef Catedră de psihologie, director de proiect, cercetător științific superior, titular la 10 discipline. Publicații: autor/coautor peste 65 titluri monografii, manuale, 2 - articole din reviste, 17 - articole din culegeri naționale, 21 - materiale ale comunicărilor științifice, 3 - lucrări metodico-didactice, 3 - ghiduri, 2 - suporturi teoretico-aplicative, coordonator; 3 - colegiu de redacție, 8 - curriculum universitare, 4 - redactor științific, 3 - referent oficial, 18 - coord. la teze de master”.[5] Prezente 43, citate 112.

Urmează topul profesorilor Cazacu Daniela, dr. Prițcan Valentina, dr. Morari Marina, Crișciuc Viorica, Samson Luminița, dr. Mihailova Maria, dr. Bularga Tatiana, dr. Granețkaia Lilia, dr. Tetelea Margarita, Caliga Marina, Foca Eugenia.

Contribuția Facultății de Drept și Științe Sociale este h - 1.4, g - 2.1, hc - 1.4, hi - 0.13. Prezente - 75, citate - 113 cu media pe facultate - 12.6. Conform studiului liderul pe facultate este Orlov, Maria - dr., conf. univ., membru al unor colegii de redacție la revistele de specialitate din Galați, București, Ploiești, Tîrgoviște. Publicații: 1 monografie, 3 ediții a cursului universitar de Drept administrativ, 1 curs de contencios

administrativ, 6 articole(colaborare), cca 80 de articole. Coordonator a 3 teze de dr”[4].
Prezente on-line 18 lucrări, citate 73.

Menționăm succesele cadrelor didactice după cum urmează : dr. Odinoakaia Ina, dr. Rusu Vitalie, dr. Boișteanu Eduard, dr. Faigher Anatolie, dr. Țărălungă Victoria, dr. Botnari Elena, dr. Pînzari Veaceslav.

HARCONIȚA, Elena – director, Biblioteca Științifică

Publicații: peste 350

Autor, redactor responsabil, coordonator, director de publicații, prefăcător a publicațiilor editate de Biblioteca Științifică USARB: monografii, bibliografii, cataloage, dicționare, anuare, resurse electronice, ghiduri, articole științifice/studii apărute în reviste de specialitate din străinătate și din țară, în revistele Universităților, publicate în culegeri, studii, referate publicate pe Internet www.slideshare.net

Prezente 109, citate 64

- h - index 2
- g - index 2
- hc - index 2
- hi - norm 0.48

Colaboratorii Bibliotecii Științifice sînt prezenți în această cercetare cu h - 1.5, g – 1.5, hc – 1.4, hi – 0.20. Lucrări prezentate on-line – 570 titluri, citate – 263 cu media pe Bibliotecă – 7.31. Performanțele bibliotecarilor sînt următoarele: Harconița, Elena, director, peste 350 de publicații: autor, redactor responsabil, coordonator, director de publicații, prefăcător a publicațiilor editate de Biblioteca Științifică USARB: monografii, bibliografii, cataloage, dicționare, anuare, resurse electronice, ghiduri, articole științifice/studii apărute în reviste de specialitate din străinătate și din țară, în revistele Universității, publicate în culegeri, studii, referate publicate pe Internet www.slideshare.net. Distincții de stat și mențiuni”.[5] Prezente on-line 109 lucrări, citate 64.

Urmează Scurtu Elena, Stratan Elena, Mihaluța Lina, Nagherneac Ana, Afatin Igor, Topalo Valentina, Aculova Taisia, Hăbășescu Angela, Țurcan Elena, Cucu Adella, Magher Marina, Cristian Elena, Iulic Margarita, Culicov Natalia, Ganea Varvara, Ciobanu Silvia, Pogrebneac Tatiana, Purici Aliona, Zadainova Snejana, Ababii Lilia, Lichii Nelea, Iavorscaia Liliana, Palii Gherda, Vacarciuc Valentina, Spînu Polina, Lîsîi Ala, Șișcanu Svetlana, Melnic, Lilia, Railean Ludmila, Fotescu Maria, Zalăgaeva Irina, Staver Mihaela, Dascal Olga, Belcovscaia Galina, Cazacu Gabriela.

Exercițiul totalurilor deținătorilor indicelui h pe USARB.

Analiza conturează o imagine clară a deținătorilor indicelui h: Total : 117 din 299 titulari din USARB: BȘ – 36 persoane ce constituie 68 % din numărul total, ȘREM – 30 persoane ce constituie 41 % din numărul total, FL – 29 cu 33 %, FDȘS – 9 cu 30 % și ȘEPA – 13 cu 25 %.

Prezente on –line total documente USARB: total - 1 414; BȘ - 570, ȘREM - 439, ȘEPA - 172, FDȘS - 75, FL - 158.

Documente citate: total - 1 329 cu media 13.14: ȘEPA - 24.6, ȘREM - 18.5, FDȘS -12.6, BȘ - 7.31 și FL - 2.7.

	Persoane cu h	Titulari Facultate	Procentul %
FL	29	89	33 %
ŞREM	30	74	41 %
ŞEPA	13	53	25 %
FDŞS	9	30	30 %
BŞ	36	53	68 %
Total	117	299	39 %

Poziția sumară a indicelui h pentru USARB: total - 171, mediu 1.5; Astfel facultățile ŞEPA - 1.9, ŞREM - 1.8, BŞ - 1.5, FDŞS - 1.4, FL - 0.9.

Stocarea indicelui g revine: total - 232 cu media 2.14: ŞEPA - 3.1, ŞREM - 2.8, FDŞS - 2.1, BŞ - 1.5, FL - 1.2.

Indexul h contemporan : total - 161, media 1.42; revine ŞEPA - 1.8, ŞREM - 1.6, FDŞS cu BŞ - 1.4, FL - 0.9.

Realizarea indicelui h individual: total - 16.87 cu media 0.138; BŞ - 0.20, ŞEPA cu ŞREM - 0.14, FDŞS - 0.13, FL - 0.08.

În urma acestei sistematizări putem spune că:

locul I se împarte cu 4 poziții ŞEPA și 2 poziții BŞ

locul II pentru toate pozițiile ferm ŞREM

locul III : o poziție BŞ, 3 poziții FDŞS și 2 poziții ŞEPA

locul IV: 3 poziții FDŞS, alte 3 BŞ

locul V pentru toate pozițiile FL.

USARB	FL	ŞREM	ŞEPA	FDŞS	BŞ	Total
h	25 0.9	55 1.8	25 1.9	13 1.4	53 1.5	171 1.5
g	34 1.2	85 2.8	40 3.1	19 2.1	54 1.5	232 2.14
hc	26 0.9	49 1.6	24 1.8	13 1.4	49 1.4	161 1.42
hi	2.46 0.08	4.27 0.14	1.86 0.14	1.18 0.13	7.10 0.20	16.87 0.138
Prezente	158	439	172	75	570	1 414 11.5
Citate	78 2.7	554 18.5	321 24.6	113 12.6	263 7.31	1 329 13.14

Astfel este posibil și: locul I pentru indicele h revine ŞEPA, apoi ŞREM, BŞ, FDŞS și FL,

locul II pentru indicele g revine ŞEPA, ŞREM, FDŞS, BŞ, și FL,

locul II pentru indicele h contemporan revine ŞEPA, ŞREM, FDŞS, BŞ, și FL,

locul III pentru indicele h individual revine BŞ, ŞREM, ŞEPA, FDŞS și FL,

locul IV pentru documente prezente revine BŞ, ŞREM, ŞEPA, FDŞS și FL,

	Locul 1	Locul 2	Locul 3	Locul 4	Locul 5
h	ŞEPA	ŞREM	BŞ	FDŞS	FL
g	ŞEPA	ŞREM	FDŞS	BŞ	FL
hc	ŞEPA	ŞREM	FDŞS	BŞ	FL
hi	BŞ	ŞREM	ŞEPA	FDŞS	FL
Prezente	BŞ	ŞREM	ŞEPA	FDŞS	FL
Citate	ŞEPA	ŞREM	FDŞS	BŞ	FL

locul V pentru documente citate revine ȘEPA, ȘREM, FDȘS, BȘ și FL.

Un aspect important este topul celor 5 persoane pe facultăți și celor 5 din Biblioteca Științifică. Conform studiului realizat și prezentat pentru profesori dl Topală, P.: h - 6, g - 8, hc - 4, hi - 0.17, dl Gagim, I: h - 5, g - 10, hc - 5, hi - 0.25, dl Cabac, V.: h - 5, g - 7, hc - 4, hi - 0.04, dl Ojegov, A.: h - 5, g - 6, hc - 2, hi - 0.25, dna Briceag, S.: h - 5, g - 5, hc - 5, hi - 0.25.

Pentru Biblioteca Științifică Harconița, E.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.48, Scurtu, E.: h - 2, g - 3, hc - 2, hi - 0.07, Hăbășescu, A.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.40, Țurcan, E.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.39, Cucu, A.: h - 2, g - 2, hc - 2, hi - 0.39.

Rezultatele cercetărilor desfășurate pentru documente prezente indică : Topală, Pavel - 54, Briceag, Silvia - 43, Boincean, Boris - 43, Gagim, Ion - 34, Cabac, Valeriu - 30. Pentru documente citate: Topală, Pavel - 127, Briceag, Silvia - 112, Gagim, Ion - 108, Orlov, Maria - 73, Cabac, Valeriu - 66.

Astfel, Biblioteca Științifică urmează cu documente prezente Harconița, Elena - 109, Scurtu, Elena - 65, Ciobanu, Silvia - 58, Stratan, Elena - 54, Mihăluța, Lina - 46.

Pentru documente citate: Harconița, Elena - 64, Stratan, Elena - 31, Scurtu, Elena - 20, Țurcan, Elena - 20, Topalo, Valentina - 14.

DOCUMENTE PREZENTE	DOCUMENTE CITATE
Harconița, Elena - 109	Harconița, Elena - 64
Scurtu, Elena - 65	Stratan, Elena - 31
Ciobanu, Silvia - 58	Scurtu, Elena - 20
Stratan, Elena - 54	Țurcan, Elena - 20
Mihaluta, Lina - 46	Topalo, Valentina - 14

Se poate concluziona că topul documentelor prezente USARB este: Harconița, Elena - 109, Scurtu, Elena - 65, Ciobanu, Silvia - 58, Topală, Pavel - 54, Stratan, Elena - 54.

Studiul subliniază topul pentru documente citate USARB: Topală, Pavel - 127, Briceag, Silvia - 112, Gagim, Ion - 108, Orlov, Maria - 73, Cabac, Valeriu - 66.

Cele mai multe documente on-line sînt ale bibliotecarilor.

Efectuarea acestei analize ne permite să credem că scientometria poate fi un instrument deosebit de util pentru o „cernere” rapidă a valorilor și o racordare la valorile europene în ceea ce privește cercetarea științifică fundamentală. Obiectivitatea metodei nu poate fi ușor contestată și contrabalansează toate imperfecțiunile care i se pot găsi.

DOCUMENTE PREZENTE	DOCUMENTE CITATE
1. Harconița, Elena - 109	1. Topală, Pavel - 127
2. Scurtu, Elena - 65	2. Briceag, Silvia - 112
3. Ciobanu, Silvia - 58	3. Gagim, Ion - 108
4. Topală, Pavel - 54	4. Orlov, Maria - 73
5. Stratan, Elena - 54	5. Cabac, Valeriu - 66

Scopul unui sistem rațional de cercetare academică nu este să producă genii, după cum scopul învățămîntului nu este să producă olimpici. Ceea ce trebuie urmărit

în toate aceste cazuri este crearea unei clase medii în lumea academică. În acest scop, trebuie imaginate mecanisme de selecție a valorilor, care să elimine cît mai mulți impostori și să rețină cît mai mulți oameni valoroși. A publica un articol în reviste din afara fluxului principal select echivalează cu înmormîntarea lucrării respective. Nici un cercetător de valoare din domeniu nu o va citi, deci eventualele idei bune se vor pierde

și vor fi redescoperite de alții. A publica în revistele din fluxul principal este în avantajul cercetătorului! Chiar dacă acest sistem nu este perfect, altul mai bun nu există!

La fel de importantă ca publicarea de rezultate în revistele ISI este citarea lor în aceleași reviste. Dacă o lucrare nu este citată înseamnă că experții din domeniu nu au găsit-o foarte interesantă. Criteriul citărilor măsoară impactul unei idei. Doar cine publică și este citat în reviste ISI va putea, eventual, să beneficieze de oferte de colaborare științifică cu universități și institute de cercetare de prestigiu, astfel încât să aibă o bibliografie la zi să nu mai fie o problemă.

Iată indicatorii scientometriei în acțiune: evaluarea rezultatelor cercetării universităților : numărul de publicații, colaborări venit din granturi competitive, prezentări ale conferințelor, factorul de impact al revistelor, noi instrumente de cercetare, patente, citări în norme, cele mai citate publicații, recunoașteri și premii, editarea de reviste, h – index, g – index, hc – index, hi – index, coordonarea doctoratelor, impactul citărilor, produse noi, venit din comercializare, comitete specializate de consultanță, granturi câștigate, citări per publicație, citări totale...

Fără îndoială citările determină popularitatea și impactul articolelor, autorilor, publicațiilor.

În continuare ne propunem să oferim asistență cercetătorilor privind personalizarea producției științifice în baza de date, să completăm arhiva instituțională (ORA USARB) cu cât mai multe documente ale autorilor universitari, să convingem cercetătorii de a participa la constituirea arhivei digitale instituționale, să formăm și să dezvoltăm abilitățile de utilizare a bazelor de date scientometrice, să oferim consultații privind evaluarea publicațiilor științifice, să ajutăm cadrele didactice să identifice și să interpreteze indicatorii scientometrici pentru reviste, articole, autori, instituții și facultăți de pe sit-ul USARB, ceea ce va influența mult poziția universității în clasamentele internaționale.

Bibliografie:

1. COJOCARU, Igor. Evaluarea științei moderne: cu - metrii vechi și/sau noi? In: *Akademios*. 2013, nr. 1 (28), martie, pp.25- 38. ISSN 1857-0461
2. ROBU, Ioana. *Bazele de date scientrometrice. (Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România) : [prezentare în cadrul training-ului privind WP3 Cultura informației, Proiectul MISISQ, desfășurat în Cluj-Napoca, România la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, 08-17 martie 2016]. Cluj-Napoca, 2016.*
3. NAGHERNEAC, Ana, SCURTU, Elena. *Performanța cercetării științifice a universitarilor bălțeni : studiu scientometric* [on-line] [citat 23. 10. 2015]. Disponibil : <http://www.slideshare.net/libruniv/performana-cercet-publish>
4. POPA, Iulius. *Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (1945-2015)*. Ch. : [S.n.], 2015. 516 p. ISBN 978-9975-53-538-0
5. HARCONIȚA, Elena. *Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar*. Bălți : [S.n.], 2015. 238 p. ISBN 978-9975-50-149-1

SURSE ELECTRONICE DE INFORMARE UTILIZATE ÎN FORMAREA CULTURII INFORMAȚIEI UTILIZATORULUI

Electronic information resources used in formation culture user information

Mihaela STAVER,

bibliotecar principal, Serviciul Cercetare. Asistență de Specialitate, BŞ USARB
staver.mihaela@gmail.com

Abstract: *The author writes about new contents, methods and tools of teaching the course The Bases of Information Literacy at Balti University. In particular refers to Module 1: Information retrieval tools for studies and research: search engines (portals, directories, social networks, etc.), Data management research: OpenAIRE, Open Access (DOAJ, OAJI, DOAB, OA blog OA, IBN, Zenodo Repository), the site and blog of BS USARB, Institutional Repository ORA (Open Research Archive) USARB, international interactive world catalogues OpenLibrary, Calameo, Issuu, Scribd.*

Keywords: *electronic archives, information, Open Access, directors, statistics, portals, library, ORA USARB, social networking, blog.*

Pe parcursul tuturor etapelor de dezvoltare a societății omul a manifestat necesitatea de a informa și de a fi informat. Informația face parte din ambianța cotidiană a omului secolului XXI în cele mai diverse forme de prezentare și difuzare (cărți, documente electronice mass-media etc.)

Sociologul american Daniel BELL afirmă că „informarea este baza progresului societății. Mai multă informație înseamnă mai multă cunoaștere, mai multă cunoaștere înseamnă mai multă participare, iar mai multă participare înseamnă mai multă putere”.

Mediul electronic poate produce mutații majore la nivelul societății, așa cum invenția tiparului a produs mutații care au dus la dezvoltarea societății în forma cunoscută astăzi (Galaxia Gutemberg). Nu întâmplător se vorbește de Societatea Informației, caracterizată de creșterea explozivă a informației disponibile prin intermediul tehnologiei informației și se bazează pe Internet.

Un loc special în sfera serviciilor de informare pentru utilizatori îl joacă bibliotecile, cu noul lor rol de furnizor și mediator de informații între comunitatea celor care le produc și a celor care le consumă, deci utilizatorii. Biblioteca Științifică USARB este cea care dezvoltă și aprofundează abilitățile studenților în domeniul de căutare și prelucrare a informației. Fiind participantă în proiectele: Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova (Parteneriatul dintre Norvegia și Moldova) (2016 -2019); Proiectul ERASMUS + (Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor, (2015 -2018); Proiectul MISISQ - TEMPUS – Modern Information Service for Improvement Study Quality - (2013-2016), contribuie la dezvoltarea *Bibliotecii inovatoare* ca suport pentru educație, cercetare și învățare continuă; acordarea serviciilor infobibliotecare modernizate, crearea spațiului informațional unic pentru mediul academic.

Un rol important în aceste proiecte este predestinat Culturii Informației. În cadrul

acestor proiecte la Biblioteca USARB au fost organizate trainere de formare a formatorilor privind Cultura Informației. Cursul *Bazele Culturii Informației* conform cerințelor proiectelor a fost redactat, completată tematica modulului și adaptat într-o nouă versiune.

Cursul este destinat studenților anului I de la toate facultățile: la secția zi și cu frecvență redusă; elevilor Liceului Republican „Ion Creangă”.

Modulul I: Instrumente de regăsire a informației pentru studii și cercetări: motoare de căutare (portaluri, directoare, rețele sociale, etc. Managementul datelor de cercetare: OpenAIRE, Open Acces (DOAJ, OAJI, DOAB, blogul OA, IBN, Zenodo repository). Sit-ul, blogul BȘ USARB, Repozitoriul instituțional ORA (Open Research Archive) USARB) Cataloage internaționale interactive din lume Open Library, Calameo, Issuu, Scribd_este promovat timp de 4 ore în limba română și rusă.

Cultura informației a devenit iminentă pentru studenți în era informațională, astfel, bibliotecarii au devenit parte a procesului educațional, introducînd în procesul de învățămînt noile tehnologii cu care utilizatorii accesează informația în diverse forme și formate – reale sau virtuale. Diversitatea suporturilor, creșterea cantitativă a informațiilor, sistemele de regăsire a informației impun formarea continuă a culturii Informației utilizatorului.

„Cultura Informației presupune formarea unui ansamblu de cunoștințe teoretice și abilități practice care permit identificarea unei nevoi informaționale, urmată de localizarea, evaluarea și utilizarea informației găsite, într-un demers de rezolvare a unei probleme, de găsire a unui răspuns și de comunicare a informației regăsite și prelucrate într-un produs nou, cu valoare adăugată. ”, susține *Hermina Anghelescu*. Definiția ALA (Asociația Bibliotecilor Americane) (1989) despre Cultura Informației afirmă că pentru a avea o cultură informațională o persoană trebuie:

- să conștientizeze necesitatea informației;
- să poată localiza;
- să poată evalua;
- să poată utiliza eficient informația.

De ce este necesar să ne informăm?

- Pentru a ne forma deprinderi și cunoștințe necesare pe întreaga durată a vieții;
- Pentru a ține pasul cu noutățile din domeniu;
- Pentru a găsi niște răspunsuri la întrebări precise;
- Pentru a umple niște lacune în cunoaștere.

Cum afirma *Samuel Johnson*:

- *Un om informat valoreaza cît doi;*
- *Mai important decît a avea o informație este să știi unde s-o găsești*

Pentru căutarea informațiilor pe web studenții navighează prin imensul ocean de informații.

Pentru a naviga cu succes ei trebuie să fie conștienți de instrumentele de căutare disponibile.

„Prima sarcină atunci cînd căutați informații de înaltă calitate este încercarea de a accesa un serviciu care oferă un material de calitate în domeniul care vă interesează.” (Cooke 55)

Motor de căutare - un „serviciu” de regăsire a informațiilor stocate în bazele lor de date. O definiție mai simplă ar fi că un motor de căutare este un site, unde fiecare vizitator poate să pună o întrebare despre un subiect și acesta afișează o listă de sit-uri care le cunoaște la acest subiect.

Dacă dorim să facem o căutare detaliată, trebuie să ne familiarizăm cu mai multe motoare de căutare. Pentru a avea acces la o serie de motoare de căutare accesăm <http://www.20search.com/>

Un motor de căutare care oferă accesul liber la resurse web academic ar fi BASE <http://www.base-search.net> În comparație cu alte motoare de căutare, BASE are următoarele caracteristici: sînt selectate cele mai relevante resurse și aici sînt incluse numai serverele de documente care respectă cerințele specifice de calitate.

CiteSeerX este un motor de căutare a documentelor științifice pentru calculator și informații de știință. Scopul fiind îmbunătățirea diseminării literaturii științifice ce oferă disponibilitate în accesarea cunoștințelor științifice și academice.

Un *director web* este un catalog de sit-uri. Înscrierea într-un director web se referă la faptul că în acel director va exista, după înscriere, un link către site-ul nostru. Un Directoriu include pagini web organizate pe diverse subiecte; pagini web care permit: citire/descărcare de cărți; audiere muzică; sînt axate pe site-uri de calitate.

Cu ce ne ajută înregistrarea în directorii web?

- Dacă apărem în multe directorii devenim cunoscuți și de Google și de oricine dorește să caute în aceste directorii.

- Google vede faptul că sînt foarte multe linkuri îndreptate spre paginile web indicate, dinspre directoarele web, și asta îl determină să considere că este un sit de importanță.

Un Directoriu folosim atunci cînd avem de căutat un subiect larg și dorim să evităm situri nefiltrate.

Tipuri de directorii:

- ▶ *Directorul MOOCs* <http://www.moocs.co/> este un director on-line masiv de *Cursuri deschise on-line* (MOOCs).
- ▶ *DOAB*: Director de cărți în acces deschis. Directoriul este deschis pentru toți editorii care publică cărți academice, recenzate în Acces Deschis. DOAB prezintă utilizatorilor 3275 de peer-review carti academice de la 110 editori. <http://www.doabooks.org>
- ▶ *Directorul de reviste în Acces Deschis (DOAJ)* <https://doaj.org>
- ▶ A fost lansat în 2003 la Universitatea din Lund, Suedia, cu 300 de reviste cu acces deschis și astăzi conține cca 9186 de reviste academice din 130 de țări cu acces liber care acoperă toate domeniile științei, tehnologiei, medicină, științe sociale și umaniste.
- ▶ *Directorul „OAJI” – Open Academic Journals Index* <http://oaji.net>
- ▶ Este o bază de date a revistelor științifice full-text cu acces deschis.

Fondator – Centrul rețelei internaționale pentru cercetare fundamentală și aplicată, Federația Rusă. Republica Moldova are 13 reviste înregistrate în OAJI.

Portalul este un sit cu mai multe domene informationale, precum: noutăți, forum, meteo, resurse pe categorii, etc. pe cînd un simlu sit este destinat informării vizitatorului despre ceva anumit. Exemple de portaluri:

- ▶ *Portalul PRIMO* <http://primo.libuniv.md/> Crearea acestui sistem a fost posibilă grație participării Bibliotecii USARB în cadrul Programului TEMPUS, Proiectul MISISQ. Accesînd platforma PRIMO obțineți rapid informații relevante și de calitate. *Portalul PRIMO* - asigură căutarea informației concomitent în 7 cataloage ale bibliotecilor universitare partenere în proiect, precum și un șir de resurse externe precum: EBSCO, SpringerLink, HINARI, AGORA etc.
- ▶ *DART Europa* <http://www.dart-europe.eu> - oferă accesul la 603,917 teze de cercetare cu acces deschis la 580 universități din 28 de țări europene

Nici un motor de căutare nu acoperă întregul web. În cazul în care facem căutarea unui subiect, folosind un anumit motor de căutare și nu obținem rezultatele dorite, aceasta nu înseamnă că pe web nu există această informație, pur și simplu acest motor de căutare nu dispune de informația dată. Este important de a utiliza diverse motoare de căutare, deoarece nu toate motoarele conțin același tipuri de documente. Mai există și *instrumente de căutare vizuală* a informației spre exemplu:

- ▶ InstaGrok <http://www.instagrok.com> este un motor de căutare educațional care produce harta interactivă ("grok") a unui concept și permite utilizatorului să

rafineze ulterior căutarea prin accesarea noțiunilor asociate. INSTAGROK face procesul de învățare mult mai distractiv și eficient.

- ▶ *oSkope*: <http://www.oskope.com/> este
- ▶ un motor de căutare care permite utilizatorului să caute imagini și elemente multimedia găsite pe Amazon, Flickr, Yahoo sau YouTube.
- ▶ *Lexipedia* <http://www.lexipedia.com>
- ▶ este o rețea semantică on-line și prezintă cuvintele cu relațiile lor semantice afișate într-un cuvânt web vizual animat în șase limbi; engleză, olandeză, limbile spaniolă italiană, germană, franceză.

Rețelele sociale on-line facilitează întâlnirea în spațiul virtual a persoanelor care de obicei împărtășesc interese comune. Apărute în primul deceniu al secolului XXI, au devenit fenomene de masă. Într-un timp relativ scurt cele mai mari rețele au atins sute de milioane de utilizatori și continuă să se dezvolte. (Facebook, Google+, Ok, etc.).

Principale rețele în lume în anul 2016, după datele statistice de pe <http://smallbiztrends.com/2016/05/popular-social-media-sites.html> ar fi cele prezentate în această imagine.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți (<http://libruniv.usarb.md/>) are profil deschis în 8 rețele sociale: Facebook, Twitter, Flickr, YouTube, Delicios, Pinterest, Google+; OK

Pe parcursul a șase luni a anului 2016 pe rețele au fost plasate 1001 de informații utile pentru studenți și cadre didactice despre evenimentele care au avut loc în Biblioteca Științifică USARB, acestea fiind accesate de 151 248 ori.

Facebook - la ora actuală, este cea mai populară rețea socială cu 113 342 aprecieri și 64 042 utilizatori unici care au accesat 143 postări în perioada de 6 luni 2016. În Twitter Biblioteca a postat 125 de informații (*tweet-uri*) în perioada de 6 luni 2016, în total fiind de 972 Tweets, 21 494 impresii, 201 Following, 95 Followers.

Pe *Flickr* au fost postate 117 albume foto, 1151 foto. La moment pe pagina Flickr sînt plasate 5 185 foto de la activitățile și evenimentele care au loc în BȘ USARB.

O altă enormă rețea socială, practică și flexibilă este *Google+* în care au fost plasate 147 informații, 508 persoane interesate, 56 866 afișări. Pe *Delicios* au fost distribuite 275 link-uri, 35 informații. Biblioteca USARB este prezentă în *Pinterest* cu 25 de albume și 311 pinuri. Grupul de pe *Ok* are 201 abonați, 147 postări, 35 albume, 3155 fotografii.

În ultimii ani, rețelele sociale au început să fie utilizate de către biblioteci cu scopul de a ajunge mai ușor la utilizatori. Prezența Bibliotecii Științifice USARB pe rețele are ca scop furnizarea de informații utilizatorilor despre diverse activități, produse și servicii. Biblioteca USARB își promovează produsele și prin Biblioteci deschise / platforme informaționale:

- *SCRIBD* <https://ru.scribd.com>
- *ISSUU* <https://ru.scribd.com>
- *SLIDESHARE* <http://www.slideshare.net/libruniv>
- *CALAMEO* <http://ru.calameo.com/accounts/1133349>
- *OPEN LIBRARY* <http://ru.calameo.com/accounts/1133349>

Prin conturile de pe platformele informaționale se promovează informații utile utilizatorului ce țin de colecția și publicațiile bibliotecii, ale membrilor comunității universitare, evenimente, oameni etc.

Accesul Deschis este o nouă normă în învățămînt și cercetare. Accesul Deschis în Europa – OpenAIRE este un proiect european continuat prin OpenAIREplus. Misiunea acestui proiect este de a dezvolta o platforma de coordonare pentru infrastructura

electronică a cunoștințelor umaniste și tehnice din Europa, un Information Hub ce facilitează fluxul și schimbul de date.

În conținutul cursului *Cultura Informației* au fost introduse mai multe informații despre, mișcarea *Open Acces* și resursele: *OpenDOAR*, *The Directory of Open Access Repositories - OpenDOAR*, *DOAB - Directory of Open Access Books*, *DOAJ – Directory of Open Access Journals – Repertoriul Revistelor în Acces Deschis*. Accesul Deschis (Open Access) este accesul digital, on-line, gratuit la informații, fără restricții privind drepturile de autor și de acordare a licențelor. Accesul Deschis este în beneficiul cercetătorilor, inovatorilor, profesorilor, studenților și publicului larg și promovează fluxul de cunoștințe la nivel mondial pentru procesele de inovare și dezvoltare.

- ▶ *Calea Verde (Green Road)* – Depozite digitale instituționale și tematice. Un exemplu ar fi Arhiva electronică instituțională - ORA (Open Research Archive) USARB a documentelor științifice, educaționale, de reglementare elaborate de către cadrele didactice și bibliotecarii USARB, inițiată în anul 2012 de către bibliotecarii universitari bălțeni. Adresa on-line a Arhivei ORA – USARB: <http://libruniv.usarb.md:8080/jspui/>. Repozitoriul ZENODO <https://zenodo.org> permite cercetătorilor, oamenilor de știință, de a partaja, păstra și a prezenta rezultatele cercetării.
- ▶ *Calea de Aur (Golden Road)* – sînt reviste electronice cu acces deschis – din Republica Moldova 17 titluri, din spațiul universitar bălțean făcînd parte revistele *Limbaș și Context*; *Glottodidactica*, înregistrate în DOAJ. Eliminarea barierelor de acces la publicațiile științifice va pune fundamentele pentru o comunicare științifică eficientă, va îmbogăți educația și va oferi o vizibilitate mai mare și măsurabilă a activității de cercetare. Pentru mai multe informații despre promovarea Accesului Deschis în Republica Moldova, studenților le este prezentat Blogul Open Acces în epublica Moldova.

La orele de Cultura Informației studenții sînt familiarizați cu noțiunea de *Instrument Bibliometric Național* <https://ibn.idsi.md>, care reprezintă o bibliotecă electronică științifică în care sînt stocate, clasificate și măsurate date cu caracter public privind contribuțiile științifice ale tuturor cercetătorilor din sfera științei și inovării din Republica Moldova. Pentru moment aceste date se referă în special la articolele științifice publicate în reviste evaluate și acreditate de categoriile *A*, *B*, *B+* și *C*. La moment se poate afla despre articolele cu cel mai mare număr de vizualizări, se afișează lista publicațiilor unui autor, numărul de vizualizări a informației despre articol (titlu, autori, rezumat, cuvînte-cheie).

Studentul poate accesa de la distanță informația plasată pe sit-ul Bibliotecii Științifice USARB (catalog electronic, livrarea documentelor electronice, colecții digitale etc.) <http://libruniv.usarb.md>, iar blogul *În dialog cu cititorii* <http://bs-usarb.blogspot.md/> este o modalitate suplimentară de promovare a serviciilor de bibliotecă, resurselor și programelor în spațiul virtual pentru toate categoriile de utilizatori reali și virtuali, unde utilizatorii pot să se informeze, să partajeze cunoștințe și să lase comentarii.

În cadrul orelor de Cultura Informației studentul dobândește competențe informaționale, noi abilități privind definirea clară a temei cercetate, formularea strategiilor de căutare luând în considerare variatele surse de informare ce constituie factorul cheie în educația pe parcursul întregii vieți.

Referințe bibliografice:

1. BANCIU, Doina *Servicii de informare pentru cetățeni în societatea informațională*. [on-line]. Disponibil: www.academiaromana.ro/pro_pri/doc/st_f00.doc
2. *Bazele Culturii Informaționale: Curs universitar*. Bălți: Presa universitară bălțeană, 2007. 156 p. – ISBN 978-9975-50-002-9. ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/baz_cult_inf.pdf
3. CAVANAGH, Jerald. *Web Searching! Search Strategies & Tactics* : [Tutorial]. Limerik, 2016. 108 p.
4. CONSTANTINESCU, Nicoaie. *Introducere în Resurse Educaționale Deschise* : [Prezentare PowerPoint]. București, 2014.
5. CONSTANTINESCU, Nicoaie. *OpenAIRE plus a doua generație a Infrastructurii de Cercetare Europene cu Acces Deschis* : [Prezentare PowerPoint]. București, 2013.
6. *Curriculum la disciplina "Tehnologii informaționale și comunicaționale*. Bălți, 2008. 30 p. ; <http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/curriculum.pdf>
7. *Introducere în documentare*: [Prezentare PowerPoint]. Cluj-Napoca, 2016.
8. LAU, Jesus. *Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți*. Ch.: Gunivas, 2010. 64 p. ISBN 978-9975-4070-2-1
9. REPANOVICI, Angela. *Ghid de Cultura informației* : [Resursă electronică]. București: Ed. ABR, 2012.
10. TÎRZIMAN, Elena *Bibliotecile în societatea contemporană – provocări, mutații, perspective în context digital*. [on-line]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/13-tirziman.pdf>
11. ȚURCAN, Nelly, CHERADI, Natalia. *Înregistrarea revistelor științifice în Acces Deschis (OA): probleme și perspective* : [Prezentare PowerPoint]. Chișinău, 2013.
12. URSACHI, Lenuța. *Surse de informare utilizate în activitatea de cercetare*. [on-line]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/lursachi/surse-de-informare-utilizate-n-activitatea-de-cercetare>

MENDELEY – INSTRUMENT UTIL DE ORAGANIZARE A REFERINȚELOR BIBLIOGRAFICE

Mendeley - *Reference Manager software* for creation bibliographic references

Anișoara NAGHERNEAC,
șef serviciu, Informare și cercetare bibliografică, BȘ USARB
ana.nagherneac@gmail.com

Marina MAGHER,
șef oficiu, Serviciu Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB
maghermarina26@gmail.com

Abstract: *The article deals with how to build a personal bibliographic system through Mendeley software useful management bibliographical references tool useful for researchers*

Keywords: *software tools, Mendeley, account creation, the personal library, management references, inserting references, citations imported*

Postulatul „*a știi de ce să înveți*” și „*a știi cum să înveți*” [1] – a fost actual întotdeauna, dar actualitatea lui este resimțită, mai ales, la ora actuală când tehnologiile informaționale au invadat lumea, devenind o parte integrantă a culturii moderne. Este foarte dificil, să îți piept acestei avalanșe, (producții de informații în continuă creștere) dacă nu stăpânești anumite tehnici de căutare/regasire/stocare/prelucrare/prezentare a informației, care necesită anumite abilități specifice.

În această ordine de idei, grație oportunităților Proiectului MISISQ pentru desfășurarea unui învățământ de calitate și obținerea abilităților de instruire pe parcursul întregii vieți, în promovarea cursului *Bazele culturii informației* au fost integrate noi aspecte oferite de training-ul privind *WP3 Cultura informației* (desfășurat la Cluj-Napoca, România la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie). Este de datoria noastră de a instrui utilizatorul în cadrul acestor ore, deoarece concomitent cu pregătirea profesională, studentul trebuie să dobândească deprinderi și experiență proprie în informarea/cercetarea științifică.

În articol încercăm să familiarizăm utilizatorul cu modalitatea de construire a unui sistem bibliografic personal, care ar facilita considerabil munca de cercetare a acestuia.

Sînt cunoscute mai multe softuri de gestionare a referințelor bibliografice: *EndNote, Zotero, Mendeley, JabRef, KBibTeX, Citavi, etc.* – instrumente specializate în colectarea, depozitarea și organizarea referințelor (articole, carti, site-uri web, fisiere PDF, video etc.) și în elaborarea și editarea bibliografiilor ce însoțesc orice lucrare de cercetare.

Programele date permit cercetătorului:

- Crearea unei baze de date bibliografice personale prin import automat din alte baze de date bibliografice, cataloage, sit-uri web sau prin introducerea manuală a referințelor bibliografice;
- Organizarea referințelor și documentelor atașate, cu scopul de a le regăsi și identifica rapid;
- Punerea în comun a bibliotecilor personale cu specialiști și colegi din același domeniu;
- Exportul referințelor în diferite formate și publicarea lor pe web;
- Generarea automată a listelor bibliografice în conformitate cu standardele stilistice.

Pentru orice lucrare academică/de cercetare, *încorporarea referințelor* într-un document este o sarcină importantă. O soluție eficientă ne oferă platforma Mendeley, care va însoți cercetătorul fiindu-i un asistent de nădejde în munca de cercetare.

Mendeley este un program (un soft academic) gratuit folosit pentru căutarea și managementul documentelor, extragerea bibliografiilor și pentru colaborarea și cercetarea online. Apare sub forma unei combinații dintre o aplicație *desktop* și un *site* care ajută la descoperirea, partajarea și manevrarea rezultatelor cercetării. Producătorul: Mendeley Ltd [2].

Compania Mendeley (denumirea provine de la numele biologului austriac Gregor Mendel și a chimistului rus Dmitrii Mendeleev) a fost fondată în anul 2007 de o echipă de tineri cercetători, doctoranzi, ingineri, profesori din diferite universități din Marea Britanie și SUA.

Dorința lor era de a ajuta toți cercetătorii să selecteze lucrări științifice de calitate pe orice temă prezente pe Internet și în diverse baze de date.

Prima versiune a acestui program a fost lansată în 2008. Este singura care oferă ambele versiuni ale aplicației, în mod gratuit. În anul 2009 Mendeley a câștigat premiul *European Start-up of the Year 2009* (de la plugg.eu), și tot în același an premiul *Best Social Innovation Which Benefits Society 2009* (de la TechCrunch) [3].

În anul 2013 a fost lansată aplicația Mendeley pentru iPhone și iPad.

Tot în anul 2013 Mendeley a fost cumpărat (cu 50 de milioane €) de către Editura Elsevier, unul dintre cei mai mari furnizori mondiali de informații științifice din mai multe domenii de știință, precum și o companie de tehnologii informaționale care deservește astăzi peste 30 de milioane de oameni de știință, 4500 de organizații și universități din 180 de țări. Produsele companiei Elsevier: revistele *The Lancet*, *Cell*, colecția de reviste electronice *Science Direct*, serii de cărți *Trends*, *Current Opinion*, *Henry Gray's Anatomy*, baza de date *Scopus*. Elsevier editează anual mai mult de 2000 de reviste științifice cu aproape 250 000 de articole. În arhiva editurii se păstrează peste 7 milioane de publicații. Abonamentul la reviste este contra plată, prețul unui abonament variază de la câțiva dolari, până la zeci de mii.

De platforma Mendeley beneficiază ~ 5,5 milioane de utilizatori (studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, bibliotecari și alte categorii de cercetători). Multe universități, centre științifice, biblioteci universitare din SUA, Marea Britanie, Canada, Australia, America de Sud precum și din țările europene sînt utilizatori fideli ai softului dat [4].

Caracteristicile generale ale softului Mendeley: se prezintă ca un instrument util de management al referințelor bibliografice gratuit, fiind compatibil cu Microsoft Word, OpenOffice, LaTeX, generînd automat peste 1000 de tipuri de bibliografii. Este o platformă academică de socializare care oferă 2 GB spațiu gratuit de stocare și sincronizare *cross-device* cu 400 de milioane de înregistrări bibliografice care se dublează la fiecare 6 săptămîni. [5]

Softul Mendeley permite:

- Colaborarea rapidă și ușoară cu alți cercetători on-line
- Colectarea, organizarea, stocarea și partajarea tuturor tipurilor de informații
- Importarea rapidă a documentelor din alte biblioteci de cercetare
- Găsirea documentației relevante referitoare la informațiile ce prezintă interes
- Accesarea informațiilor online de oriunde și oricînd
- Adăugarea referințelor automat/manual

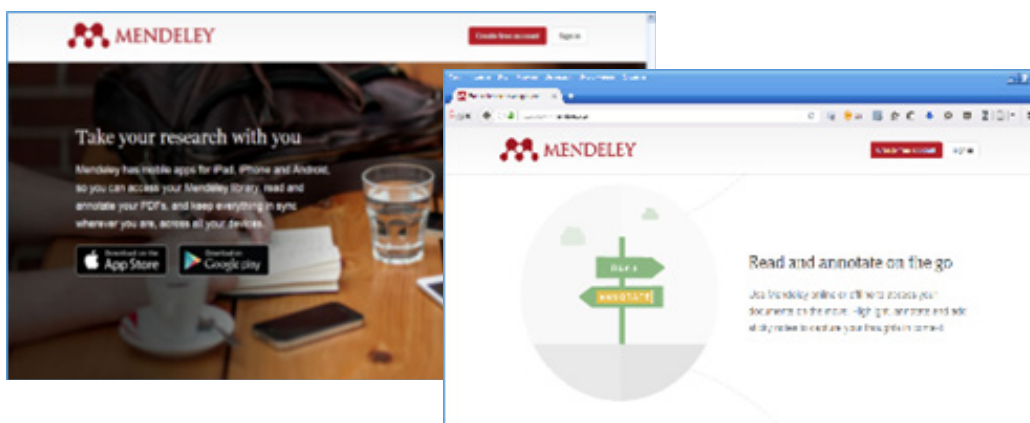
- Încărcarea documentelor, făcându-le accesibile și sincronizându-le pe stații de lucru, pe Mendeley Desktop
- Schimbul resurselor informaționale (referințelor) cu alți utilizatori Mendeley pentru o colaborare mai productivă
- Organizarea mai ușoară a colecției de articole științifice de pe calculatorul personal, dar și crearea unui „dosar” cu informația găsită

În continuare, pas cu pas, vom descrie detaliat etapele de lucru în softul Mendeley:

Etapa 1. Crearea contului Mendeley.

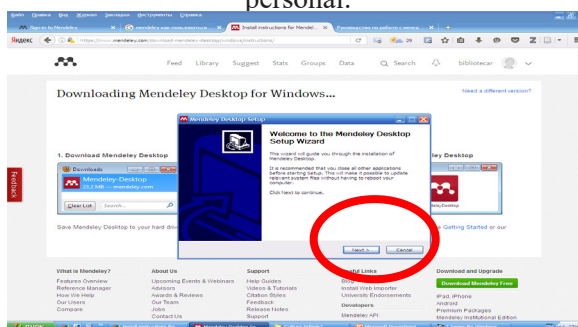
Accesăm adresa Mendeley: <http://www.mendeley.com/>, click pe Create a free account (crearea liberă a contului).

Fig. 1. Crearea contului

Completăm câmpurile cu informația solicitată gen: e-mail, parola, domeniul de cercetare și creăm contul nostru personal în platforma Mendeley.

Fig. 2. Completarea câmpurilor solicitate. Instalăm softul Mendeley la calculatorul personal.

Introducem e-mai și parola și intrăm în biblioteca personală.

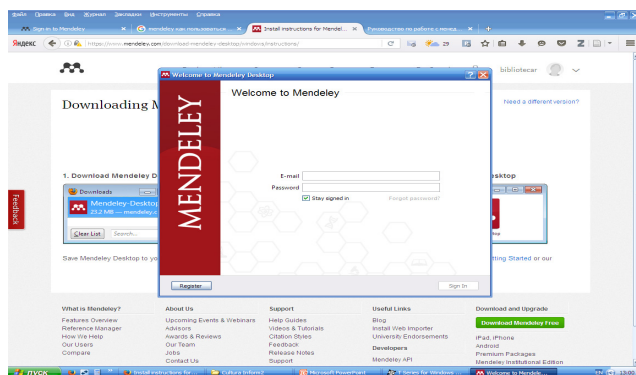

Fig. 3. Intrarea în Mendeley. Interfața bibliotecii Mendeley

Pentru valorificarea bibliotecii Mendeley, este necesar de a instala plugin-ul (program special care poate să se integreze într-un alt program (numit „de bază”) pentru a îndeplini funcții specifice) pentru MS Word. În meniul Tools (instrumente) căutăm butonul Install MS Word Plugin (instalarea plugin-ului pentru MS Word) și îl instalăm.

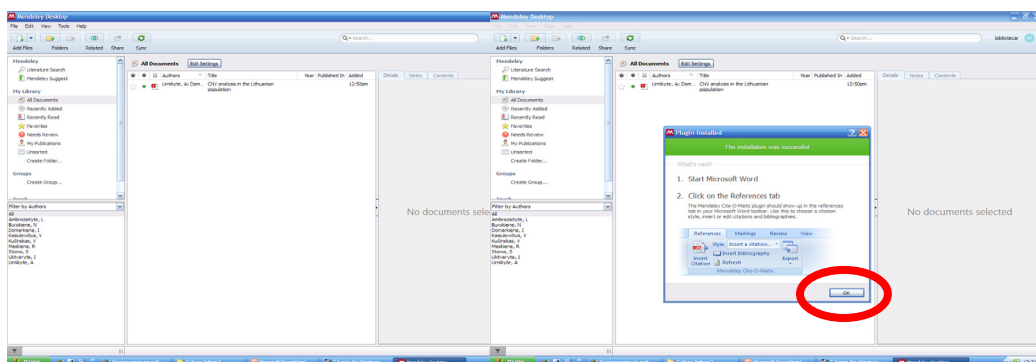

Fig. 5, 6. Instalarea plugin-ului pentru MS Word

În biblioteca personală Mendeley există posibilitatea de a crea fișiere pentru organizarea tematică a documentelor, putem crea grupuri tematice cu alți colegi, grupuri tematice cu documente disponibile pentru toți participanții grupului. Mendeley ne permite să adăugăm în biblioteca personală datele din documente PDF, să adăugăm datele dintr-un fișier cu documente PDF sau datele din alte sisteme de management al referințelor bibliografice (Endnote, Zotero etc.), totodată Mendeley permite și adăugarea manuală a referințelor bibliografice cele pe care le-am consultat în diverse surse.

Pentru adăugarea manuală a referințelor bibliografice în meniul File (Fișier) găsim butonul Add Entry Manually (adăugarea manuală a înscrierii), alegem tipul documentului: (articol din revistă, carte, capitol din carte, etc.) completăm toate câmpurile necesare: titlul articolului, autorul, titlul revistei, anul, numărul, etc. Toate datele bibliografice apar în fereastra din partea dreaptă aceste date pot fi redactate în orice moment.

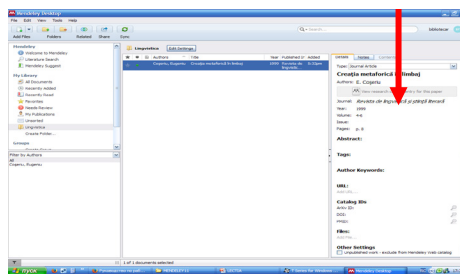
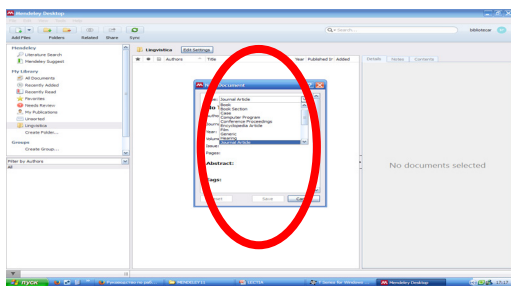

Fig. 7, 8. Adăugarea manuală a referințelor bibliografice

Mendeley aranjează toate documentele din bibliotecă inițial după tematica referințelor, apoi în ordinea alfabetică a primului autor. La început referințele în grafia latină, apoi cele în grafia chirilică.

Pentru adăugarea referințelor bibliografice din Internet sau dintr-o bază de date online în meniul Tools (*instrumente*) căutăm butonul Install Web Importer (*instalarea importatorului web*). Se deschide pagina web Mendeley unde găsim butonul Save to Mendeley (*salvare în Mendeley*), cu ajutorul mouse-ului tragem acest buton pe bara de marcaje.

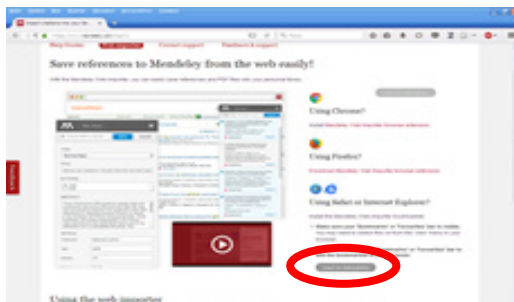

Fig. 9.a Instalarea importerului web

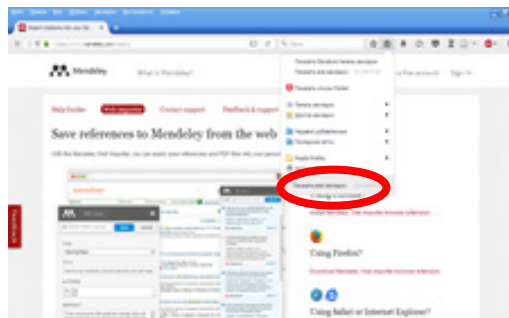

Fig. 9b. Instalarea importerului web

Pentru a salva un document din Internet sau din diverse baze de date în format PDF, este necesar să facem click pe butonul Save to Mendeley (*salvare în Mendeley*) de pe bara de marcaje, astfel documentul selectat se salvează automat în biblioteca personală.

Fig. 10. Importarea documentului PDF

Pentru importarea referințelor bibliografice din catalogul PRIMO (integrat în LibUniv Catalog unde căutarea informației este asigurată prompt în 7 cataloage ale

bibliotecilor universităților din RM), accesăm PRIMO, căutăm documentul necesar, apăsăm pe titlul documentului. În partea dreaptă a paginii deschidem fereastra cu *acțiuni* și apăsăm Export RIS (Research Information Systems /Cercetarea sistemelor informaționale).

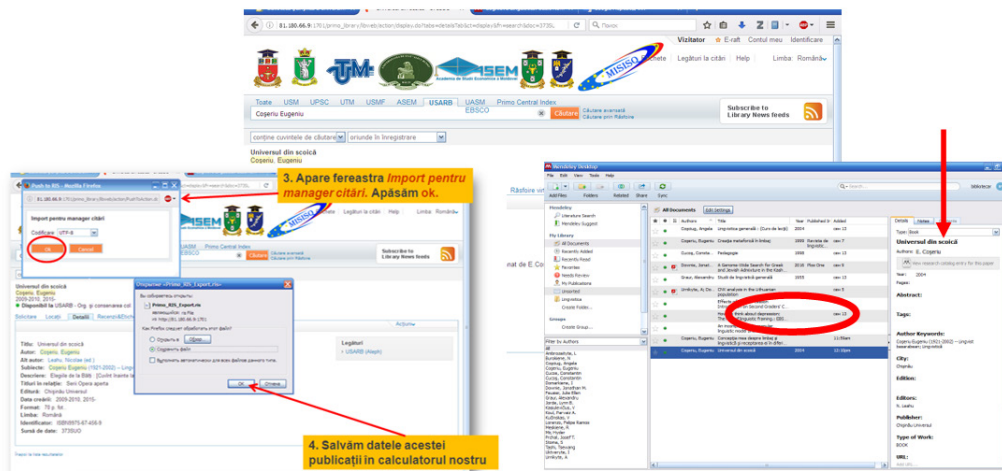

Fig. 11a. Adăugarea referințelor din PRIMO

După deschiderea ferestrei *Import pentru manager citări* clic pe butonul ok, salvăm datele documentului în calculatorul personal. Accesăm biblioteca Mendeley, click Add Files (*adăugarea fișierului*) se deschide un fișier cu documentele descărcate. Alegem documentul nostru *PRIMO RIS Export*, importăm în biblioteca Mendeley.

Modul de realizare a citărilor în lucrarea științifică.

Pentru a indica în text sursa din care am citat, plasăm cursorul acolo unde este necesară citarea, clic Insert Citation (*inserarea referințelor*) apare o fereastră din biblioteca Mendeley unde introducem cuvintele cheie din titlul documentului sau numele autorului. Selectăm documentul necesar, click ok. Pentru a alege un stil de citare în bara de instrumente alegem butonul Style (*stil*) și selectăm stilul necesar.

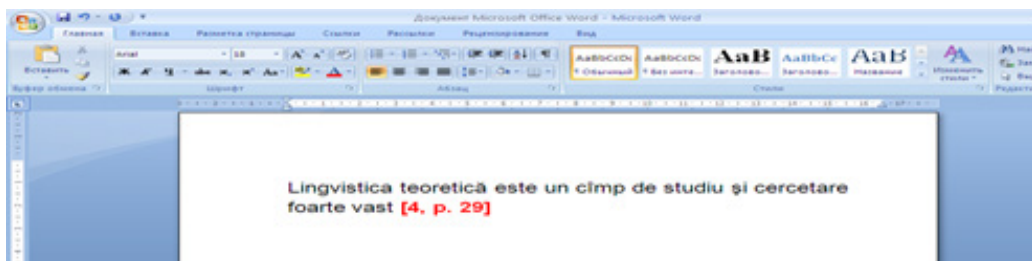

Fig. 12. Inserarea citărilor

Referința apare în text aranjată conform stilului ales.

Pentru a introduce lista referințelor bibliografice în lucrare, plasăm cursorul în locul necesar, click pe Insert Bibliography (*inserare bibliografie*) și lista apare în lucrare structurată conform stilului de citare ales din start [7].

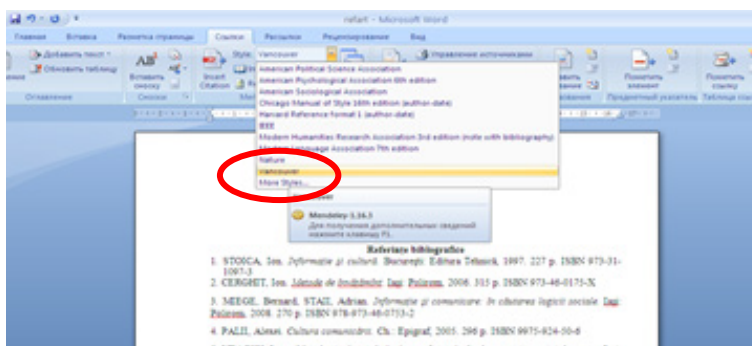

Fig. 13. Inserarea bibliografiei

Este important să notăm toate detaliile bibliografice ale sursei de informare la momentul utilizării ei, în caz contrar, vom consuma timp suplimentar/inutil pentru a ne întoarce și identifica sursele bibliografice. Sursele cercetate și prezentate în lucrare trebuie să fie de actualitate.

BŞ USARB orientează cercetătorii spre consultarea / utilizarea standardului SM ISO 690: 2012 în care sînt specificate regulile de alcătuire a referințelor bibliografice și prezentarea metodelor de citare.

În ultimul timp tot mai multe edituri și reviste științifice impun folosirea acestor softuri (EndNote, Mendeley, Zotero) de gestionare a referințelor bibliografice, în caz contrar (nerespectarea cerințelor) se soldează cu neadmiterea lucrării pentru publicare.

Deaceea cîteva din ore din cursul *Bazele Culturii Informației* sînt rezervate pentru familiarizarea utilizatorilor bibliotecii cu softurile moderne de gestiune a referințelor bibliografice.

Cultura informației va fi favorizată pe tot parcursul studiilor la universitate prin: oferirea consultațiilor individuale și în grup prin proiectări vizuale la diferite manifestări (zilele informării, zilele catedrelor, lunarul licențiatului/masterandului/doctorandului...)

Utilizatorul urmează să decidă cărui soft să-i dea prioritate în cercetare.

Referințe bibliografice:

1. NEACȘU, Ioan. *Metode și tehnici de învățare eficientă: fundamente și practici de succes*. Iași: Ed. Polirom, 2015, p. 10.
2. *Mendeley* [on-line] [citât 10 sept. 2016]. Disponibil: <https://en.wikipedia.org/wiki/Mendeley>
3. *Mendeley, cîștigătorul concursului Plugg 2009, face Web-ul mai serios* [on-line] [citât 10 sept. 2016]. Disponibil: <http://economie.hotnews.ro/stiri-it-5488583-mendeley-castigatorul-concursului-plugg-2009-face-web-mai-serios.htm>
4. ЛОКТЕВ, Андрей. *Mendeley. Как создать персональную научную библиотеку и взаимодействовать с учеными всего мира* [on-line] [citât 11 sept. 2016] Disponibil: http://library.spbstu.ru/media/attaches/page/avtoram_avtoram_proizvedenii/0bff3d9b169c43b2ae34f03dd2ff735_mendeley_28may2015.pdf
5. HUIDIU, Cristina. *Mendeley – managementul referințelor și tendințe în cercetare* [on-line] [accesat 18 sept. 2016]. Disponibil: cercetare.spiruharet.ro/pdfs/Mendeley.pps
6. *Mendeley* [on-line] [citât 10 sept. 2016]. Disponibil: <http://cde.ugal.ro/documente/mendeley.pdf>.
7. URSACHI, Lenuța. *Organizarea și utilizarea eficientă a informației științifice cu ajutorul instrumentelor software*. Galați, 2015.

**ЭЛЕКТРОННЫЙ КАТАЛОГ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ
БГУ ИМ. А. РУССО НА ПЛАТФОРМЕ EXLIBRIS PRIMO:
БЕЗГРАНИЧНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ**

*The electronic catalog of Scientific Library of Alecu Russo Balti State University
on the ExLibris PRIMO platform: the limitless possibilities*

Taisia ACULOVA,

bibliograf principal, BŞ USARB, takulova@yandex.ru

Angela HĂBĂŞESCU,

bibliotecar principal, BŞ USARB, angelahabasescu@gmail.com

Silvia CIOBANU,

şef Centru Marketing, Activitate editorială, BŞ USARB, sciobanu64@gmail.com

Abstract: *This article refers to the quality and importance of electronic catalog for the University Library. The requirements are determined for the electronic catalog. It is described the opportunities and advantages of the electronic catalog on PRIMO platform, the use of which has been possible thanks to MISISQ project.*

Keywords: *electronic catalog, PRIMO platform, a single search box, a simple search, advanced search, visual information, "filtering" the request, documents sorting, logical connection operators, e-shelf, my form, private office, electronic order, tags, hot article bX*

Без электронного каталога немыслимо успешное функционирование любой современной вузовской библиотеки. Но сегодня мы должны четко осознавать необходимость перехода ЭК на новый уровень развития от роста их объемов к качественному совершенствованию. Именно электронный каталог является показателем всех инновационных процессов, происходящих в библиотеке. Он обеспечивает многие функции библиотечно-информационной деятельности: комплектование, каталогизацию, информационное обеспечение и обслуживание пользователей и т.д. Представленный в Интернете ЭК не только лицо библиотеки для виртуального пользователя, а и основа ее взаимовыгодной кооперации с другими библиотеками на пути создания мощных корпоративных каталогов и баз данных. Именно поэтому вопрос качества ЭК сегодня очень актуален.

В статье *Технологии Web и Web 2.0 как средства интеграции библиотек в современную электронную среду* определены следующие требования к электронному каталогу:

1) Он должен быть разработан специалистами по веб-технологиям, чтобы отвечать всем современным веб-стандартам.

2) Справочники авторов, тезаурусов, издательств и т. п. должны использоваться как самостоятельные, полноценные информационные объекты, а не только как вспомогательные для составления поисковых запросов.

3) ЭК должен предоставлять широкие возможности по поиску, навигации и получению информации, веб-страницы ЭК должны иметь высокую связность: большое число гиперссылок, помогающих пользователю ориентироваться в ЭК и получать дополнительную информацию.

4) Интерфейс поиска должен быть максимально интуитивен, минимизировать требуемые действия: должен быть использован автоподбор из справочников – всплывающая подсказка пользователю при заполнении справочных полей по мере ввода им поискового запроса.

5) ЭК должен быть оптимизирован для индексации его поисковыми системами Интернет, такими как Яндекс и Google, что обеспечит доступность и высокую востребованность пользователями ресурсов библиотеки [1].

Задача электронного каталога нового поколения – отображение ценной и качественной информации в сети Интернет, создание на основании базы данных библиотеки безукоризненного, многофункционального информационно-библиографического веб-ресурса, который будет полезен информационным потребностям не только читателям библиотеки, но и всех пользователей Интернета.

Современному Интернету не хватает упорядоченности и профессионализма. Интернет-среда, которая предоставляет сверхбыстрый доступ к информации, не обеспечивает ее «когнитивным фильтром» [2]. В этих информационно-общественных процессах библиотеки должны сыграть свою роль: с одной стороны стать системоорганизующим фактором – использовать накопленный традиционный опыт упорядочивания и представления знаний пользователям, овладеть современными ИКТ как средством развития собственного электронного информационного ресурса, а с другой стороны - сыграть коммуникационную и образовательную роль в процессах организации доступа к знаниям, стать точкой доступа к информационно-коммуникационным технологиям широких слоев населения, оперативного и качественного обмена информацией и повышения информационной культуры и грамотности человека. Интеграция и взаимопроникновение возможностей ИКТ и библиотечных технологий происходит в таких основных направлениях: развитие онлайн-овых (удаленных) форм обслуживания читателей/пользователей библиотеки; формирование библиотеками собственных электронных информационных ресурсов (создание электронных библиотек и архивов открытого доступа), направленность на глобализацию библиотечных информационных ресурсов (интеграция ресурсов и кооперативная работа библиотек). Характерным примером такой интеграции является интегрированный информационный сервис Primo.

Благодаря общедоступному онлайн-каталогу Primo, услуги библиотеки становятся доступными через главное окно Primo на компьютере, планшете или мобильном устройстве пользователя (тогда как с OPAC-ом (TinLib) можно работать только в здании библиотеки). (Рис. 1)

Рис. 1

Пользователи начинают работать с системой Primo легко, нет необходимости в обучении. Для облегчения процесса поиска система поддерживает гибкий синтаксис поиска и предлагает результаты «Вы имели в виду», а также дополнительные результаты, основанные на синонимах и предварительной обработке данных. После получения результатов поиска пользователи могут их улучшить с помощью

фасетного поиска, или расширить поиск с помощью предложенных новых запросов. Имеется возможность уточнения результатов поиска с помощью фильтров. Это меню находится слева от поиска. Уточнение производится по следующим параметрам: по типу ресурса, по предметной рубрике, по языку, автору, месту хранения, можно выбрать нужный временной диапазон найденных изданий. (Рис. 2)

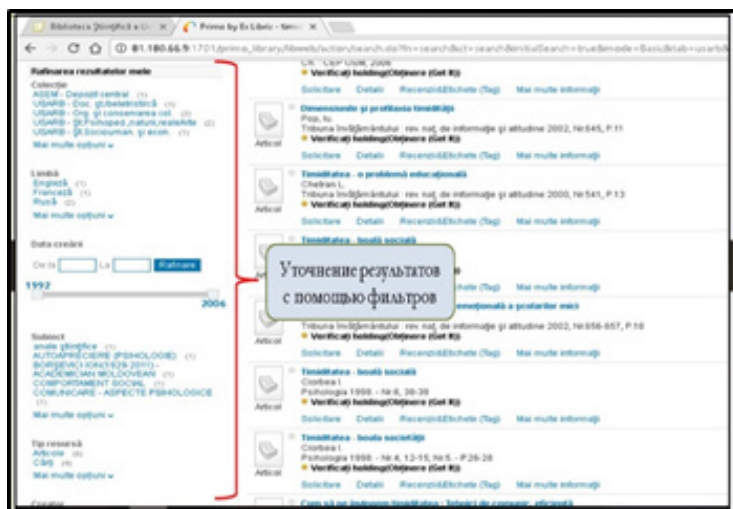

Рис. 2

Появилась возможность писать в поисковую строку несколько слов, даже фразу (что обычно и делают читатели, не видя разницы между поиском в Интернете и электронном каталоге), в то время как в ОПАС-е (TinLib) можно оперировать лишь отдельными ключевыми словами. (Рис. 3)

Рис. 3

Пользователи ищут и получают результаты из местных и удаленных институционных ресурсов. Сочетание таких дополнительных услуг, как аннотации, таблицы содержания и изображения с обложкой книги, дают пользователю полное представление о любом элементе. (Рис. 4)

Представление результатов поиска в Primo сопровождается краткой визуальной информацией и пиктограммами, знакомыми пользователям различных компьютерных программ и Интернета (папки, ножницы, файлы и др.), а также множеством готовых инструкций и подсказок. (Рис. 5)

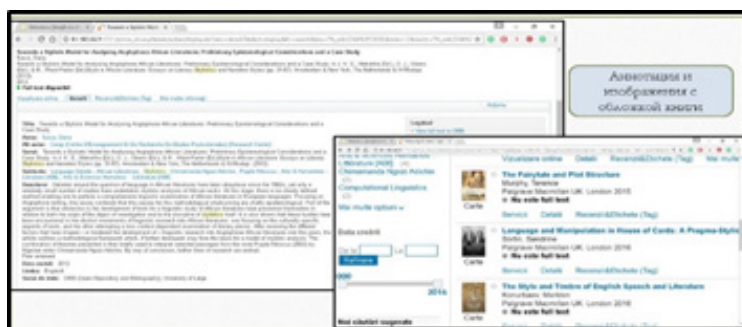

Рис. 4

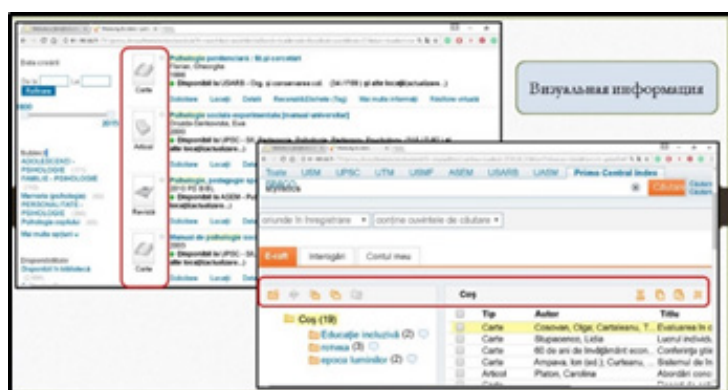

Рис. 5

Используя новейшие технологии поиска и распределения результатов по релевантности, 4-ая версия Primo позволяет пользователям персонализировать свой поиск, пройдя регистрацию в электронном каталоге. (Рис. 6)

Авторизируясь в ЭК, пользователь получает следующие возможности:

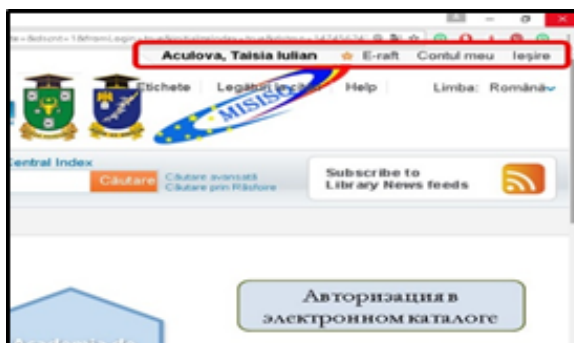

Рис. 6

- **Устанавливать предпочтительные настройки для текущей и будущих сессий.**
- **Сохранять в своей папке найденные материалы и введенные запросы (Электронная полка).** Можно сохранять отдельные результаты поиска или целую страницу для будущего использования, сортировать и упорядочивать результаты поиска, просматривать полученные издания, сохраненные запросы и сообщения в своем профиле, а также поделиться информацией на своей странице в Facebook. (Рис. 7)
- **Установить оповещение по запросам.** Можно сделать запрос запросом с оповещением, то есть, запрос будет повторяться автоматически и при обнаружении новых документов, отвечающих необходимым критериям,

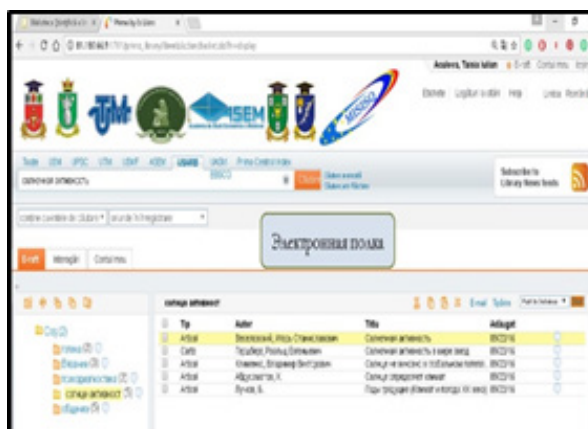

Рис. 7

отправлять уведомление на электронный адрес.

Пользоваться доступом к внешним лицензированным ресурсам. С помощью Primo Central Index пользователи могут получить доступ к удаленным библиотечным коллекциям так же легко и быстро, как и к локальным ресурсам организации. Включение материалов свободного доступа является основной задачей Primo Central Index, что позволяет пользователям получать доступ ко всем имеющимся научным ресурсам: журналам и книгам в свободном доступе, институциональным репозиториям, газетным статьям, обзорам, официальным документам и другим материалам. (Рис. 8)

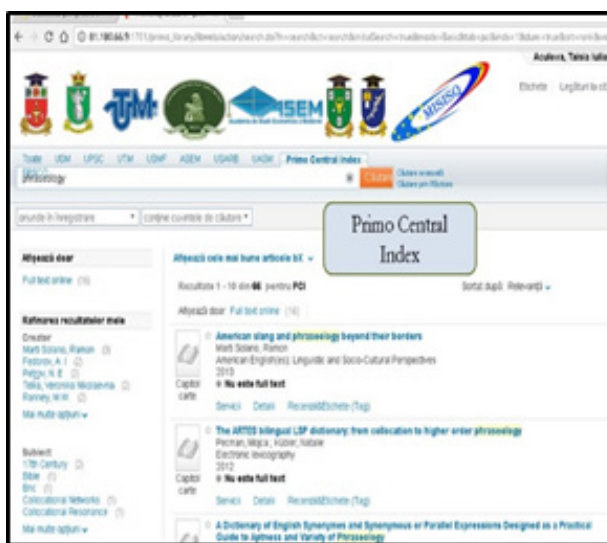

Рис. 8

- **Просматривать полнотекстовые документы (Рис. 9)**
- **Пользоваться услугами библиотеки (Мой формуляр).** Удобно воспользоваться библиотечными сервисами, например, заказывать или продлевать книги и журналы, просмотреть условия пользования, оплаты и начисления штрафов, а также обновить свою контактную информацию с помощью интерфейса Primo. (Рис. 10)

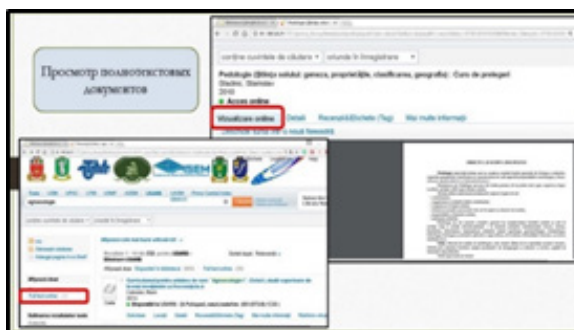

Рис. 9

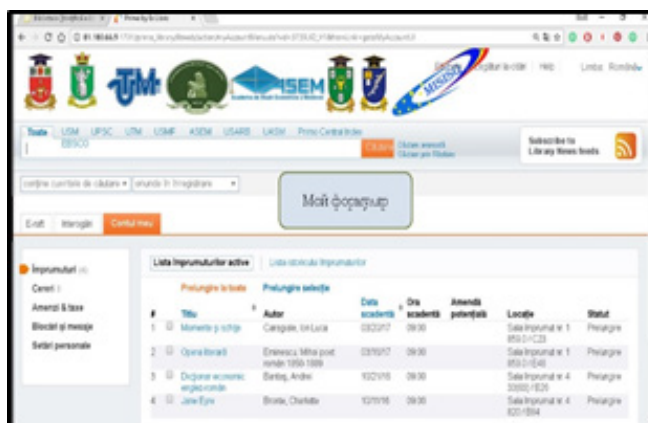

Рис. 10

• Ставить метки и рецензировать документы (Отзывы и теги). Можно обозначать документы ключевыми словами и фразами, чтобы позже можно было организовать и легко находить их. Если доступ к меткам открыт, другие пользователи могут видеть и использовать их. Кроме того, можно рецензировать материалы и делиться вашим мнением с другими. (Рис. 11)

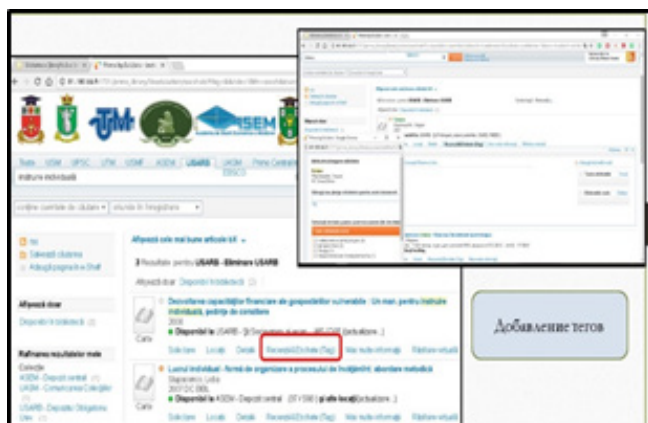

Рис. 11

Функциональные возможности поиска Primo можно легко включить в институционные порталы, системы управления учебными курсами и прочее программное обеспечение сторонних разработчиков; они доступны на мобильных

устройствах

Основными функциональными особенностями и преимуществами каталога нового поколения является: быстрый ответ на запрос, высококачественное ранжирование документов по релевантности, возможность интерактивного взаимодействия пользователей с информационным ресурсом (добавление обзоров, оценок и других дополнительных примечаний), простой интуитивный графический интерфейс пользователя, основанный на принципах WEB 2.0, единая точка доступа к информационным ресурсам любого формата [4], в то время, как в OPAC-e (TinLib) необходимо осуществлять отдельный поиск, если документ оказывается полнотекстовым: переходить на сайт библиотеки в специальную опцию *Biblioteca digitală*. Помимо этого, в OPAC-e (TinLib) необходимо произвести довольно много действий, чтобы увидеть искомый результат (несколько раз нажать на *enter* чтобы зайти в определенную опцию поиска, либо увидеть полное описание или количество документов в библиотеке).

Рекомендации по статьям от помощника bX помогают пользователям найти полезные темы, которые они иначе бы не нашли. Основываясь на частоте использования миллионами исследователей по всему миру, bX отображает список статей, которые использовались вместе с материалами, на данный момент выбранными пользователем. Это добавляет системе настоящий фактор «случайного обнаружения» ценного материала. Кроме того, функция «Горячие статьи bX» предлагает список статей, которые чаще всего выбирали исследователи по специальным, а также по всем темам - что является дополнительным стимулом на осуществление поиска. (Рис. 12)

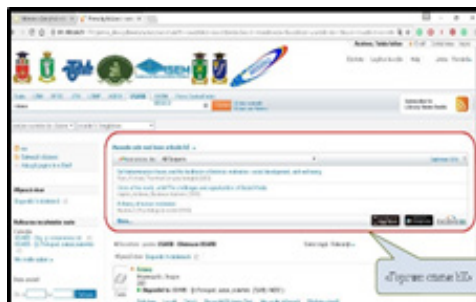

Рис. 12

Электронный каталог позволяет пользователю выбрать вариант поиска – простой, расширенный либо поиск с помощью словарей («Просмотр»). (Рис. 13)

Рис. 13

При проведении тематического поиска в результате может получиться большое количество записей. Однако можно изменять границы поиска с помощью сортировки. Система Primo предоставляет возможность сортировать записи по релевантности, популярности, автору, году, либо заглавию, достаточно выбрать из всплывающего окна «Сортировать по» нужную опцию. (Рис. 14)

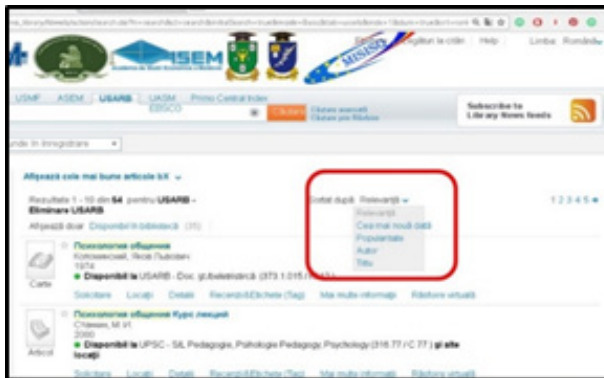

Рис. 14

В форме простого поиска возможно использование символов подстановки (*, ?) и логических операторов присоединения (AND, OR и NOT). (Рис. 15)

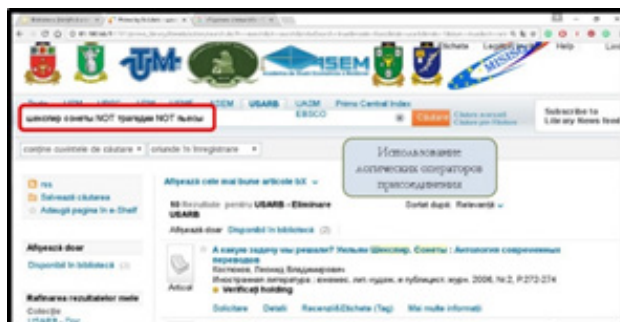

Рис. 15

В «Результатах поиска» отображаются все документы, отвечающие вашему запросу. Каждый документ сопровождается следующей информацией:

- Тип ресурса – формат документа; например – книга, статья, журнал и т. д. Отображается рисунком или эскизом обложки.
- Заголовок – при нажатии на заглавие отображается либо информация о документе, либо онлайн-ресурс. Автор документа и дата публикации.
- Иконка «Звёздочка» рядом с заглавием предназначена, чтобы добавить или удалить документ из формуляра. Выделенная цветом звёздочка свидетельствует, что документ уже добавлен в папку. Отметка «Точка» определяет доступность документа к выдаче. Зеленая «Точка» говорит о том, что документ можно получить в одном из фондов библиотеки. Желтая «Точка» чаще означает, что возможность доступа следует уточнить. (Рис. 16)

В «Личном кабинете» возможно управление документами и папками: вырезать, копировать, вставлять, удалять, переименовывать. (Рис. 17)

Находясь во вкладке «Электронная полка», можно оставлять комментарии к документам и отправлять записи в различные онлайн-овые системы управления библиографической информацией. (Рис. 18)

Рис. 16

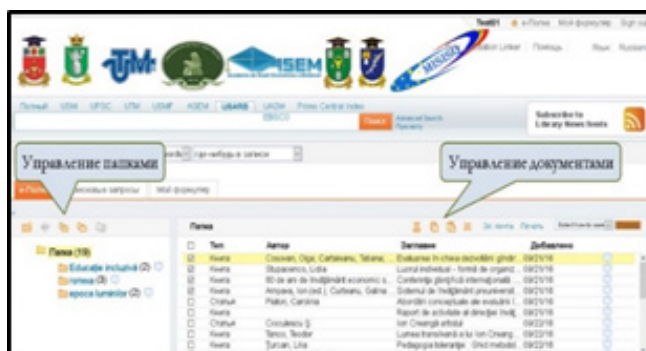

Рис. 17

Рис. 18

Отобранный список литературы можно отправить на адрес электронной почты или распечатать. Чтобы распечатать список литературы в Pdf, пользователю сначала нужно его сформировать, отобрав документы на е-полку, тогда как в OPAC (TinLib) распечатываются уже готовые тематические списки, собранные под предметной рубрикой. (Рис. 19)

Важной особенностью системы Pdfmo является электронный (удаленный, онлайн, web) заказ – это предварительный заказ документов в электронном каталоге библиотеки для получения их на выдачу. (Рис. 20)

Выработанные в Научной библиотеке БГУ им. А. Руссо комплексные методические и технологические подходы к формированию специализированных информационных ресурсов и организация интеллектуального доступа к интегрированной документальной информации создают комфортные условия

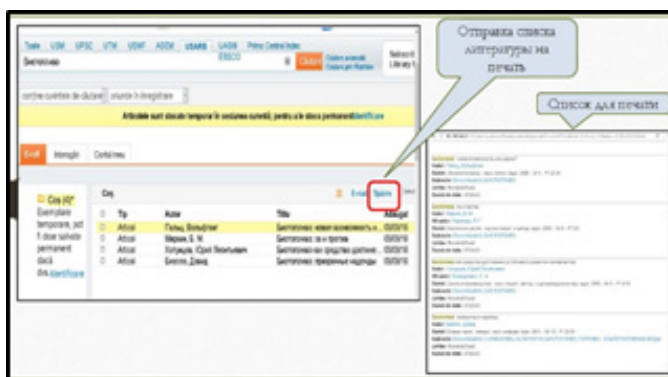

Рис. 19

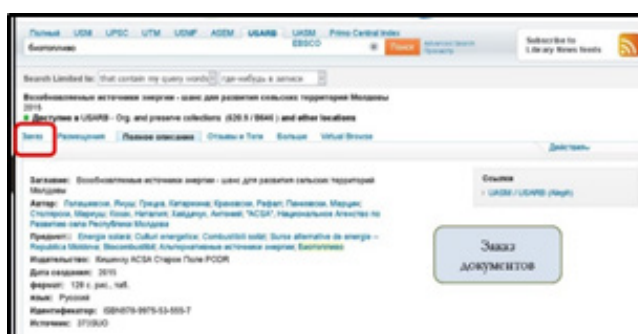

Рис. 20

пользователю во время проведения научного исследования, когда большое значение имеет интеграция всех источников научной информации.

Нам и нашим читателям еще предстоит преодолеть сложности, связанные с адаптацией к новому электронному ресурсу. Необходимость обучения пользователей ЭК не вызывает сомнений. Важно, чтобы у читателя сохранялась возможность самостоятельного выбора путей поиска в условиях широкого набора средств помощи поисковой системы в этом выборе. [3]

Современные пользователи библиотек, ищущие необходимую информацию, имеют больше возможностей, чем когда-либо прежде. Это требует от библиотек соответствия ожиданиям пользователей касательно скорости, простоты в использовании электронного каталога, независимо от уровня их поисковой квалификации, а также полезности результатов для того, чтобы вновь занять лидирующие позиции в создании стандартов по нахождению и получению информации [5], чтобы, по словам Е. Ефимовой «...сделать библиотеку значимой для читателя, чтобы они возвращались в библиотеку, соответствующую их желаниям и потребностям в повседневной жизни» [2].

Библиография:

1. СОРОКИН, И. В., СКАЛАБАН, А. В. *Технологии Web и Web 2.0 как средства интеграции библиотек в современную электронную среду* [on-line] [citat 8.09.2016]. Disponibil: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2010/disk/93.pdf>
2. ЕФИМОВА, Е. А. Библиотека 2.0: продолжаем разговор. В: *Современная библиотека* [on-line]. 2010, nr. 1 [citat 18.09.2016]. Disponibil: <http://rusu-library.blogspot.com/2010/04/20.html>
3. ЛОБУЗИНА, Е. В. *Электронные ресурсы научной библиотеки в современной*

- информационной среде* [on-line] [citat 8.09.2016]. Disponibil: http://www.benran.ru/SEMINAR/SEM/Sb_11/sbornik/doc_344.pdf
4. *Ex Libris Primo: Empowering Libraries to Address User Needs* [on-line] [citat 2.09.2016]. Disponibil: <http://www.exlibrisgroup.com/category/PrimoOverview>.
 5. ФЕСЕНКО, Кирилл. *Тенденции развития электронных ресурсов и их влияние на читателей и библиотеки. Зарубежный опыт* [on-line] [citat 3.09.2016]. Disponibil: file:///C:/Users/User/Downloads/fesenko_tend_razv_e-bib.pdf.

DESCRIEREA BIBLIOGRAFICĂ ANALITICĂ A ARTICOLELOR ÎN SOFTWARE INTERGRAT DE BIBLIOTECĂ ALEPH

The analytical bibliographic description of articles integrated in the Aleph library software

Lina MIHALUȚA,
director adjunct BȘ USARB
aculina12@mail.ru

Abstract: The paper presents the modes of analytical bibliographic description of articles from serial publications and collections in the integrated library system ALEPH.

Keywords: *analytical bibliographic description, integrated library systems, shared catalog, Web OPAC.*

În epoca actuală, bibliotecile, pe lângă statutul de centre informative au mai dobândit și statutul de centre formative. Umanitatea tinde să devină o societate a cunoașterii prin informație, o societate a viitorului care promovează mediul electronic.

Prin afirmațiile IFLA „o colecție organizată de cărți, periodice, alte documente grafice și audio-vizuale, cât și serviciile unui personal capabil să dezvăluie și să pună la dispoziție aceste materiale în scopul satisfacerii necesităților de informare, cercetare și recreere a cititorilor săi”[1].

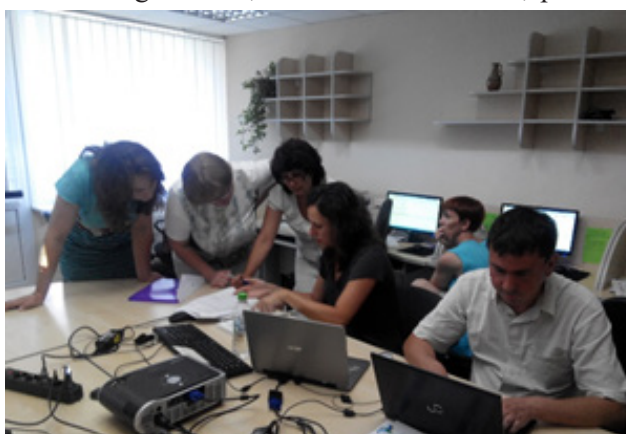
Provocările societății informaționale aflate azi într-o expansiune rapidă nu pot trece fără implicarea bibliotecilor. Misiunea principală a bibliotecilor este să ofere utilizatorilor săi informații de orice natură. Necesitățile/cerințele informaționale ale utilizatorilor pentru un acces rapid și mai flexibil la resursele informaționale relevante sînt din ce în ce mai pretențioase. Sistemele integrate de bibliotecă oferă instrumente accesibile tuturor tipurilor de biblioteci pentru satisfacerea cerințelor personale și instituționale atât pentru prezent cât și pentru viitor [2].

Unul din obiectivele prioritare ale Proiectul MISISQ - Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor, coordonat de partenerii europeni de la Biblioteca Universității de Științe Medicale din Kaunas, Lituania, este crearea spațiului

informațional unic prin implementarea softului ALEPH și a Modulului ExLibris Primo, unde printr-o singură căutare se poate găsi o gamă largă de resurse informaționale, inclusiv din catalogul partajat al celor șapte biblioteci universitare-participante în proiect. Catalogul partajat este un instrument de informare bibliografică centralizat care acumulează o evidență a tuturor tipurilor de resurse existente în bibliotecile fie de pe un teritoriu determinat sau un profil specializat cum este cazul bibliotecilor universitare din Moldova.

În cadrul Proiectului la nivel local au fost create grupuri de lucru și determinați responsabili de implementarea modulelor softului ALEPH. Membrii Grupul de lucru *Modulul Catalogare* fiind bibliotecari-catalogatori ai bibliotecilor participante în proiect. Sesiunile de training destinate Modulului catalogare au avut drept scop dezvoltarea abilităților de utilizare a modulului, cunoașterea metodelor de accesare, creare, editare și salvare a înregistrărilor, identificarea rutinelor de verificare, crearea / căutarea vedetelor (Headings), localizarea înregistrărilor, metode de corectare, precum și alte funcții de

catalogare.

Activitățile de instruire au continuat la locul de muncă prin învățarea personalului din biblioteci.

La finele lunii decembrie 2015 cu softul integrat de bibliotecă ALEPH au început să lucreze cele șapte biblioteci universitare din Moldova. Bazele de date din diferite sisteme (TINLIB, Q-Series, TinRead) au fost convertite, astfel fiind creat un catalog partajat. Orice conversie de date dintr-un sistem în altul generează anumite probleme, neconformități. Grupul de lucru al Modulului Catalogare a verificat și testat corectitudinea datelor convertite. În cadrul ședințelor (unsprezece la număr) au fost discutate și înaintate partenerilor de la ExLibris diverse propuneri, ce țin de catalogarea tuturor tipurilor de

resurse în noul sistem, pentru soluționarea lor ulterioară. Astfel, au fost stabilite machete cu cîmpuri și subcîmpuri necesare pentru fiecare categorie de resurse: monografii, seriale, multimedia, articole din periodice/culegeri, fișiere de autoritate (vedete de subiect, autori persoane fizice, colectivități) etc.

Rolul important al catalogării este de a furniza utilizatorilor un sistem coerent de organizare a informațiilor, determinînd foarte bine condițiile de stocare, prelucrare, organizare și valorificare a resurselor informaționale oferite [3]. Realizarea calitativă a acestei activități importante impune anumite reguli de catalogare care trebuie respectate atunci cînd resursa descrisă oferă acest lucru.

Catalogarea în regim automatizat contribuie la accesul mult mai rapid al utilizatorilor la informația solicitată datorită multiplelor posibilități pe care le oferă softul ALEPH.

O particularitate a activității realizată de biblioteci este cea de descriere analitică a articolelor din publicații periodice și culegeri. Valoarea informațiilor conținută în publicațiile periodice, este de neestimat. Articolele au un potențial informativ enorm prin operativitatea publicării și gradul de noutate, deaceea descrierea analitică a documentelor a devenit demult un proces de neînlocuit în biblioteci. Un document este valoros prin conținutul lui, deaceea una din sarcinile bibliotecii este de a dezvălui conținutul documentului prin procesul de descriere analitică.

Descrierea analitică este procesul prin care fiecare unitate bibliografică pasibilă descrierii este tratată ca un complex de componente cu informații proprii. Cercetarea documentelor din punct de vedere al componentelor și al notelor de conținut, indexarea și localizarea informațiilor în catalog, se efectuează în scopul extinderii capacității informaționale a catalogului și valorificării colecției documentare a Bibliotecii prin adăugarea de noi informații [4].

Descrierea analitică a publicațiilor existente în bibliotecă se face conform profilului instituției, a colecțiilor disponibile, în baza interesului manifestat de către utilizatori față de un domeniu sau altul, avînd ca prim criteriu de selecție gradul de noutate al publicației.

Avantaje:

- fiecare parte componentă devine titlu căutabil;
- întregeste și pune în valoare documentele prin adăugarea de informație;
- aduce documentelor o nouă relevanță;
- facilitează găsirea în mod rapid a unei informații corecte și complete;
- realizează conexiuni între documente;
- este un instrument în alcătuirea bibliografiilor tematice complete și a referințelor.

Noțiuni și definiții: Înregistrarea bibliografică analitică este înregistrarea bibliografică, obiectul căreia este partea componentă a unui document pentru care sînt necesare date despre documentul - gazdă din care face parte.

Descrierea bibliografică analitică este elementul principal al înregistrării bibliografice analitice și conține: date despre părțile componente ale documentului; informații despre documentul-gazdă; date despre localizarea părții componente în documentul-gazdă; note referitoare la partea componentă și sursa-gazdă.

Publicațiile pasibile descrierii analitice:

- Științifice
- Social-politice
- Metodico-aplicative

- Popular-științifice
- Literar-artistice
- Materialele conferințelor
- Didactice (dacă bibliotecarul consideră de cuviință să evidențieze unele capitole)
- Ziare: locale, naționale, străine

Publicații care nu sînt pasibile descrierii analitice:

- Reviste de abstracte și alte publicații cu caracter bibliografic curent
- Publicații informativ-publicitare
- Suplimente ale revistelor fără periodicitate
- Reviste ilustrative
- Reviste de modă, reviste pentru lucrul manual și menaj
- Reviste de divertisment
- Reviste pentru femei și bărbați
- Reviste de satiră și umor

În format electronic înregistrarea bibliografică analitică include și elemente suplimentare: noțiuni de indexare, abstracte, rezumate, indice czu, adresa electronică a full textelor, informații cu caracter de serviciu și data catalogării documentului.

Schema descrierii bibliografice analitice pentru contribuții din reviste, culegeri: Autor. Date despre partea componentă (contribuție) : date referitoare la partea componentă / mențiunile de responsabilitate referitoare la partea componentă // Informații despre documentul-gazdă în care se cuprinde partea componentă : mențiuni de responsabilitate referitoare la unitatea gazdă (revistă, culegere). – Anul publicării unității gazdă. – Numărul unității gazdă. – Paginile unde a fost publicată partea componentă. – Note.

Exemplele folosite sînt înregistrări bibliografice realizate de biblioteca Științifică USARB cît și a bibliotecilor participante în proiect din prelucrarea curentă. Descrierea bibliografică analitică a articolelor din periodice și culegeri este realizată în Modulul Catalogare a sistemului integrat ALEPH.

În procesul de descriere analitică a articolelor nu se utilizează toate cîmpurile predefinite de sistem prin derivarea din titlul revistei care are multe cîmpuri, doar numai acelea de care avem nevoie, iar în cazul cînd un cîmp sau subcîmp lipsește se adaugă prin *Editare*. Deoarece sistemul dispune de facilități pentru descrierea corectă și clară a documentelor menționăm importanța cîmpurilor:

520 ##\$a Rezumat, abstract, referat

530 ##\$a Disponibil și pe CD-ROM

\$a Disponibil și online

856 41\$u Adresa electronică, linkul la resursă

Macheta cîmpurilor pentru crearea unei înregistrări bibliografice ale analiticului din reviste

LDR

Leader (Book)

Record status (25)	☐ a	Type of record (26)	☐ a
Bibliographic level (27)	☐ b	Type of control (28)	☐
Character coding scheme (29)	☐ a	Encoding level (37)	☐
Descriptive cataloging form (38)	☐ c	Linked record requirement (39)	☐

008

MARC 008 Fixed-length data elements (ANALYTICS)

Introducere în fișă (aflor) (00-00)	151122	Tip situație date/publicație (06)	a
Data 1/Date input (07-00)	2015	Data 2/Date of issue (08-04)	
Loc publicare (10-07)	ftv	Substrat (18-00)	
Public țintă (20)		Format unitate (33)	
Natura contribuției (24-27)		Publicații guvernamentale (26)	
Locuri conferințe (28)	0	Anticărare (20)	0
Index (26)	0	Neapreciat (30)	
Pictură (38)	0	Biografie (34)	
Limba (39-07)	rom	Imprimare modificată (36)	
Sursa catalogare (38)	d		

Format	BK	
Leader	LDR	
Fixed-Length Field	008	
Sursa de catalogare	040	a Instituția care a creat înregistrarea
Cod de limbă	041	a Text în mai multe limbi
CZU (cîmp repetabil)	080	a Index CZU
Autor	100 <u>1</u>	a Responsabilitate primară
Titlul propriu-zis	245 10	a Titlul articolului b Informații despre titlu c Mențiunea de responsabilitate
Tipul publicației	380	a Articol
	500	Note generale
Rezumat	520	a Rezumat, abstract, referat

Disponibilitatea	530	a Disponibil și pe Cd-ROM a Disponibil și online
Adresa electronică	856 <u>41</u>	u linkul la resursă
Notă despre limbă	546	a Text în română; abstracte în engleză și rusă
Subiect (câmp repetabil)	650 <u>14</u>	a Vedeta de subiect
Alt autor	700 <u>1</u>	a Responsabilitate secundară 4 Alte funcții/contribuții.
Intrare unitate gazdă	773 <u>1</u>	t Titlul document-gazdă d Anul de ediție g Informații relație (An, Nr. Vol.) h Descrierea fizică x ISSN w Număr de sistem al documentului-gazdă (titlul revistei)
	BAS	a Baza
	LKR	a ANA b 002100109 l (SU001) r 773 n Titlul unitate gazdă (ex. Akademos : ev. de Șt., Inovare, Cultură și Artă) y Anul de ediție v Informații relație (An, Nr. Vol.) m Titlul articolului
	OWN	PUBLIC

Catalogare soft ALEPH

Analitic din revistă

Tofan, Eugenia.

Altețea Sa Regală Principele Radu al României - Doctor Honoris Causa al Universității AȘM / Eugenia Tofan // Akademos : Rev. de Șt., Inovare, Cultură și Artă. - 2015. - Nr.3(38). - P.6-7. - ISSN 1857-0461.

Academia de Științe a Republicii Moldova

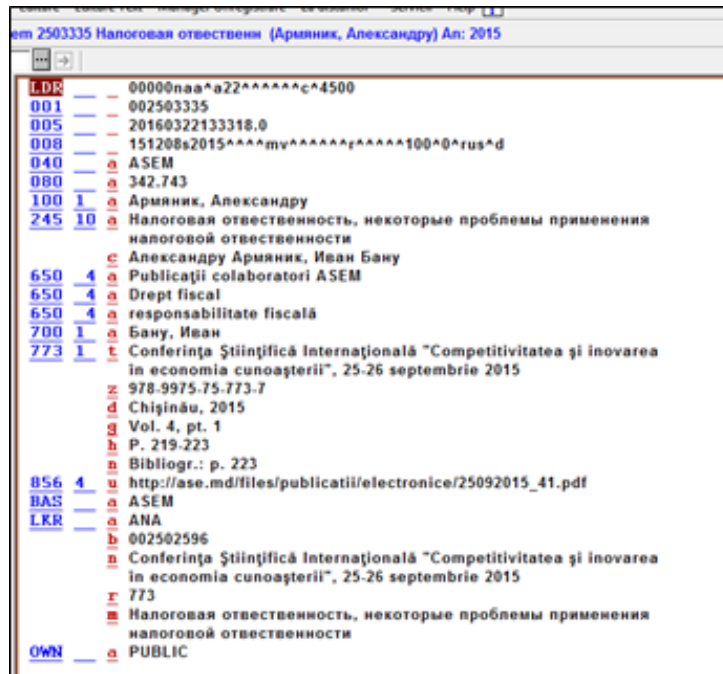
CZU 929 Principele Radu 94(498)"19"(092)Principele Radu

Армяник, Александру

Налоговая ответственность, некоторые проблемы применения налоговой ответственности / Александру Армяник, Иван Бану // Conferința Științifică Internațională „Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii”, 25-26 septembrie 2015. - Chișinău, 2015. – Vol. 4, pt. 1. – P. 219-223. – Bibliogr.: p. 223

Publicații colaboratori ASEM
Drept fiscal -- responsabilitate fiscală

CZU 342.743

Concluzii

Sistemul integrat de bibliotecă ALEPH oferă posibilitatea nu numai de catalogare partajată, dar și schimbul de informație. Această oportunitate reduce cheltuielile de timp ale personalului, la fel omite erorile care dublează înregistrările sau duc la pierderea informațiilor. Descrierea bibliografică incorectă a resurselor influențează căutarea și regăsirea informațiilor de către utilizator în Web Opac.

De calitatea lucrărilor realizate de catalogatori depinde gradul de regăsire a informațiilor și relevanța catalogului necesităților informaționale ale utilizatorilor.

Glosar

Document-gazdă - document în care este publicată partea lui componentă.

Cîmp - element desemnat separat în cadrul unei înregistrări bibliografice. Un cîmp poate fi constituit dintr-unul sau mai multe subcîmpuri.

Subcîmp – element bibliografic desemnat separat în cadrul unui cîmp. În cazul înregistrării bibliografice poate fi considerat sinonim cu elementul bibliografic.

Element bibliografic – cea mai mică unitate de informație dintr-o înregistrare bibliografică (ex., titlu, paginație etc.)

Fișier de autoritate - Liste de cuvinte sau sintagme (nume, titluri, subiecte, czu) supuse controlului unei autorități profesionale, ce desemnează entități de un anumit tip (autorizate), folosite ca puncte de acces în cataloage (vedete uniforme).

Vedetă de subiect - Un cuvînt sau un grup de cuvinte, un simbol sau un grup de simboluri (litere, semne) evidențiate/stabilite de catalogator în scopul orînduirii lor după un sistem standard. Parte importantă a descrierii care determină orînduirea descrierilor bibliografice într-un sistem de catalogare (on-line/tradiționale) și constituie puncte de acces la informațiile cuprinse într-un catalog de bibliotecă.

Indexare coordonată - Indexarea care utilizează un limbaj combinatoriu se numește indexare coordonată, deoarece conceptele și/sau cuvintele care reprezintă conținutul documentelor pot fi liber combinate între ele în timpul cercetării documentare pentru a reprezenta conținutul cererilor și deci regăsirea acestor documente.

Referințe bibliografice:

1. STÂNGACIU-CĂRĂUȘU, Carmen. Utilizatorii bibliotecii Naționale a României. In: *Informare și documentare* : Lucrări ale sesiunilor profesionale [on-line]. 2007 [citat 23.09.2016]. Disponibil: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/publicatii/Informare_Documentare_2009_siteBNR.pdf
2. ENACHE, Ionel. Sisteme de management al bibliotecilor. In: *Studii de biblioteconomie și știința informării*. 2012, nr.16, pp.13-25.
3. MOLDOVANU, Lilia. Introducere în managementul serviciilor de bibliotecă. Cluj-Napoca : Editura Dacia XXI, pp.31-39.
4. <http://indexare-referinte.blogspot.md/p/despre-noi.html>

SISTEMUL INFORMATIONAL MODERNIZAT CREAT DE BIBLIOTECARII USARB

Modernized information system created by USARB librarians

Varvara GANEA,
Bibliotecar principal,
Serviciul Dezvoltarea colecțiilor, Catalogare/Indexare, BȘ USARB
ganea.varvara@gmail.com

Abstract: *On-line catalog, databases and networks are now common tools work for librarian Institution (SL USARB), specifically designed for document storage and dissemination of information. The high degree of interaction between the Library and users (teachers, students, researchers, etc.) is due to the policy of diversification of electronic services.*

Keywords: *online catalog, databases, institutional repositories, libraries, open archives, blogs, e-newsletters*

Argument:

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți continuă să îmbine tradiția achiziției și conservării documentelor cu o filosofie mai generoasă, a accesului, care scoate în evidență rolul de intermediar al structurilor infodocumentare între utilizatori și resursele care răspund nevoilor lor de informare, indiferent dacă aceste resurse sunt sau nu deținute de bibliotecă. Astfel, pe de o parte, biblioteca achiziționează accesul la documente și la alte resurse electronice disponibile online (reviste și cărți electronice, baze de date etc.), iar pe de altă parte depistează, selectează, organizează și semnalează, prin hyperlink-uri, resurse electronice pe care nu trebuie să le achiziționeze contracost, ele putând fi consultate gratuit pe Internet.

Biblioteca de-a lungul anilor și-a construit cataloage on-line, baze de date, a oferit sprijin, prin intermediul rețelelor și Internetului, și-a creat site-ul, care permite utilizatorilor să se informeze singuri în legătură cu serviciile oferite, a pus la dispoziție adresele altor instituții de interes, economisind timpul de regăsire a informației.

Automatizarea bibliotecilor, urmată de conectarea în rețele, determină suprapunerea bibliotecii electronice peste biblioteca tradițională. Ea nu reduce costurile în bibliotecă, dar conduce la creșterea disponibilității resurselor.

Bazele de date și rețelele sunt azi instrumente de lucru obișnuite pentru profesioniștii informației, toate tipurile de documente sunt disponibile sub formă digitală. Multe texte vechi, literatură clasică, periodice pot fi consultate sub formă electronică.

Apariția rețelei Internet a permis dezvoltarea unor sisteme de regăsire a informației de la distanță.

Repere de calitate a bibliotecii sînt:

- accesul la informație
- gradul de valorificare a potențialului informațional

Instrumente moderne de informare:

Secolul al XXI-lea se confruntă cu o creștere impresionantă a cantității de informații, dar și cu descoperiri spectaculoase. Sînt cunoscuți termenii: explozie informațională, eră electronică, societate informatizată... Această explozie este cea mai puternică în comparație cu limbajul articulat, scrisul și tiparul cu litere mobile.

O societate este dirijată de informație și spre informație.

Informația este:

- un element de cunoaștere care poate fi transmis și conservat datorită unui suport
- un mesaj folosit pentru a reprezenta un fapt sau o noțiune în procesul de comunicare

Catalog on-line

Catalog online - Bază de date de înregistrări bibliografice care descrie de obicei colecția unei biblioteci sau a unei rețele de biblioteci. Datele sunt în cea mai mare parte furnizate de sistemul de gestionare a bibliotecii. (Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării. Ch., 2014)

Catalogul online este pus la dispoziția utilizatorilor de un sistem automatizat de bibliotecă ce localizează documentele primare existente în fondul respectiv.

Accesul la catalog se poate face de la stații locale sau de la distanță. Se poate consulta în mod direct, având posibilitatea combinării mai multor criterii de căutare: titlu, autor, vedete de subiecte, date de publicare, ISBN etc. Informația poate fi căutată concomitent, prin mai multe puncte de acces (căutare combinată).

Catalogul online al Bibliotecii conține informații bibliografice privind documentele tipărite intrate în colecțiile sale: publicații românești și străine, cărți și periodice, documente multimedia și articole din periodice.

Prioritățile Catalogului on-line:

- ▶ permite multiple căi de cautare și găsire a informației
- ▶ informația este obținută cu precizie și poate fi pusă la dispoziție, simultan, mai multor utilizatori
- ▶ rezultatul căutărilor poate fi tipărit, constituind bibliografie pentru utilizatorul interesat de subiectul respectiv
- ▶ furnizează informație de tip multimedia (sunet, imagine, text integral)
- ▶ se pot opera căutări de mare complexitate ce sunt rezolvate instantaneu
- ▶ căutarea în catalogul online furnizează în plus informații referitoare la împrumutul cărții, la existența ei pe raft.

O nouă generație a Bibliotecii a fost implementarea și dezvoltarea modului **TinRead (The Information for Navigator for Readers)**.

Catalogul on-line TinRead

2005 – Biblioteca achiziționează modulul de program TinRead (catalog on-line a bazei de date locală importat în Postges SQL). Programul asigură deschiderea catalogului cu browserul Internet Explorer, acces nelimitat WebOpac, posibilități de conectare la elemente ale bazelor de date multimedia.

2006 – are loc expunerea bazei de date full-text a Patrimoniul USARB cu genericul *Universitaria* (cursuri , prelegeri, programe etc.) în Catalogul online TinRead.

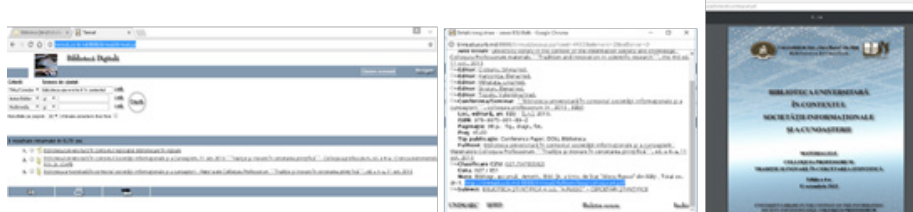
2007 - relansarea Paginii Web: <http://libruniv.usarb.md> într-o nouă versiune, care continua să insereze diverse informații, asigurând accesul la Catalogul on-line al Bibliotecii (mai bine de 250 mii informații)

Astăzi Catalogul electronic, propune utilizatorilor o bază de date de mii de notițe bibliografice, care conțin nu doar informații privind cărțile, revistele și alte seriale deținute în colecțiile Bibliotecii, dar și materiale audiovizuale și electronice, textele integrale ale unor monografii, manuale, cursuri ale profesorilor, lucrări ale angajaților bibliotecii expuse în *Biblioteca digitală* etc.

Scopul sistemului TinREAD a fost de a permite bibliotecilor să își servească cât mai eficient utilizatorii.

TinRead avea și are în continuare:

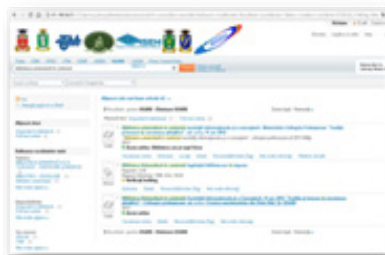
- ▶ viteza de reacție a bibliotecii, comparativ cu ceilalți actori ai societății informaționale
- ▶ componentă importantă a imaginii acestei instituții
- ▶ un sistem complet, care are implementate toate componentele tradiționale necesare susținerii unei activități de bibliotecă bazată pe suport tehnologic informațional

- ▶ o bază funcțională solidă și stabilă

În epoca cantității copleșitoare de informații și de motoare de căutare omniprezente, bibliotecile sînt nevoite să găsească instrumente modernizate de regăsire a informației ușor de utilizat, să răspundă utilizatorilor, demonstrând în mod clar impactul serviciilor lor.

Produsul informațional (generat datorită participării BŞ USARB în cadrul Proiectului TEMPUS Servicii Informaționale Moderne pentru Studii de Calitate, (2013-2016) este Platforma **PRIMO ExLibris**, care împuternicește bibliotecile pentru a modela experiența de descoperire, oferindu-le tuturor utilizatorilor (studenților, profesorilor, masteranzilor și tuturor doritorilor) maximizarea valorii colecțiilor bibliotecii.

PRIMO - un instrument modern de descoperire și furnizare a informației.

PRIMO - o soluție universală pentru descoperirea și furnizarea tuturor tipurilor de materiale – tipărite, electronice și digitale – independent de format sau localizare.

PRIMO - permite utilizatorilor să obțină rapid informații de înaltă calitate dintr-un singur punct la o multitudine de resurse informaționale.

În PRIMO sunt integrate cataloagele electronice a șapte biblioteci universitare partenere în proiect, precum și o gamă largă de resurse externe, printre care menționăm: bazele de date EBSCO, SpringerLink.

Beneficii:

- **Flexibil:** componentele adaptabile la orice tip sau mărime de instituție bibliotecară
- **Ușor de utilizat:** modul de lucru și interfața cresc eficiența personalului și extind experiența utilizatorului
- **Deschis:** se bazează pe ultimele standarde din domeniu, oferind ce e mai nou în partajarea resurselor, conectivitatea completă, interacțiunea cu alte sisteme și baze de date
- **Multilingv:** utilizatorul poate comunica cu sistemul prin interfețe în limba dorită, bibliotecile pot crea interfețe în noi limbi
- **Asigurarea viitorului:** evoluează continuu pentru a include produse și componente deschise dezvoltării sistemului și a veni în întâmpinarea nevoilor de schimbare ale bibliotecii.

Baze de date

EBSCO

1999 - Proiectul EBSCO/eIFL Direct Publishing, proiect de cooperare între Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova.

Obiectivul principal - fondarea unui consorțiu cu servicii noi pentru utilizatori, care să ofere acces la resurse electronice științifice.

2001 – BŞ USARB s-a conectat la circuitul internațional al informației științifice prin Consorțiul Resurse Electronice pentru Moldova (REM) , care oferea accesul la 43 baze de date, inclusiv: EBSCOhost Web considerat drept furnizor mondial de materiale print și periodice on-line cu un conținut academic multidisciplinar, specializat pe un anumit domeniu sau enciclopedic, și cuprinde articole din publicații periodice (rezumate și/sau full text), cărți, referințe, rapoarte, cercetări, studii de piață, studii de caz, imagini și hărți pe domeniile: artă, literatură, științe sociale, științe umaniste, biblioteconomie, știința informării, științe politice, drept, istorie, biologie, chimie, fizică, geografie, informatică, inginerie etc.

EBSCOhost este accesibil din interiorul USARB fiind structurat după cum urmează: Academic Search Premier, Business Source Premier, Library Information Science & Technology Abstracts, Eric, GrinFile, MasterFilePremier, Newspaper Source, Regional Business News, Research Starters – Education, Research Startes Business, Research Startes Sociology.

EBSCO oferă baze de date full-text cu legături spre e-jurnale dar și alte titluri full-text furnizate.

Springer Link (fiind parte componentă a Proiectului de cooperare între *Istitutul pentru o Societate Deschisă și EBSCO Publisching*) s-a integrat perfect în BŞ USARB (2004), oferind accesul la 1250 reviste în domeniile: (tehnologia computerelor, matematică, fizică, inginerie, chimie, medicină, mediu inconjurator), științe umanitare (drept și economie).

2001 - Realizarea Proiectului Extinderea accesului la informație, susținut de Fundația SOROS, prin care este procurată și baza de date **MoldLex**, care conține informații și full-textele privind Legislația Republicii Moldova, începând cu anul 1989 în limbile română și rusă. Baza de date poartă un caracter informativ și permite

MoldLex conține:

- ▶ acte juridice adoptate și publicate în revista “Monitorul Oficial al Republicii Moldova” și alte publicații oficiale
- ▶ legi și acte normative modificate (la zi) conform actelor despre modificări. (Pe parcursul anului 2015 - s-au efectuat 1048 de accesări)

Biblioteca depune eforturi pentru a face Pagina Web mai utilă, mai accesibilă, mai prietenoasă. Cu cât mai multe informații vor putea fi accesate , cu cât mai multe documente vor putea fi descărcate, cu atât mai mult va crește importanța Bibliotecii

pentru comunitate și, respectiv, imaginea pozitivă a ei.

Arhivele științifice sînt niște arhive electronice, ce conțin texte, full-texte, preprinturi din diferite domenii: fizică, matematică, biologie, informatică, psihologie, lingvistică etc.

(În 2015 – BȘ USARB – 1471 de accesări)

Baze de date locale

Sumar Scanat - un serviciu electronic pentru a sprijini utilizatorul în procesul de cercetare. Prin *Sumar Scanat* se efectuează căutarea după datele din sumarul cărților și revistelor. Textul scanat este salvat în Word și este importat în tabelul bazei de date. Utilizatorul efectuează căutări după următorii parametri: titlu, cuvinte cheie, vedetă de subiect.

Extinderea acestei baze de date s-a produs și prin scanarea publicațiilor în limbi străine. Acest produs creat de bibliotecarii locali împreună cu informaticienii este des solicitat de către cercetătorii tineri.

Înregistrări muzicale în MP3

Este lansată în anul 2005 de *Serviciul Informatizare și Oficiul Documente Muzicale*. Este o bază de date autonomă care conține circa 212 CD cu 1812 titluri și 135 de discuri de vinil cu 3361 titluri, care se pot audia de la toate PC înzestrate cu căști și se pot copia pe CD.

Tot aici găsim informații despre muzicieni, compozitori, interpreți naționali și universali, diverse genuri muzicale.

Baze de date cu acces deschis

Biblioteca Digitală conține full-texte ale lucrărilor cadrelor didactice: manuale, note de curs, culegeri de exerciții, curriculum-uri, monografii și a bibliotecarilor: bibliografii și biobibliografii, anuare, cataloage, dicționare, buletine informative, materiale ale conferințelor etc.

Cele peste 600 de documente prezentate în full-textele, format PDF sînt structurate pe domenii științifice, conform Clasificării Zecimale Universale, în interior în ordinea alfabetică după autori și titlu.

Repozitoriul Instituțional ORA USARB (<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>)

În contextul mișcării globale Acces Deschis la informație, în anul 2012, Biblioteca a inițiat Proiectul Repozițoriu instituțional **ORA (Open Research Archive) USARB** - o implementare locală a platformei Dspace (www.dspace.org).

Repozițoriul ORA - USARB - o arhivă electronică a documentelor științifice, elaborate de către cadrele didactice și bibliotecarii USARB, precum și de alte persoane care au publicat materiale și la alte edituri, dar au transmis USARB-ului dreptul de a le plasa pe Internet.

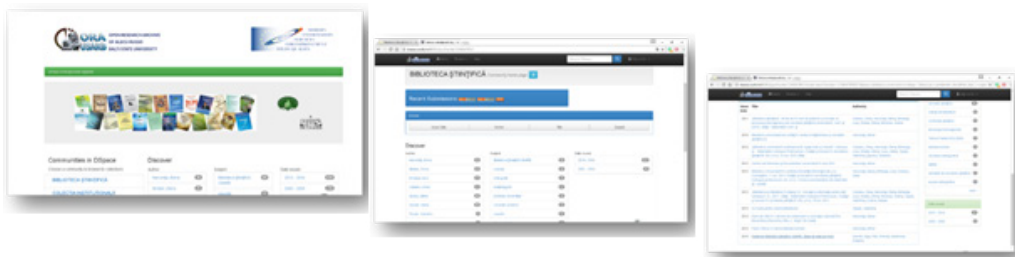
Scopul: promovarea imaginii și vizibilității produsului științific al cercetătorilor USARB prin expunerea lucrărilor în *Acces Deschis*

Structura arhivei include: *Colecția instituțională, Facultățile USARB, Istoria și managementul USARB, Colecția Bibliotecii Științifice*. În interior materialele sînt clasate: articole, anale, anuare, conferințe, colocvii, dicționare, monografii, bibliografii, multimedia, publicații didactice, publicații periodice, publicații metodice, teze de doctorat.

Documentele care urmează să fie plasate pot fi în orice format (formatul preferat – PDF) și sînt recepționate și prin e-mail. Publicațiile transmise pentru publicare în Repozițoriu trebuie să conțină titlu, numele autorilor, anul de publicare/apariție, paginația, adnotare și cuvinte-cheie în limba română și engleză.

Plasarea documentelor în Repozițoriu este condiționată de Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Repozițoriului Instituțional ORA – USARB. (Pe parcursul

anului 2015 au fost plasate 365 documente). Total ORA USARB (29.09.2016) conține 592 lucrări.

Biblioteci/Platforme deschise

OPEN LIBRARY – (proiect demarat – 2012, inițiat - 2013) este o bibliotecă deschisă, un proiect on-line, de Internet Archive, finanțat în parte de un grant de la Biblioteca de Stat din California și Fundația Kahle / Austin. Dispune de peste 20 mln de înregistrări on-line în acces liber, oferă acces la 1,7 milioane de versiune scanate ale cărților, și link-ul la surse externe.

Scopul inițierii proiectului era de a se utiliza mai relevant instrumentele de comunicare între bibliotecar și utilizator și studierea necesităților consumatorului. Total înregistrate (29.09.2016) - 253 lucrări ale universitarilor bălțeni în OPEN LIBRARY.

Calaméo – un serviciu particular, unde se postează și se răspîndesc virtual publicații gratis cît și contracost. Calaméo – o abreviere a cuvîntului francez „calame” (peniță), cu un sufix adăugat „neo” (nou”).

Publicațiile sînt servite într-o formă optimă cu vaste posibilități de personalizare (imagini și muzica de fundal, link-uri interactive, etc). Dintr-un fișier PDF, se pot crea reviste, broșuri, cataloage, rapoarte, prezentări și multe altele.

Issuu - un program gratuit de publicare electronică pentru diferite tipuri de documente: cărți, reviste, cataloage, expoziții on-line etc. Altfel spus, este un chioșc cu peste 30 de milioane de publicații și 100 de milioane de utilizatori activi. Înregistrarea lucrărilor instituționale și de autor în biblioteca electronică Issuu a început în anul 2012. La 01.01.2016 erau postate 260 de lucrări ale universitarilor bălțeni.

Scribd:

- ▶ este o bibliotecă digitală ce cuprinde e-book, audiobook și benzi desenate
- ▶ găzduiește 60 milioane de documente pe platforma de publicare deschisă
- ▶ mai mult de 50 mln de persoane publică sau citesc documente pe acest site
- ▶ fără a avea un cont putem să citim sau să descărcăm pentru a putea citi.
- ▶ documentele sînt grupate pe categorii, astfel putem citi doar documentele care ne interesează.

Slideshare

LinkedIn SlideShare - o platformă deschisă lansată oficial pe plan internațional în anul 2006, vizitată de peste 70 mln de vizitatori pe lună cu aproape 38 mln de utilizatori înregistrați.

Contribuțiile științifice ale bibliotecarilor bălțeni (articole, comunicări științifice,

publicații, rapoarte, bibliografii) pot fi consultate și descărcate pe Slideshare. (01.01.2016 – BŞ USARB - efectuate 36 de plasări, vizualizări - 24,289, descărcări – 328)

În **biblioteci/platforme deschise** menționate mai sus (*Open Library, Calameo, Issuu, Scribd, Slideshare*) total au fost plasate (01.10.2016) peste 617 lucrări.

Blogul Bibliotecii

Un spațiu relevant pentru postarea/partajarea conținuturilor educaționale noi; implicarea utilizatorilor în evaluarea /crearea produselor informaționale - Blogul Bibliotecii - <http://bs-arb.blogspot.md/>. Blogul conține următoarele compartimente: Nou, Profesorului/Studentului, Expoziții, Foto etc.

E-buletine Achiziții recente

Buletinul informativ *Achiziții recente* este elaborat din selectarea informațiilor înregistrările exportate din TINLIB, conform clasificării CZU.

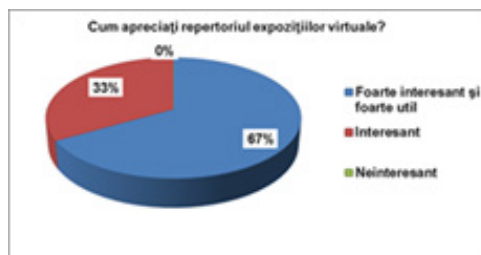
2004 și 2011 are loc remodelarea programului Achiziții recente într-o nouă formulă. Acum este structurat pe 11 domenii și anual pot fi vizualizate 66 buletine.

Expoziții informative/tematice

Expoziția informativă Achiziții recente - actualizată de mai multe ori pe parcursul anului oferind utilizatorilor titluri de documente din toate domeniile cunoașterii, în limbile română, rusă, ucraineană, engleză, franceză, germană de la edituri din Republica Moldova, România, Rusia, Belarus, Ungaria, Suedia, Franța... Sînt variate și tipurile de documente: monografii, culegeri, antologii, dicționare, enciclopedii, anale științifice ale instituțiilor din țară și de peste hotare, materiale ale întrunirilor științifice.

Documentele sînt prezentate prin scanare-copertă, descrierea bibliografică, cuvinte cheie.

Expoziții tematice electronice

2009 - începutul realizării și prezentării expozițiilor virtuale tematice pe pagina Web a Bibliotecii. Tematica expozițiilor este diversă și suscită interesul a zeci de navigatori on-line.

Au fost prezentate peste 100 de expoziții:

- ▶ *Alecu Russo - 190 de ani de la naștere;*
- ▶ *Dramaturg, poet și creator de sonete engleze - W. Shakespeare - 445 de ani de la naștere,*
- ▶ *Pictezi tablouri, de parcă ar fi icoane, pentru oameni și pentru mine, Ș. Florescu;*
- ▶ *Biblioteca Științifică USARB – 30 de ani de la deschiderea noului edificiu : 1986, 1 septembrie etc.*

Expoziții eveniment:

2011 - Anul Grigore Vieru în Republica Moldova;

2013 - Anul European al cetățenilor

2016 – Anul internațional al leguminoaselor etc.

2009 - s-a inițiat serviciului la distanță on-line Întreabă bibliotecarul. Prin

intermediul paginii web Pagina Utilizatorului (<http://libruniv.usarb.md>) potențialii utilizatori au posibilitate de a consulta interactiv bibliotecarii de referințe ai Bibliotecii pentru soluționarea unor solicitări: succintele bibliografii pe diferite teme de cercetare, răspunsuri la întrebări simple, factografice prin consultarea cataloagelor Bibliotecii sau publicațiilor de referințe. Utilizarea acestui serviciu este gratuit.

Acesta este un formular ce urmează să fie completat de către utilizator.

În anul **2004** este creat sistemul de derulare a videoclip-urilor pentru utilizatorii Bibliotecii - **TELEINFORMAȚII**, (colaj informațional de promovare a activităților culturale și științifice în BȘ USARB).

CONCLUZII

- Resursele electronice sunt surse valoroase de informare, ele vin în completarea resurselor print
- Gradul de utilizare a acestora poate fi îmbunătățit și adus la nivelul investiției facute pentru achiziționarea lor: infrastructura și programele de training ar trebui îmbunătățite
- Utilizatorul – element fundamental în circuitul informației, este considerat atât producător, cât și difuzor și consumator de informație
- Problematika regăsirii informației este greu de rezolvat într-o manieră care să satisfacă toți utilizatorii, atât pe novice cât și pe specialiști
- Sistemul ideal de regăsire a informației (în opinia utilizatorilor) este cel care furnizează doar informație relevantă și nici o informație irelevantă, dar așa ceva nu există
- Relevanța informației este dată de dialogul interactiv sistem-utilizator și de aprecierea subiectivă a utilizatorului.

Bibliografie

1. AFATIN, Igor. Evoluția informatizării Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. In: Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova : Conf. intern.: Ed. A 4-a. 21-13 sept., 2006. Ch., 2006. P. 39-41 . [online] [accesat 13 sept. 2016]. Disponibil: http://lib.ase.md/site/docs/publicatii/dezvoltarea_durabila.pdf
2. Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării. Ch. , 2014.- 535 p.- ISBN 978-9975-4094-8-3.
3. HARCONIȚA, Elena. Biblioteca în formarea infrastructurii intelectuale și informaționale. In: Managementul resurselor electronice în bibliotecile din Moldova : Conf. intern.: Ed. A 4-a. 21-13 sept., 2006. Ch., 2006. P. 23-26. . [online] [accesat 12 sept. 2016]. Disponibil: http://lib.ase.md/site/docs/publicatii/dezvoltarea_durabila.pdf
4. HARCONIȚA, Elena. Repozitoriul USARB: conceptualizare și abordare practică. In: Biblioteca universitară în contextul societății informaționale și a cunoașterii : Materialele colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, Ed. a 4-a, 11 oct. 2013. Bălți, 2013. P. 23-29.
5. MIHALUȚA, Lina, CULICOV, Natalia. Impactul tehnologiilor informaționale asupra serviciilor de referințe. [online] [accesat 15 sept. 2016]. Disponibil: http://library.utm.md/Editat/BIBLIOTECA/Conferinte/2010/Impactul_tehnologiilor_informationale_asupra_servic_de_referinte_DS.pdf
6. Raport de activitate a Bibliotecii Științifice pentru anii 2008 – 2015. Bălți, 2009 – 2016.
7. REGNEALĂ, Mircea. Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării în 2 vol. Ed. a 2-a. București, 2011 - Vol.1-2.- ISBN 973-85555-0-7.
8. TOMESCU, Silvia. Serviciile electronice din bibliotecile universitare și susținerea studiului și cercetării. [online] [accesat 12 sept. 2016]. Disponibil: <http://eprints.rclis.org/3981/1/III-1.pdf>
9. TOPALO, Valentina. Promovarea cunoașterii universale la Biblioteca Universitară Bălțeană. [online] [accesat 16 sept. 2016]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/confbib/articole/2013_3-4/41-50%20conf%203-4%202013.pdf
10. ȚURCAN, Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație. Ch.: CEP USM, 2012. 324 p. ISBN 978-9975-71-253-1.

**NOI PARADIGME INFORMAȚIONALE OFERITE
DE DISTRIBUTORII CONȚINUTURILOR ȘTIINȚIFICE EBSCO
ȘI SPRINGERLINK**

New information paradigm offered by Ebsco, SpringerLink

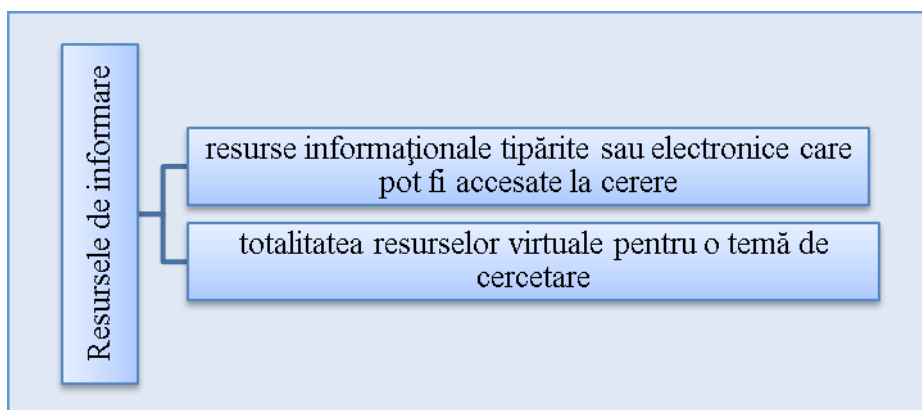
Olga **DASCAL**,
bibliotecar principal, BȘ USARB
dascal.olga@mail.ru
Snejana **ZADAINOVA**,
bibliotecar, BȘ USARB
05skorki69@gmail.com

Abstract: *The most prestigious and representative information sources are available for readers in USARB Scientific Library. Scientific content from subscribed databases are exploiting in educational and research process and offered access to various information resources, library services and new products. The facilities offered by these databases requires a more effective promotion and maintenance by researchers, teachers and students*

Keywords: *electronic resources, subscribed databases, scientific content, research and education*

Scopul cercetării: analiza facilităților oferite de bazele de date, abonate de bibliotecile - participante în Proiectul MISISQ, posibilitățile simple de căutare, efectuarea căutărilor avansate cu interrelaționarea surselor în care se face căutarea, posibilitatea formării, cu ajutorul bazelor de date, a unei comunități academice preocupată de studiu și cercetare.

În prezent informația presupune o acțiune reciprocă, reală sau virtuală, între o sursă de informare și utilizator.

Tehnologiile informaționale influențează puternic asupra procesului de informare-documentare și cercetarea științifică prin :

- ▶ timpul minim de căutare a informației necesare;
- ▶ interacțiunea cu alte surse de informare se poate realiza, de asemenea, într-

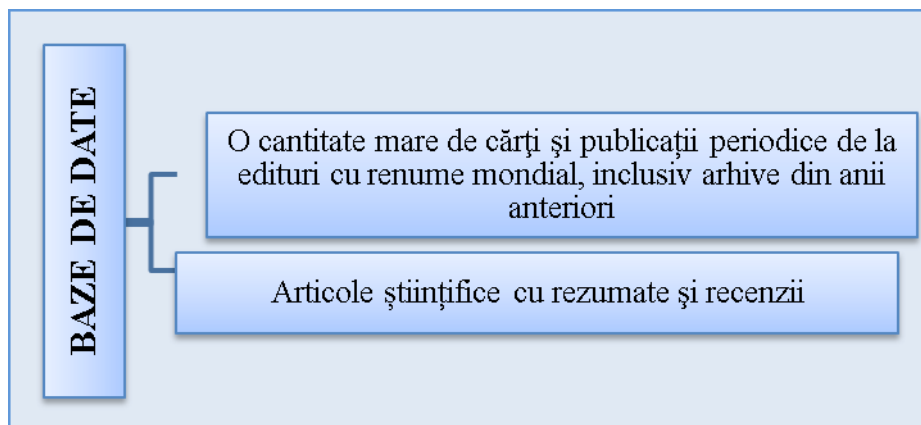
un timp relativ scurt;

- ▶ programe care accentuează nevoile informaționale ale utilizatorilor;
- ▶ posibilitatea cercetării conținutului unei baze de date cu un număr mare de înregistrări;
- ▶ eventualitatea memorizării tipului de căutare și folosirea acestuia în căutările ulterioare în alte baze de date din același sistem;
- ▶ posibilitatea de căutare a unor teme cu conținut multidisciplinar și multiconceptual;
- ▶ aptitudinea de acces prin mai multe puncte pentru fiecare înregistrare;
- ▶ căutarea unui subiect de cercetare în mai multe baze de date.

Ce sînt bazele de date științifice?

Bazele de date științifice sînt constituite din instrumente și servicii informaționale ce oferă rezultatele cercetărilor din toate domeniile de specialitate. Bazele de date pot fi prezentate pe un suport electronic (CD-ROM) sau pot fi accesibile în Internet. Ele oferă reviste, ziare și cărți din toate domeniile de știință.

Ce cuprind bazele de date?

Bazele de date mai pot conține:

Sute de grafice, imagini, hărți, figuri, descrieri ale revistelor, date bibliografice, trimiteri către articolele din bazele de date similare etc.

Ce posibilități oferă bazele de date:

- ▶ căutare după autor, titlu, domeniu, cuvinte-cheie, an de publicare, etc;
- ▶ descărcarea, stocarea și imprimarea informației, expedierea ulterioară pe rețelele sociale (Facebook, Google+ etc.);

În ultimii ani mișcarea pentru Accesul Deschis la informație este activ promovată și susținută de tot mai mulți participanți. Această mișcare se află în atenția guvernelor, organismelor de finanțare, editorilor și universităților din întreaga lume.

Literatura științifică în Open Access este electronică, on-line, gratuită, permanentă, full-text, disponibilă oricând și pretutindeni în lume, liberă de cele mai multe restricții de copyright și licențiere. Poate fi sub forma unor articole din reviste care au trecut prin procesul de recenzare, de control al calității la etapa preprinturilor, lucrări ale unor conferințe, rapoarte tehnice, teze de doctorat, documente/schițe de lucru, informații de cercetare, fișiere multimedia sau orice alte formate, atâta timp cât s-a înțeles că valoarea lor este împărtășită liber doar pentru cercetare, educație și alte scopuri de acest fel. Toate publicațiile pot fi citite, descărcate, copiate, reproduse, distribuite, printate, utilizate în orice alte țeluri legale pe diverse platforme electronice.

Prin Consorțiul Resurse Electronice pentru Moldova (REM), Biblioteca Științifică USARB, de exemplu, oferă accesul la peste patruzeci de baze de date. Resursele electronice abonate de USARB sînt resurse științifice credibile și pot susține procesul de învățămînt, calitatea cercetărilor științifice și pot satisface necesitățile informaționale ale utilizatorilor.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți pune la dispoziția cititorilor unele din cele mai prestigioase și reprezentative surse de informare științifică:

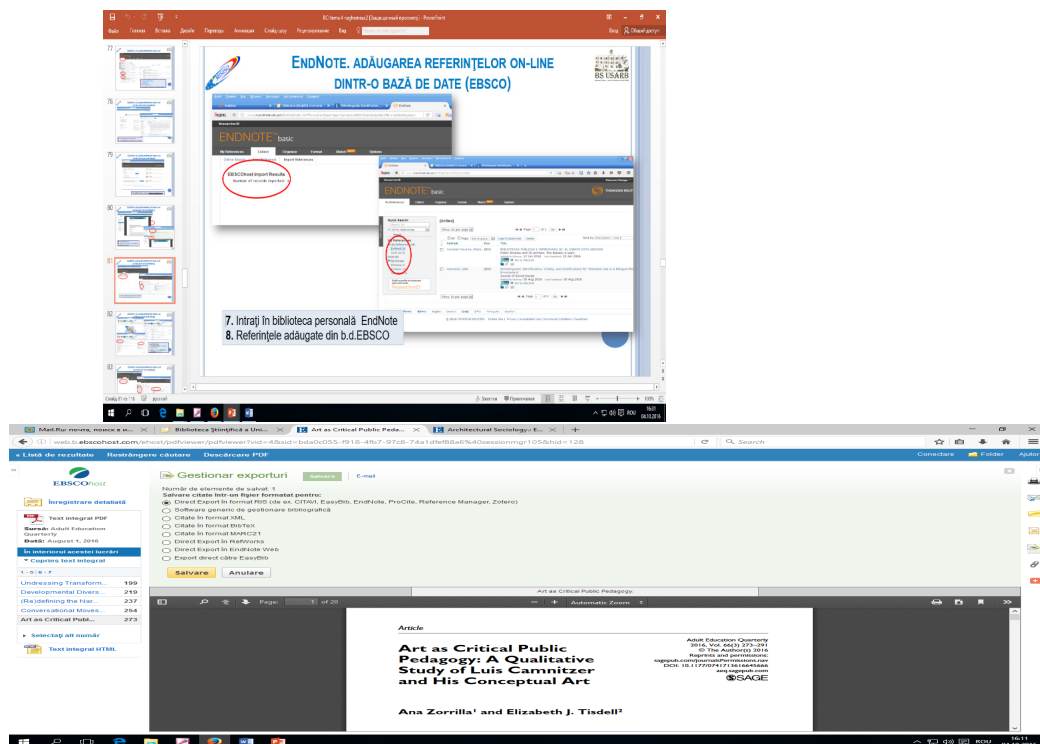
- Bazele de date oferite de EBSCOhost - un puternic serviciu de referințe on-line accesibil prin conectare directă. Oferă acces la o varietate de baze de date full-text EBSCO, precum și la alte baze de date renumite ale celor mai importanți furnizori de informație din lume.

EBSCOhost este o platformă științifică ce găzduiește baze de date multidisciplinare sau cu un conținut dintr-un anumit domeniu, includ colecții de referințe generale cu acces la textul integral al revistelor, cărților, hărților și imaginilor.

Baza de date a fost special elaborată pentru instituțiile academice și la Bălți, este accesibilă doar în spațiile USARB, care propune utilizatorilor săi accesul la 11 bazele de date EBSCO. Această colecție științifică oferă informații din aproape toate domeniile de studiu academic, inclusiv: educație, informatică, inginerie, fizică, chimie, lingvistică, artă și literatură, științe medicale, studii etnografice și multe altele.

EBSCOhost deține un translator automat. Traducerile sînt efectuate în peste treizeci și cionci de limbi: engleză, franceză, germană, spaniolă, portugheză, rusă, etc. Această opțiune este disponibilă doar pentru articolele în format HTML. Articolele pot fi și audiate. Pentru articolele în format PDF, care nu se traduc direct, materialul se salvează și se traduce prin traducătorul on-line.

Documentele accesate prin căutarea simplă sau avansată pot fi exportate în Export Manager EndNote. Referințele adăugate din EBSCO se salvează în biblioteca personală EndNote.

Sistemele personale de management al resurselor bibliografice *Mendeley*, *EndNote*, *Zotero* permit:

- Crearea unei baze de date bibliografice personale prin import automat din alte baze de date bibliografice, cataloage, sit-uri web sau prin introducerea manuală a referințelor bibliografice;
- Organizarea referințelor și documentelor atașate în scopul regăsirii și identificării lor rapide ;
- Exportul referințelor în diferite formate și publicarea lor pe web ;
- Generarea automată a listelor bibliografice în conformitate cu standardele stilistice;

Numărul accesărilor bazelor de date EBSCO este în creștere în fiecare an - o dovadă incontestabilă a actualității și necesității informației științifice în format electronic.

Session Usage Report Site: Alecu Russo Bălți State University Detail Level: Site Period: 2014 - 2015

Anul	Accesări	Căutări	Full text	PDF	HTML	Abstracte	Smart Link
2015	2799	30553	5586	4567	1302	1574	-
2014	2196	18416	4158	2914	1166	1486	271
Total	4995	48969	9744	7481	2468	3060	271

Analiza de utilizare confirmă că în ultimii ani a crescut popularitatea acestor resurse în mediul academic bălțean, în special în rîndul profesorilor - cercetători, masteranzilor, doctoranzilor. S-a mărit eficacitatea acțiunilor de promovare și ca rezultat a crescut numărul de căutări și accesări, în 2015 - 2 799 față de anul 2014 - 2 196. În 2 ani au fost efectuate 48 969 de căutări. Utilizarea de resurse EBSCO este considerată foarte valoroasă.

CONSORTIUL REM 2014

RAPORTUL ORGANIZAȚIEI REM – RESURSE ELECTRONICE PENTRU MOLDOVA

2014

Nr. crt.	Denumirea instituției	EBSCO*		Pachet bazele de date din EIFL**	Springer
		12 baze de date	Statistica EBSCO		
1.	Biblioteca Centrală a USM	+	1115	7	+
2.	Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”	+	2855	9	+
3.	Biblioteca Științifică a ASEM	+	1841	9	+
4.	DIE ULIM	-	-	7	-
5.	Biblioteca Științifică a UTM	+	392	8	+
6.	BȘ a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”	+	379	7	+
7.	Biblioteca Universității de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul	+	244	7	+
8.	Biblioteca Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI	-	-	4	-
9.	Biblioteca Universității Științifice a Republicii Moldova	-	-	5	-

SPRINGERLINK - baza de date conține informații cu full texte din diverse domenii: business și management, chimie, geografie, inginerie, mediul ambiant, drept, matematică, fizică, psihologie, științe sociale, statistică etc. Sursa se actualizează zilnic. Accesul este oferit numai din spațiile USARB.

Posibilitățile SpringerLink:

acces full-text la colecții de reviste
număr nelimitat de utilizatori
accesarea conținuturilor revistelor abonate în anul curent
acces rapid, 24 de ore din 24

SpringerLink este unul din liderii mondiali care oferă cărți și reviste ce acoperă practic toate domeniile de cercetare. Această bază de date este o resursă sigură de informații pentru cercetători, cadre didactice și studenți.

Mediul universitar educational și informațional intersectează diverse necesități de informare, biblioteca fiind suportul informațional de bază al procesului de instruire și cercetare.

SpringerLink conține un număr mare de conținuturi on-line accesibile prin cuvî-

te-cheie. Cu ajutorul acestei baze de date utilizatorul găsește răspunsuri la toate solicitările sale informaționale dintr-un spectru larg de subiecte pînă la ultimele descoperiri tehnico-științifice.

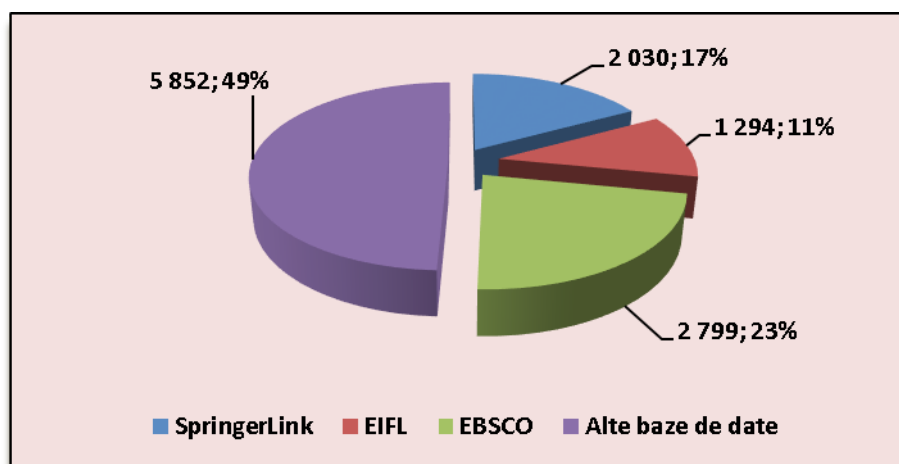
Unul din scopurile principale ale școlii superioare este pregătirea specialiștilor de înaltă calificare care pot realiza și cercetări științifice de calitate.

Investigarea științifică nu se poate desfășura fără o documentare profundă și competentă a unui sistem ce înglobează informații actualizate, precum sînt EBSCO și SpringerLink, pe care utilizatorul le procesează astfel încît să le poată folosi atunci cînd sînt necesare.

Analizatorul conținutului jurnalului de evenimente AWStats permite generarea statisticilor precise și detaliate pentru determinare nivelului de utilizare a conținutului, statistica traficului. La vizitarea paginii <http://libruniv.usarb.md/> utilizatorii pot deschide mai multe fișiere odată, inclusiv lista cu baze de date. Aici apare indicile de vizite unice, obținute zilnic, ce indică cantitatea utilizatorilor care vizitează/afișează aceste pagini.

Efectele utilizării bazelor de date prin site-ul Bibliotecii reflectă dinamica dimensiunii serviciilor digitale. Utilizatorii consideră că informația oferită este absolut necesară și binevenită. O bună parte din ea este utilizată în cercetarea propriu zisă, alta - în coordonarea activității științifice a studenților sau în activitatea didactică. Analiza unor date statistice arată că numărul accesărilor EBSCO, SpringerLink și altor resurse eIFL constituie 50% din cifra totală de consultări ale e-resurselor științifice oferite de BȘ USARB. Putem constata că utilizatorii universitari consideră informația expusă în baze de date științifice absolut necesară, utilă, binevenită și de mare importanță.

Figura 1. Accesarea bazelor de date de pe pagina web a BȘ USARB (anul 2015)

Societatea contemporană este o societate informațională, comunicațională și foarte dinamică, într-o permanentă schimbare și transformare, în care informația și accesul la aceasta sînt condiții indispensabile ale progresului la nivel global. Astăzi căutarea informației științifice pe net pentru documentare și cercetare presupune o cultură a informației, anumite abilități în acest domeniu și cunoașterea anumitor strategii de documentare.

Datorită Proiectului MISISQ și platformei ExLibris PRIMO, ce oferă nu numai o

căutare unică în șapte cataloage, dar și în bazele de date abonate, iar în viitorul apropiat și în Repoziitoriile instituționale, avem posibilitatea să ne orientăm în volumul mare de cunoștințe existente, contribuind, totodată, la dezvoltarea științei și a cunoașterii în general.

Oportunitățile oferite de Proiectele internaționale în domeniul biblioteconomiei și științelor informării trebuie exploatate în cea mai mare măsură pentru asigurarea procesului de învățămînt și cercetare utilizînd resurse informaționale, serviciile avansate și produsele moderne. Unul din obiectivele prioritare ale Proiectului este de a ridica nivelul culturii informației în rîndul utilizatorilor USARB. Grație implimentării Proiectului MISISQ și platformei ExLibris PRIMO devine posibilă utilizarea și mai eficientă a mijloacelor și resurselor informaționale oferite de distribuitorii conținuturilor științifice EBSCO și SpringerLink, îmbunătățirea comunicării științifice pe plan internațional.

Este bine cunoscut faptul, că utilizatori, accesînd serviciile specifice marilor distribuitori EBSCO și SpringerLink în primul rînd:

- identifică necesitățile sale de informare, principii și structura accesului la baze de date;
- evidențiază strategii, cîmpuri de căutare, filtre, operatori logici;
- localizează și gestionează rezultatele căutărilor.

Cunoștințele și competențele acumulate de bibliotecari în cadrul cursurilor de formare a formatorilor WP3 – Cultura informației vor fi aplicate în activitatea cu utilizatorii, la predarea, extinderea și integrarea unor noi aspecte în cursul Bazele Culturii Informației pentru asigurarea informațională a unui învățămînt de calitate.

Urmează ca cursurile și tutorialele elaborate de formatorii în cultura informației să devină accesibile pentru utilizatori ori de cîte ori ar avea nevoie de cunoștințe în cultura informației.

Rezultatele cercetărilor științifice expuse în acces deschis se manifestă la nivel mondial și sprijină circulația liberă și deschisă a informațiilor, ideilor. Comunitatea științifică internațională, structurile info-documentare, de fapt, toți cei interesați de informația de ultimă oră, trebuie să fie conectați la realizările științifice și cunoștințele la care s-a ajuns în acest moment. Doar pornind de la aceste idei poate fi efectuată cercetarea adevărată, se pot ridica standardele în știință, se poate vedea ce s-a scris și cum s-a scris, se pot evita repetările, se pot reduce diferențele și lacunele în informare, se poate crește astfel vizibilitatea instituțiilor și a celor implicați în cercetare. Astfel, este necesar să vedem permanent ceea ce se produce în domeniul diseminării cunoașterii și a rezultatelor acestora, și de asemenea, trebuie să percepem și să apreciem valoarea noilor oportunități pe care mediul electronic le-a deschis.

Datorită faptului că biblioteca trebuie să se adapteze permanent la noile servicii și produse, aspectele legate de cunoașterea a ceea ce înseamnă cultura informației au devenit mai necesare. Acest fapt este valabil atît pentru bibliotecari universitari cît și pentru utilizatori care astăzi au devenit dependenți de resursele electronice științifice.

Este evident că Accesul Deschis la informație a schimbat pentru totdeauna domeniul comunicării și cercetării științifice!

Concluzii:

- rezultatele accesării EBSCO și SpringerLink oferă destule informații pentru
- a decide care articole corespund temei de cercetare
- rafinarea rezultatelor.
- producătorii / editorii subliniază întotdeauna aspectele care îi avantajează;
- modalități de vizualizare a articolelor disponibile (format PDF și HTML)

- modalitatea în care este făcută indexarea
- posibilitatea traducerii interfeței și în alte limbi

Referințe bibliografice:

1. CONSTANTINESCU-MATIȚA, Maria-Stela. *Open Access - calea către porți și minți deschise* [on-line] [citată 8 febr. 2016]. Disponibil: <http://www.bcuculuj.ro/bibliorev/arhiva/nr16/biblio2.html>.
2. ERICH, Agnes. *Rolul bibliotecii universitare în eficientizarea utilizării resurselor electronice* [on-line] [citată 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/17-erich.pdf>.
3. TOPALO, Valentina. EBSCO - un spațiu informațional performant. In: *Confluente bibliologice*. 2009, nr. 3-4, pp. 22-26. ISSN1857-023.
4. ȚURCAN, Nelly. *Accesul la resursele informaționale științifice în bibliotecile din Republica Moldova* [on-line] [citată 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://bibliopolis.hasdeu.md/index.php?b-pa=1892>.
5. ȚURCAN, Nelly. *Politicile Accesului Deschis* [on-line] [citată 1 oct. 2016]. Disponibil: <http://studiamsu.eu/wp-content/uploads/06.-p.41-56.pdf>.
6. ШРАЙБЕРГ, Яков. *Библиотеки, электронная информация и меняющееся общество в информационном веке* [on-line] [citată 4 febr. 2016]. Disponibil: <http://lib.1september.ru/2006/18/4.htm>.
7. <http://libruniv.usarb.md/>
8. <http://misisq.usmf.md/index.php/ro/>

PARTICULARITĂȚI DE IMPLEMENTARE A MODULULUI CIRCULAȚIE ÎN SOFTUL ALEPH

Particulars of implementation of module in Aleph software

Tatiana PRIAN,

bibliotecar principal, Centrul informatizare și activități în rețea BȘ USARB,
prian.tatyana@gmail.com

Ludmila RAILEANU,

șef serviciu Comunicarea colecțiilor, BȘ USARB
ludmila.railean@gmail.com

Abstract: *The article reflects ALEPH implementation stages of Circulation Module in the Scientific Library USARB, its possibilities, ALEPH software model structure.*

Keywords: *MISISQ project, circulation, ALEPH software, user status, user type, tables, user registration, loans, check-in, reserved requests, PRIMO platform, electronic catalog*

Bibliotecile de astăzi se confruntă cu provocările unui divers univers de informații care se extind spectaculos. Așteptările sporite ale utilizatorilor pentru un acces mai rapid și mai flexibil la informații relevante merg pas în pas cu cerințele instituționale pentru a spori eficiența operațională.

Participarea Bibliotecii Științifice USARB în Proiectul *MISISQ - TEMPUS (Modern Information Service for Improvement Study Quality)* a făcut posibilă crearea spațiului informațional unic. Scopul proiectului fiind îmbunătățirea calității studiilor superioare în Republica Moldova, prin extinderea și diversificarea accesului la informație pentru întreaga comunitate academică.

Datorită flexibilității în configurare și fiind unul dintre cel mai solicitat sistem integrat de biblioteci și a consorțiilor de biblioteci din toată lumea, s-a optat pentru sistemul integrat de bibliotecă ALEPH a companiei ExLibris. Configurația sistemului poate fi adaptată pentru a satisface aproape orice politică și procedură de bibliotecă ca:

- Achiziția
- Catalogarea
- Circulația
- Rapoartele

Implimentarea acestui soft a necesitat un șir de activități de instruire. Scopul prioritar al acestora fiind formarea abilităților de stocare, prelucrare a datelor utilizatorilor în Modulul Circulație. Membrii grupului de lucru, creat la nivel local în cadrul proiectului, au analizat și identificat diverse situații ce țin nemijlocit de necesitatea parametrizării tabelor; de înregistrare și monitorizare a diverselor activități de circulație: împrumuturi, restituiri, prelungiri ale datei scadente, rezervări, generarea și personalizarea rapoartelor și statisticilor. Toate aceste informații au fost expediate partenerilor de la compania ExLibris pentru a fi soluționate.

Implementarea modulului circulație în softul ALEPH în Biblioteca Științifică USARB a evoluat în câteva etape:

- stabilirea configurațiilor de circulație
- convertirea bazei de date Cititor din TinLib în ALEPH
- verificarea înregistrărilor

Posibilitățile modulului Circulație în softul ALEPH sînt multiple. Ele permit:

- o politică de circulație flexibilă
- crearea ușoară a înregistrărilor utilizatorilor
- acceptarea cererii de fotocopiere
- circulație off-line integrată
- rapoarte și statistici de circulație extinse

Modelul de structură a ALEPH-ului este bazat pe tabele. Configurarea acestora poate fi adaptată pentru orice politică de circulație.

La început, au fost stabilite *Statutul și Tipul utilizatorului* conform Regulamentului privind drepturile și obligațiile utilizatorilor în BŞ UŞARB și în conformitate Codul Educației al RM, cap. V. Personalul din învățămîntul superior art. 117 Categoriile de personal.

Ca urmare au fost create următoarele *statute de utilizatori*:

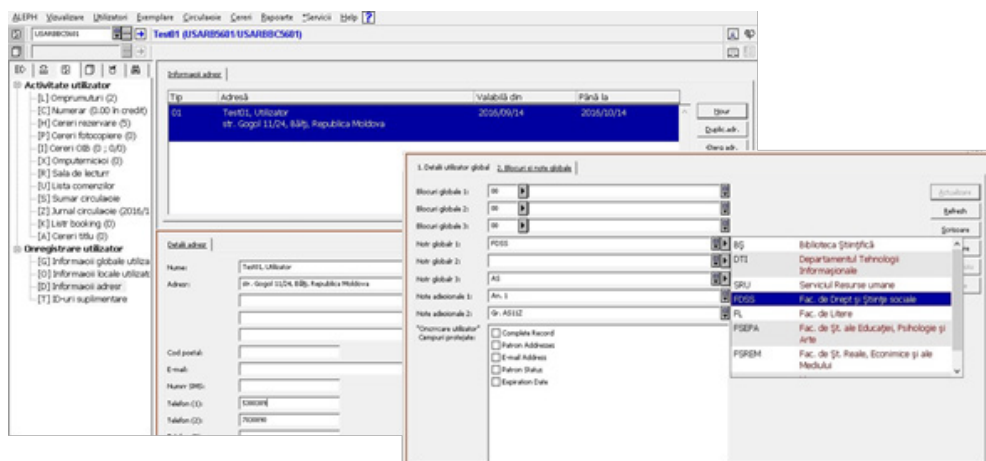
- 01 Student sz (secția zi)
- 02 Student fr (frecvență redusă)
- 03 Student extensiune (Studentii universității „A. I. Cuza” din Iași, extensiunea Bălți)
- 04 Elev (Elevii Liceului Teoretic Republican „I. Creangă” din Bălți)
- 11 Masterand
- 12 Doctorand
- 13 Post-doctorand
- 21 Audient
- 31 Nespecifici cu drepturi incomplete
- 32 Nespecifici cu drepturi complete
- 40 Cadru didactic
- 41 Cadru didactic auxiliar
- 42 Cercetător
- 56 Alte categorii

Tipul de utilizator a fost notificat cu anumite coduri:

- SZ – Student sz (secția zi)
- SF – Student fr (frecvență redusă)
- SE – Student extensiune (Studentii universității „A.I.Cuza” din Iași, extensiunea Bălți)
- EV – Elev (Elevii Liceului Teoretic Republican „I.Creangă” din Bălți)
- MD – Masterand
- DD – Doctorand
- PD – Post-doctorand
- AD – Audient
- NE – Nespecifici
 - Extern cu drepturi incomplete
 - Extern cu drepturi complete
- CD – Cadru didactic
- CA – Cadru didactic auxiliar:
 - Bibliotecar
 - Informatician
 - Laborant metodist
 - Acompaniator
- CE – Cercetător
- AC – Alte categorii:
 - Colaborator

- Pensionar
- Personal auxiliar și de deservire

Informația dată a fost prezentată în formularul **Circulation Configuration Questionnaire** cuprinzând și un șir de parametri necesari pentru configurarea modului de Circulație. În continuare a fost necesară convertirea Bazei de date Cititorul din TINlib în Baza de date ALEPH. Informațiile despre cititor din Baza de date TinREAD ale BȘ USARB, a fost descărcată și prelucrată conform parametrilor solicitați de partenerii ExLibris. Toate datele generale cum ar fi: *Nume prenume, număr permis, facultate, specialitate, an de studiu, telefon fix/mobil, adresa e-mail, adresa domiciliu* au fost transferate în modulul de circulație ALEPH. Dacă pentru unele informații (*Nume prenume, număr permis, adresa e-mail, adresa domiciliu*) sistemul oferă câmpuri prestabilite, atunci pentru *facultate, specialitate, an de studiu, grupa* s-a decis utilizarea câmpurilor din TAB-ul 2 **Blocări și note globale/Informații globale utilizator**.

Câmpurile de date conțin o listă drop-down ce ne permit selectarea informației necesare, aceste liste fiind încărcate în două tabele administrative cu conținut similar dar în limbi diferite `pc_tab_exp_field.lng`.

1. Internal command	2. ALPHA	3. Description	4. Code
FIELD2	L	CATEDRE	
FIELD2	L	Catedra de drept privat	CDPR
FIELD2	L	Catedra de drept public	CDPU
FIELD2	L	Catedra de et. sociumane ei asist. soc.	CSSAS
FIELD2	L	Catedra de filol. eng. ei germ.	CFEG
FIELD2	L	Catedra de lb. rom. ei filol. romanicr	CLFR
FIELD2	L	Catedra de lit. rom. ei universalr	CLTRU
FIELD2	L	Catedra de slavisticr	CS
FIELD2	L	Catedra de arte ei ed. art.	CAEA
FIELD2	L	Catedra de psihologie	CP
FIELD2	L	Catedra de et. ale educatiei	CSE
FIELD2	L	Catedra de mat. ei inform.	CM
FIELD2	L	Catedra de et. ale nat. ei agr.	CSNA
FIELD2	L	Catedra de et. economice	CSE
FIELD2	L	Catedra de et. fiz. ei ing.	CSFI
FIELD3	L	SPECIALITOI	
FIELD3	L	Administratioe publicr	AP
FIELD3	L	Asistenor socialr	AS
FIELD3	L	Drept	DR
FIELD3	L	Dreptul afacerilor	DA
FIELD3	L	Istorie ei educatioe civicr	EI
FIELD3	L	Politici europene ei adm. publ.	PA
FIELD3	L	Politici ei serv. soc. pt. fam. ei copil	PF
FIELD3	L	Supervizoree on asist. socialr	SA
FIELD3	L	Și. penale ei criminologie	SPC
FIELD3	L	Didactica lb. rom. on ec. alol	DRA
FIELD3	L	Didactica lb. ruse on ec. nao.	DRUN
FIELD3	L	Didactica lit. univ.	DLU
FIELD3	L	Didactici mod. ale disc. folol.	DM
FIELD3	L	Journalism	JR
FIELD3	L	Lb. engl. ei lb. fr. (trad.)	EFT
FIELD3	L	Lb. engl. ei lb. germ. (trad.)	EGT
FIELD3	L	Lb. fr. ei lb. engl. (trad.)	FET
FIELD3	L	Lb. germ. ei lb. engl. (trad.)	GET
FIELD3	L	Lb. ei lb. engl. ei lb. fr.	EF
FIELD3	L	Lb. ei lb. engl. ei lb. germ.	EG
FIELD3	L	Lb. ei lb. engl. ei lb. rom.	ER
FIELD3	L	Lb. ei lb. engl. ei lb. span.	ES
FIELD3	L	Lb. ei lb. fr. ei lb. engl.	FE
FIELD3	L	Lb. ei lb. fr. ei lb. germ.	FG
FIELD3	L	Lb. ei lb. germ. ei lb. engl.	GE
FIELD3	L	Lb. ei lb. nerm. ei lb. fr.	GF

La înregistrarea utilizatorului sistemul generează automat un ID utilizator (System number) și Barcode. Dat fiind faptul că utilizatorii de la USARB dețin deja un număr de identitate fixat pe *Permisul de intrare*, am solicitat posibilitatea atribuirii acestuia ca ID adițional la înregistrarea utilizatorilor în ALEPH.

Tip	Nume tip	Cheie	Statut
00	System number	USARB5601	AC
01	Barcode	USARBBC5601	AC
02	Additional ID 02	N/99999	AC

Detalii ID-uri suplimentare

Tipul cheii: Data cheii:
 Tipul de verificare: Verificare:
 Statut:

O importantă funcție a acestui sistem este stabilirea diferitor privilegii pentru diferite statute de utilizator. Pentru aceasta s-a setat tabelul administrativ **tab31: Patron statuses (stăut utilizator)**, ce prezintă 23 de configurări pentru fiecare statut de utilizator:

1. Sublibrary	2. Patron status	3. Loan permission	4. Photo permission	5. Override permission	6. Multiple hold permission	7. Check loan	8. Hold permission	9. Renew permission	10. Ignore late return	11. Photocopy charge
SUOSS 01	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 02	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 03	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 04	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 11	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 12	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 13	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 21	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 31	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F
SUOSS 40	Y	N	Y	N	N	Y	Y	Y	N	F

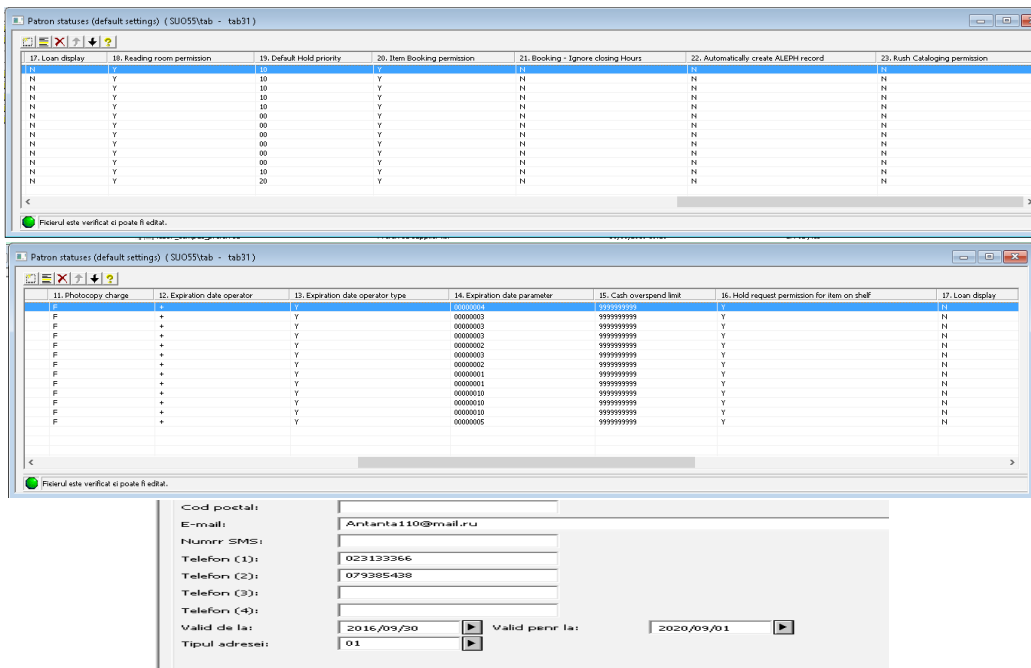
Fișierul este verificat și poate fi editat.

Toate aceste permisiuni sînt vizibile în TAB-ul 3 **Privilegii locale**. Valorile pot fi setate ca **Valori implicite** (se vor atribui datele configurate în tab31) sau se pot efectua modificări personale pentru fiecare utilizator aparte.

1. Detalii utilizator local | 2. Blocuri ei note locale | **3. Privilegii locale**

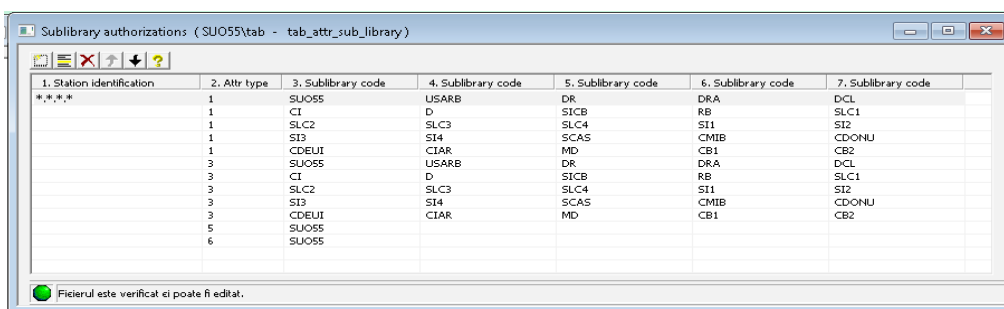
Omprumut: Da Nu Drepturi pt. Booking: Da Nu
 Reonnoire: Da Nu Ignorr drepturi ore: Da Nu
 Cerere rezervare: Da Nu Drepturi cerere catalogare rapidr: Da Nu
 Cereri rezervri multiple: Da Nu
 Cerere fotocopiare: Da Nu
 Verificare tranzacțiilor: Da Nu
 Privilegii de modificare: Da Nu
 Restituire onterziat ignorat: Da Nu
 Rezervvri permise pentru exemplare c: Da Nu
 Permisuni pt. sala de lecturr: Da Nu

Tot în acest tabel sînt determinate și date precum **Termenul de valabilitate a permisului și prioritățile pentru Cererile de rezervare**.

O altă tabelă ce necesită a fi completată ține de **Termenul de valabilitate a permisului, tab30 Patron registration renewal** - Atenționare expirare legitimație, care include statutul utilizatorului, termenul de prelungire și numărul zilelor înainte de expirare a termenului de valabilitate a permisului, precum și atenționarea de prelungire a acestuia.

Pentru sistemul ALEPH subdiviziunile bibliotecii au fost determinate ca filiale și setate în **tabelul tab_attr_sub_library**.

Pentru ca Circulația să funcționeze a fost necesară *setarea Orarului de funcționare al bibliotecii* în **tab17** cu indicarea orelor de funcționare pentru fiecare filială și a zilelor lucrătoare.

1. Group ID	2. Date	3. Day of Week	4. Status	5. Open Hour	6. Close Hour	7. Comments
17A	#####0308		C			
17A	#####0501		C			
17A	#####0509		C			
17A	#####0522		C			
17A	#####0827		C			
17A	#####0831		C			
17A	#####	01	O	0900	1800	
17A	#####	02	O	0900	1800	
17A	#####	03	O	0900	1800	
17A	#####	04	O	0900	1800	
17A	#####	05	O	0900	1800	
17A	#####	06	C			
17A	#####	00	O	1000	1700	
17B	#####1225		C			Comment - This is Christmas
17B	#####0101		C			
17B	#####0107		C			
17B	#####0108		C			
17B	#####0308		C			
17C	#####0301		C			
17B	#####0509		C			
17B	#####0522		C			
17B	#####0827		C			
17B	#####0831		C			
17B	#####	01	O	0900	1700	
17B	#####	02	O	0900	1700	
17B	#####	03	O	0900	1700	
17B	#####	04	O	0900	1700	
17B	#####	05	O	0900	1700	
17B	#####	06	C			
17B	#####	00	C			
17C	#####1225		C			Comment - This is Christmas
17C	#####0101		C			
17C	#####0107		C			
17C	#####0108		C			
17C	#####0308		C			

Procesul de circulație prevede împrumutul și restituirea documentelor. La tranzacția de împrumut, sistemul verifică atât utilizatorul cât și exemplarul pentru a vedea dacă se poate realiza împrumutul.

Sistemul verifică utilizatorul conform:

- dreptului de a împrumuta exemplarul respectiv
- înregistrării și termenului de expirare
- existenței codurilor de blocare
- existenței exemplarelor cu termenul de împrumut depășit sau a sancțiunilor Regulamentului privind drepturile și obligațiile utilizatorilor în BȘ UȘARB
- cumulării numărului maxim de exemplare pe care le poate împrumuta în același timp.

La fel Sistemul verifică dacă exemplarul:

- poate fi împrumutat;
- nu are cereri de rezervare.

Totodată Sistemul gestionează diferite perioade de împrumut pe baza:

- statutului unui **exemplar**
- statutului unui **utilizator**
- formulelor de calcul ale **datei scadente**

Verificarea exemplarului poate fi realizată numai după configurarea tabelor **tab15 Item statuses** și **tab16 Due dates, fines & limits**.

1. Group ID	2. Item status	3. Process status	4. Y	5. Description	6. Loan	7. Renew	8. Hold request	9. Photocopy request	10. Web OPAC	11. Specific item	12. Limit hold	13. Recall	14. Rush Recall	15. Reshelving limit
ISA	##	OR	L	Comanda	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	OI	L	Comanda initiala	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	OL	L	Reclama	N	N	Y	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	EX	L	Expozitie	Y	Y	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	ED	L	Prez. legal	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	BD	L	Legal	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	DC	L	In prealabil	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	DP	L	Trimit la catalogare	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	CT	L	Catalogare	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	TE	L	Exp. tehnice	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	ME	L	Expoziție	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	HE	L	Expoziție în altă responsabilitate	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	HA	L	Nu a sosit	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	SR	L	Transfer	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	SU	L	Industria/Clasificare	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	SP	L	Strucut	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	SB	L	Trimit la legal	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	HP	L	Repartizat	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	HO	L	Recomandat	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	##	SD	L	Renova Storage	Y	N	C	Y	Y	N	N	Y	Y	00
ISA	01	##	L	Împrumut 10 zile	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	Y	Y	00
ISA	02	##	L	Împrumut 20 zile	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	Y	Y	00
ISA	03	##	L	Împrumut 30 zile	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	Y	Y	00
ISA	04	##	L	Împrumut 30 zile	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	Y	Y	00
ISA	05	##	L	Noncirculare	N	N	N	N	Y	N	N	N	N	00
ISA	09	##	L	Împrumut retroactiv	Y	N	N	N	Y	N	N	N	Y	00
ISA	19	##	L	Eligibil	N	N	N	N	Y	N	N	N	Y	00
ISA	20	##	L	Media Loan	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	00
ISA	26	##	L	Închiriere loan (2 hour)	Y	N	Y	N	N	Y	Y	N	Y	00
ISA	30	##	L	Closed stack	Y	Y	Y	Y	Y	N	Y	Y	Y	00
ISA	50	##	L	Împrumut la sala de lectură	Y	Y	Y	Y	Y	N	Y	Y	Y	00

În tabelul *Statut exemplar* au fost stabilite: statutul exemplarului, statutul procesului și condițiile de utilizare a exemplarului în dependență de statut. *De exemplu:* Exemplarul aflat la expoziție i se va atribui toate condițiile/posibilitățile de utilizare indiferent de statut, iar exemplarul aflat la copertare va avea toate condițiile/posibilitățile de utilizare cu excepția posibilității de împrumut.

Tabelul **Date scadente, amenzi** a fost setat, stabilind în dependență de statutul procesului și statutul utilizatorului, condițiile/posibilitățile de utilizare pentru fiecare statut de exemplar: parametrii termenului de împrumut, zilele de grație, numărul maxim posibil de exemplare împrumutate, numărul maxim posibil de cereri de împrumut, termenul garantat de împrumut, numărul maxim posibil de prelungiri.

1. Group ID	2. Item status	3. Item process status	4. Patron status	5. Date operator	6. Date parameter	7. Grace days	8. Hour operator	9. Hour parameter	10. Grace Hours	11. Fine multiple	12. Max no. of loans	13. Max no. hold requests	14. I
ISA	01	##	##	+	00000100	01	A	2359	0000	00000	999	999	D
ISA	02	##	##	+	00000100	01	A	2359	0000	00000	999	999	D
ISA	03	##	##	+	00000100	01	A	2359	0000	00000	999	999	D
ISA	04	##	##	+	00000100	01	A	2359	0000	00000	999	999	D
ISA	08	##	##	+	00000000	01	A	2359	0000	00000	999	999	D
ISA	50	##	##	+	00000000	01	A	2359	0000	00000	999	999	D

14. Fine method	15. Date operator (request)	16. Date parameter (request)	17. Hour operator (request)	18. Hour parameter (request)	19. No. of days for recall notice	20. Minimum guaranteed loan period	21. Maximum renewals	22. Maximum renew
D	+	00000100	A	2359	005	020	01	PR12
D	+	00000100	A	2359	005	015	02	PR12
D	+	00000000	A	2359	005	010	02	PR12
D	+	00000100	A	2359	005	005	01	PR12
D	+	00000100	A	2359	005	000	00	CR01

După efectuarea setărilor necesare pentru împrumut / restituire s-a realizat configurarea tabelului **tab14 Item Reshelving Time**, care conține perioada pentru gestionarea documentelor.

1. Sublibrary	2. Collection	3. Item status	4. Item process status	5. Reshelving time
SUO55	#####	01	##	0800
SUO55	#####	02	##	0800
SUO55	#####	03	##	0800
SUO55	#####	04	##	0800
SUO55	#####	05	##	0000
SUO55	#####	08	##	0800
SUO55	#####	19	##	0000
SUO55	#####	50	##	0100

O altă posibilitate nu mai puțin importantă, ce ne oferă acest modul este plasarea cererilor de rezervare, ce permite utilizatorului de a fi sigur că documentul solicitat îl va putea împrumuta conform ordinii de plasare a cererii și priorității de împrumut. Configurațiile necesare au fost efectuate în **tab37 Pickup list configuration for hold requests**:

1. Sublibrary	2. Item status	3. Item process status	4. Patron status	5. Availability of item	6. Pickup location	7. Pickup location	8. Pickup location	9. Pickup location	10. Pickup location	11. Pickup locat
SU055	##	##	#	Y	SU055					
D	##	##	##	Y	SLC1	SLC2	SLC3	SLC4	MD	SICB
D	01	##	##	N	S11	S12	S13	S14		
D	02	##	##	N	S11	S12	S13	S14		
D	03	##	##	N	S11	S12	S13	S14		
D	04	##	##	N	S11	S12	S13	S14		
D	00	##	##	N	S11	S12	S13	S14		
S11	##	##	##	#	S11					
S12	##	##	##	#	S12					
S13	##	##	##	#	S13					
S14	##	##	##	#	S14					

Codurile create pentru colecțiilor particulare ale structurilor naționale, internaționale și personale ale filialelor au fost setate în **tab40 Collection codes and names**.

1. Code	2. Sublibrary	3. Alpha	4. Name
DR	DR	L	Director
DRA	DRA	L	Director adjunct
DCL	DCL	L	Dezvoltarea colecțiilor
CI	CI	L	Catalogare, Indexare
D	D	L	Org. ei conservarea col.
CA	D	L	Carte cu autograf
CDR	D	L	Colecția de documente rare
CS	D	L	Colecția de schimb
CDD	D	L	Col. Dan G. Dimitrescu
CID	D	L	Col. Ioan Crlin Dimitriu
CIP	D	L	Col. Iulius Popa
CLG	D	L	Col. Leonid Gheorghian
CMD	D	L	Col. Mircea Druc
CMF	D	L	Col. Mircea Filip
CNW	D	L	Col. Nicolae Varnay
CN	D	L	Col. Nicorici
CPP	D	L	Col. Pavel Proca
DOU	D	L	Depozit Obligatioriu Univ.
SICB	SICB	L	Inform. ei cercetare bibliogr.
RB	RB	L	Referincoe bibliografice
SLC1	SLC1	L	Et. Socioumane ei econ.
BM	SLC1	L	Bibl. Depozit. Reg. a BM
CA	SLC1	L	Carte cu autograf
CL	SLC1	L	Col. Lituania
DOU	SLC1	L	Depozit Obligatioriu Univ.
NATO	SLC1	L	Punctul de doc. ei inform.NATO
SLC2	SLC2	L	Et. Filologice
CA	SLC2	L	Carte cu autograf
CDG	SLC2	L	Col. Daniela Gofu
DOU	SLC2	L	Depozit Obligatioriu Univ.
DRP	SLC2	L	Dep. Romanii de Pretutidendi
ICR	SLC2	L	Institutul Cultural Roman
SLC3	SLC3	L	Et. Psihoped., reale, artr
CA	SLC3	L	Carte cu autograf
AGEPI	SLC3	L	Col. AGEPI
DOU	SLC3	L	Depozit Obligatioriu Univ.
SLC4	SLC4	L	Doc. on limbi strine

Collection codes and names (SU055\tab - tab40.rum)

1. Code	2. Sublibrary	3. Alpha	4. Name
ICR	SLC2	L	Institutul Cultural Roman
SLC3	SLC3	L	Et. Psihoped., reale, artr
CA	SLC3	L	Carte cu autograf
AGEPI	SLC3	L	Col. AGEPI
DOU	SLC3	L	Depozit Obligatoriului Univ.
SLC4	SLC4	L	Doc. on limbi strine
CA	SLC4	L	Carte cu autograf
CNV	SLC4	L	Col. Nicolae Varnay
CW	SLC4	L	Col. Wilhelmi
DOU	SLC4	L	Depozit Obligatoriului Univ.
SI1	SI1	L	Doc. et./beletristrcr
CDD	SI1	L	Col. I. Dan G. Dimitrescu
CID	SI1	L	Col. Ioan Calin Dimitriu
CIP	SI1	L	Col. Iulius Popa
CLG	SI1	L	Col. Leonid Gheorghian
CMD	SI1	L	Col. Mircea Druc
CMF	SI1	L	Col. Mircea Filip
CPF	SI1	L	Col. Pavel Proca
SI2	SI2	L	Doc. didactice/metodice
SI3	SI3	L	Documente muzicale
CA	SI3	L	Carte cu autograf
DOU	SI3	L	Depozit Obligatoriului Univ.
SI4	SI4	L	Documente on limbi strine
CW	SI4	L	Col. Wilhelmi
SCAS	SCAS	L	Cercetare, Asist. de spec.
CMIB	CMIB	L	Cent. Manifestrii info-bibl.
ONU	CDONU	L	Doc. ei inform. al ONU
EUI	CDEUI	L	Doc. ei inform. al EUI
MD	MD	L	Mediateca
ICR	MD	L	Institutul Cultural Roman
CB1	CB1	L	Cat. Lib.rom. ei Filol. romanicr
CB2	CB2	L	Cat. de Filol. Engl. ei germ.
CB3	SI055	L	Reading room E103

Fieciur este verificat ei poate fi editat.

O importantă oportunitate a Modulului Circulație în soft-ul Aleph este conexiunea directă cu platforma ExLibris Primo Catalogul Partajat a celor 7 biblioteci universitare din RM.

ALEPH Vizualizare Utilizatori Exemplare Circulație Cereri Rapoarte Servicii Help

USARBBC5601 Test01 (USARB5601/USARBBC5601)

1. Lista empuccuozut | 2. Rezumat empuccuozut altor

Inf. bibliogr.	Data scadentă	Ora	Barcod	Statut item	Filiață	Amendă	Cereri
Dicționar economic englez-român	2016/10/21	09:00	1219249	Imprumut 30 zile	Sala Imprumut nr. 4		
Opera literară	2017/03/15	09:00	1075001	Imprumut 20 zile	Sala Imprumut nr. 1		
Tema pentru acasă : (roman)	2017/04/05	09:00	1298796	Imprumut 180 zile	Sala Imprumut nr. 1		
Pedagogia creștină : Man. pentru învățământul preuniversitar și universitar	2017/04/05	09:00	1283054	Imprumut 180 zile	Sala Imprumut nr. 2		

Tip sortare

1. Detalii empuccuozut | 2. Jurnal prelungiri

Test01 E-raft Contul meu Îngere

USARB USASM Primo Central Index Căutare Căutare avansată Căutare prin Răstire

termenul sau sintagma | oriunde în înregistrare

E-raft Interogări Contul meu

Imprumuturi (4) Cereri (5) Amenzi & taxe Blocări și mesaje Setări personale

Lista imprumuturilor active | Lista istoricului Imprumuturilor

Prelungire la toate Prelungire selecție

#	Titlu	Autor	Data scadentă	Ora scadentă	Amendă potențială	Locație	Statut
1	Tema pentru acasă : (roman)	Dabija, Nicolae	04/05/17	09:00		Sala Imprumut nr. 4 859.0 / D11	Prelungire
2	Pedagogia creștină : Man. pentru învățământul preuniversitar și universitar	Mândăscanu, Virgil	04/05/17	09:00		Sala Imprumut nr. 2 37.014.52 / M22	Prelungire
3	Opera literară	Eminescu, Mihai poet român 1850-1859	03/16/17	09:00		Sala Imprumut nr. 1 859.0 / E48	Prelungire
4	Dicționar economic englez-român	Bantaș, Andrei	10/21/16	09:00		Sala Imprumut nr. 4 33(03) / B26	Prelungire

Aici utilizatorul, accesînd contul său, poate urmări situația la zi a împrumuturilor și termenul de restituire a acestora, oficiul unde trebuie restituit documentul, precum și cererile de rezervare solicitate.

The screenshot displays the library's user interface. At the top, there is a navigation menu with options like 'Activitate utilizator' and 'Onregistrare utilizator'. The main content area is titled 'Lista cererilor rezervare' and contains a table with the following data:

Nr. doc.	Inf. bibliogr.	Data cererii	Data sf. cerere	Data rezervării	Statut	ID grup
000465665	Щар за шагом : [Сборник]	2016/09/28	2017/03/28		În proces.	0
000274688	Cronicele doctorului	2016/09/28	2017/03/29		În proces.	0
000355383	Teoria generală a dreptului și statului : Curs introductiv	2016/09/30	2017/03/30		În proces.	0
000340410	Raporturile dintre stat și societatea civilă în Republica Moldova în contextul realizării reformei	2016/10/03	2017/04/03		În proces.	0
000352600	Sub jug străin...	2016/10/03	2016/12/03		În proces.	0

Below the table, there are search filters and a form for creating a reservation request. The bottom of the page features a navigation bar with logos of partner institutions (USM, UPSC, UTM, USMF, ASEM, USARB, UASM, EBSCO) and a search bar. The main content area below the navigation bar shows a sidebar with 'Împrumuturi (4)' and 'Cereri (5)', and a central table titled 'Lista cererilor' with columns for '#', 'Tip', 'Titlu', 'Autor', 'Statut', 'Locație ridicare', 'Locație', and 'Acțiuni'.

#	Tip	Titlu	Autor	Statut	Locație ridicare	Locație	Acțiuni
01	Rezervare	Щар за шагом : [Сборник]		În proces	Sala împrumut nr. 2	Org. și conservarea col. Org. și conservarea col. 94(478) / Ш15	
02	Rezervare	Cronicele doctorului	Urechia	În proces	Sala de lectură nr. 3	Org. și conservarea col. Colecția de documente rare 613 / U75	
03	Rezervare	Teoria generală a dreptului și statului : Curs introductiv	Baltag, Dumitru	În proces	Sala împrumut nr. 2	Sala împrumut nr. 2 34(075.8) / B24	
04	Rezervare	Raporturile dintre stat și societatea civilă în Republica Moldova în contextul realizării reformei		În proces	Sala împrumut nr. 2	Sala împrumut nr. 2 Doc. didactice/metodice 32(478) / R25	
05	Rezervare	Sub jug străin...	Dighiș, Gh.	În proces	Sala împrumut nr. 1	Sala împrumut nr. 1 94(478) / D41	

În final putem concluziona că sistemul integrat de bibliotecă ALEPH oferă bibliotecilor universitare instrumente accesibile în fluxul de lucru pentru a satisface cerințele informaționale în creștere ale utilizatorilor. De aceea ne dorim, în continuare, ca Modulul Circulație a acestui soft să fie utilizat la maximum, dar pentru a realiza acest proces e nevoie de a continua studiarea minuțioasă a ghidului de configurare pentru acest modul și setarea întregului set de tabele administrative.

Referințe bibliografice:

1. <http://misisq.usmf.md/index.php/ro/despre>
2. <http://www.exlibrisgroup.com/category/Aleph>
3. http://knowledge.exlibrisgroup.com/Aleph/Product_Documentation

ROLUL COMPETENTELOR DE COMUNICARE IN ASIGURAREA PROMOVARII COLECTIILOR

The role of communication skills ensuring the promotion collections

„Nu spune puțin în vorbe multe, ci mult în vorbe puține.”
Pitagora

Gabriela CAZACU,
bibliotecar

Lilia ABABII,
bibliotecar principal

sala de împrumut nr.4 Documente în Limbi Străine BŞ USARB

Abstract: *The article deals with aspects of both traditional and modern ways of developing communication skills and their role in ensuring the promotion of USARB Scientific Library collections.*

Keywords: *traditional communication, modern communication, communication skills*

Comunicarea este cea mai importantă caracteristică a omenirii, aceasta ajută la transformarea ideilor și a dorințelor nespuse în cuvinte vorbite. Comunicarea este cea care face lumea să avanseze, facilitează conexiunile umane și ne permite să învățăm, să creștem, să ne dezvoltăm. Nu este vorba doar despre vorbit sau citit, dar și de a înțelege ceea ce se spune, și în unele cazuri, ceea ce nu se spune.

Biblioteca este cea care plămăiește comunicarea valorilor culturale a producției tipărite. Ea este cea care se implică în aspectul informațional și instructiv. Implicarea bibliotecii în procesul informațional ridică nivelul calității utilizării resurselor informaționale publice, facilitează și extinde accesul la informația de interes public.

În contextul lărgirii ariei de comunicare a omului modern și introducerea pe scară largă a tehnologiilor informaționale am ajuns să distingem două abordări diferite ale comunicării: *comunicarea tradițională și comunicarea modernă.*

O **comunicare tradițională** presupune întâlnirea directă cu utilizatorul, realizarea căreia are loc printr-un ansamblu de procese prin care se efectuează schimburi de informații și de semnificații între persoane aflate într-o situație socială dată.

Pentru cei mai mulți dintre noi, susținerea unei prezentări este un proces extrem de dificil și de stresant, fie că ne aflăm într-o întâlnire unu la unu, într-o sală de conferințe sau în fața unui colectiv. Deci o comunicare sau un discurs poate fi *interpersonal, de grup, sau public.*

Cu toate acestea prima problemă cu care se confruntă majoritatea oamenilor este că nu știu despre ce să vorbească. Sau dacă totuși încep să spună ceva, nimeni nu-i ascultă, pentru că nu reușesc să spună lucruri suficiente de interesante încât să capteze atenția interlocutorilor. Avem nevoie să știm cum să vorbim, cum să fim buni interlocutori și cum să conducem o discuție. Cum se începe o conversație și cum se continuă?

O comunicare eficientă presupune mînuirea anumitor competențe de comunicare care se bazează pe abilitatea de a înțelege, de a exprima și de a interpreta gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală cât și în scris într-o gamă potrivită de contexte sociale – la serviciu, acasă, în educație și instruire. Astfel, competența poate fi privită ca produs complex al educației, al formării și al experienței, și nu drept ceva dominant înăscut, natural.

Competențe ale transmiterii eficiente a mesajului

- Atenția trebuie concentrată asupra grupului sau persoanei cu care intenționezi să comunici;
- Mesajul trebuie să fie transmis cu implicare și pasiune;
- Structurează mesajul verbal astfel încât să sublinieze ideile care trebuie notate;
- Accentul, intonația, ritmul, intensitatea trebuie să exprime emoțiile mesajului transmis;
- Pauzele în transmiterea mesajului sînt necesare pentru a lăsa timp ascultătorilor să gîndească, să întrebă, să răspundă;
- Contactul vizual este binevenit, indicarea prin privire;
- Gesturile trebuie să fie în concordanță cu mesajul verbal și paraverbal transmis.

Majoritatea oamenilor devin anxioși înainte să țină un discurs. Frica este cel mai mare dușman. E bine de a cunoaște anumite strategii pentru controlul emoțiilor:

- ▶ Conștientizează faptul ca audiența își dorește ca tu să prezinți bine;
- ▶ Crede că știi mai multe decît audiența;
- ▶ Familiarizează-te cu sala de prezentare;
- ▶ Vorbește cu cîțiva membrii ai audienței înainte de începerea prezentării;
- ▶ Prezintă subiecte familiare despre care ai habar;
- ▶ Anticipează întrebările posibile ale audienței și pregătește răspunsurile;
- ▶ Memorează foarte bine primele și ultimele 5 minute ale prezentării;
- ▶ Concentrează-te asupra audienței și nu asupra ta;
- ▶ Nu exersa în fața unei oglinzi;
- ▶ Nu spune niciodată audienței că ai emoții;
- ▶ Vorbește-ți ție însuți pozitiv despre prezentare;
- ▶ Fi flexibil și adaptabil pe durata prezentării;
- ▶ Conștientizează că nici o prezentare nu este “chiar atît de importanta”;
- ▶ Crede în complimentele pe care le primești dupa prezentare;
- ▶ Gîndește! Planifică prezentarea din timp pentru a evita problemele.

Ascultătorii au nevoie de coerență pentru a percepe informația ceea ce impune ca discursul să fie organizat strategic.

Bibliotecarii din subdiviziunea *Documente în limbi străine* sînt implicați în diverse activități de promovare a colecțiilor, fapt ce-i obligă să posede competențele de comunicare necesare pentru a susține un discurs: _

- ▶ Prezentarea expozițiilor tematice;
- ▶ Prezentarea revistelor bibliografice;
- ▶ Participarea la diferite activități cu ocazia unor evenimente importante;
- ▶ Comunicări în cadrul conferințelor;
- ▶ Ture ghidate în cadrul programului “Noul utilizator”.

Norme utile de pregătire a unui discurs:

1. *Alegerea unei teme*

De obicei, tema unui discurs depinde de public, de ocazie și de aptitudinile vorbitorului.

2. *Cercetarea materialului*

În alegerea materialelor putem folosi cunoștințe și experiențe proprii. O altă sursă de cercetare sunt documentele (cărțile, enciclopediile, anuarele...) și documentarea pe internet

3. *Aranjarea discursului*

Organizarea cuprinsului joacă un rol important, aici trebuie să persiste *introducerea, nucleul comunicării și încheierea.*

4. *Prezentarea propriu-zisă*

Există patru metode de prezentare: *cititul de pe un manuscris, rostirea unui text memorat, discursul improvizat, discurs liber.*

O prezentare bună transmite ideile vorbitorului într-un mod clar și interesant. Aici joacă un rol important gestul, tonul, mimica. Utilizarea umorului e la fel bine venită.

5. *Finalul*

În final au loc dezbateri discuții și în așa fel se vede succesul comunicării.

Nu mai este nici o noutate faptul că în ultima perioadă de timp a avut loc o puternică dezvoltare a tehnicilor și tehnologiilor de comunicare. Extinderea lor pe scara largă a generat instantaneu numeroase efecte notabile și în planul comunicării.

Comunicarea de tip modern impune un alt tip de adresabilitate și răspuns aceasta presupune dezvoltarea unor competențe care au aceeași finalitate, dar cu mijloace diferite locul desfășurării fiind mediul virtual.

Mereu nemulțumiți de timpul necesar transmiterii unui mesaj, oamenii s-au folosit de tehnologiile moderne inventând acum 45 de ani, poșta electronică, o minune fără de care astăzi nu mai concepem comunicarea modernă.

Tehnicile și tehnologiile de comunicații și de comunicare au evoluat extraordinar de variat ca tipuri și performanțe de produse specifice pe care să le pună la dispoziția utilizatorilor în scopul comunicării. Din acest motiv, o bibliotecă care nu ține pasul cu noile tehnologii, care nu își instruește angajații pentru o bună folosire a acestora risca să

fie „depășită” și să se confrunte cu o serie de probleme comunicaționale.

Informația reprezintă resursa strategică a oricărei biblioteci. Acesta este motivul pentru care bibliotecarii trebuie să știe, să se preocupe, să faciliteze și să dezvolte căile necesare prin care informația să poată circula. Comunicarea eficientă reprezintă calea prin care indivizii își pot corela în mod sinergetic toate eforturile depuse pentru creșterea performanței și realizarea obiectivelor organizației. Fără o serie de mijloace informatice și de comunicare moderna (intranet, internet, marketing on line, site, blog, poștă electronică etc.) o bibliotecă se poate pomeni izolată, ea neputând comunica la viteza și cerințele utilizatorului actual, fiind astfel sortită dispariției din societatea informațională. Astfel, prin intermediul comunicării on-line la nivel de instituții infodocumentare, se urmărește scopul de a interacționa direct cu utilizatorul.

Comunicarea interpersonală între indivizii conectați la Internet este mult prea vastă, motiv pentru care ne vom rezuma doar la un aspect al acestei tipologii de comunicare:

- Comunicarea online (sau directă, în timp real);
- Comunicarea offline (sau indirectă, prin intermediul mesajelor sau email-urilor).

Ambele tipuri aparțin de un cadru real, însă facilitat de mijloacele de comunicare modernă. Elementul de bază prezent în orice model comunicațional este Informația. Fenomenul „E-MAIL” face parte din sfera comunicării offline, prin acest mijloc are loc transmiterea informației și receptare concomitentă a acestora.

În încercarea de a avea o comunicare eficientă dar și în scopul satisfacerii cerințelor utilizatorului modern în cadrul Bibliotecii Științifice USARB se implementează cu succes noile tehnologii. Drept urmare a conectării la Internet în martie 2001, a fost lansată și prima versiune a paginii Web a Bibliotecii. În 2007 pagina Web a Bibliotecii a fost relansată într-o versiune nouă: <http://libruniv.usarb.md>. Din anul 2011 în șirul datelor de contact a bibliotecii sînt indicate deja adresa paginii web, e-mail, blogul bibliotecii, adresele profilurilor create de bibliotecă în diverse rețele sociale, platforme informaționale, directoare.

ADMINISTRAȚIA

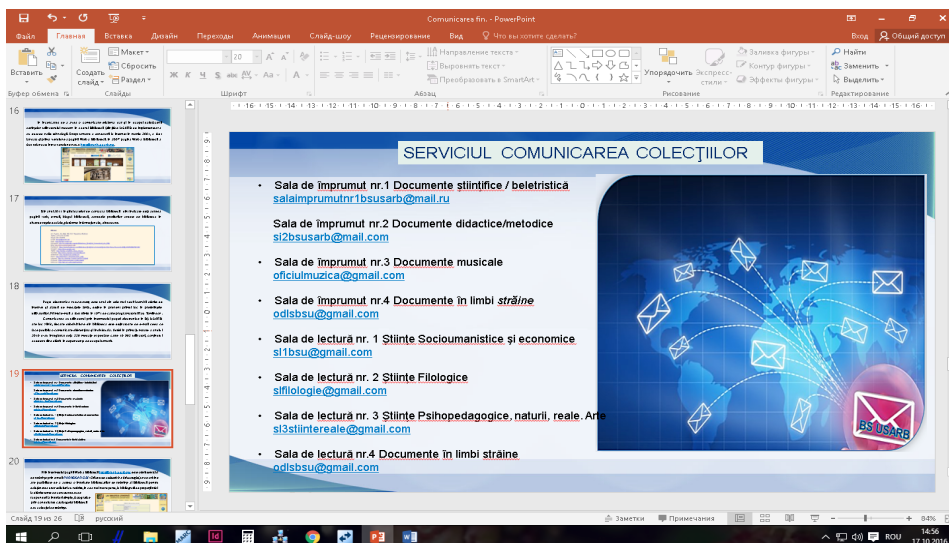
Director: Elena Hârcoanța
Bd. 1, nr. 166, 62293 Chișinău
E-mail: elena.harcoanta@usarb.md, eha@usarb.md
Contact: 0222 22125

Director-adjunct: Lina Mihalea
Bd. 1, nr. 166/131 Chișinău
E-mail: lina@usarb.md
Contact: 0222 22125

Director-adjunct Informatică: Igor Alatin
Bd. 1, nr. 166/131 Chișinău
E-mail: igoralatin@usarb.md, igal@usarb.md
Contact: 0222 22125

Adresa:
str. Republicii, 166, Bld. 166/131/1 Republica Moldova
Chișinău, 62293/22125-460
Șipote: B15, USARB
e-mail: libruniv@usarb.md
Web: <http://libruniv.usarb.md>
Wikipedia: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biblioteca_Stiințifică_Universităţii_din_B15
Flickr: <http://www.flickr.com/photos/libruniv/>
Google+: http://www.google.com/+Biblioteca_Stiințifică_Universităţii_din_B15
Twitter: <http://twitter.com/USARB>
YouTube: <http://www.youtube.com/user/libruniv>
Zimbardo: <http://zimbardo.com/libruniv>
Pinterest: <http://www.pinterest.com/libruniv/>
Calendar: <http://www.calendar.com/acc/partner/13349>
Facebook: <http://www.facebook.com/libruniv>
Delicious: <http://del.icio.us/libruniv/>

Poșta electronică (sau e-mail) este unul din cele mai vechi servicii oferite de Internet și alături de mesajele SMS, deține în prezent primul loc în preferințele utilizatorilor. Primul e-mail a fost expediat în 1971 de către programatorul Roy Tomlinson. Comunicarea cu utilizatorul prin intermediul poștei electronice în BȘ USARB are loc zilnic, fiecare subdiviziune din bibliotecă este deținătoare de e-mail ceea ce face posibilă o comunicare diferențiată și individuală. Astfel în prima jumătate a anului 2016 s-au înregistrat deja 336 mesaje expediate către 16 963 utilizatori, conținutul acestora fiind diferit în dependență de scopul urmărit. În cadrul subdiviziunii *Documente în limbi străine* prin intermediul poștei electronice în decurs de 6 luni ale anului 2016 au fost expediate către utilizatori 219 mesaje (atașate în total 1 971 documente).

Prin intermediul paginii Web a Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md> este oferit serviciul de referințe prin e-mail:

FORMULAR DSI - Difuzarea selectivă a informației, unde oricine are posibilitate de a adresa o întrebare bibliotecarilor de referințe ai Bibliotecii pentru soluționarea unor solicitări cu referire, în cea mai mare parte, la bibliografii de proporții mici la diferite teme de cercetare sau de răspunsuri la întrebări simple, factografice prin consultarea cataloagelor bibliotecii sau colecției de referințe.

ÎNTREABĂ BIBLIOTECARUL reprezintă un serviciu de bibliotecă pentru utilizatorii aflați la distanță. Pe această cale nu se oferă răspunsuri exhaustive, ci doar ghidare și orientare în găsirea informației.

Reguli de comunicare prin e-mail

- **Nu scrieți mesaje cu caps.** Acest lucru este echivalent cu a striga și în plus mesajul este dificil de citit.
- **Folosiți abrevieri.** Folosiți abrevieri uzuale. Multor persoane care folosesc internetul nu le place să citească texte lungi pe monitor.
- **Nu trimiteți mesaje nesolicitate.** Practica trimiterii de mesaje nesolicitate se numește spam. Dacă veți trimite un mesaj nesolicitat, riscați ca adresa dumneavoastră de e-mail să fie marcată ca spam și astfel să nu mai puteți folosi adresa nici pentru a trimite un simplu mesaj.
- **Folosiți subiecte în mesaje.** Introduceți un subiect ce descrie cu acuratețe conținutul mesajului. Astfel, dacă trimiteți un mesaj publicitar către utilizatorii dumneavoastră, specificați acest lucru clar în subiect, pentru ca cei pe care nu îi interesează să îl poată șterge înainte de a-l parcurge în totalitate.
- **Semnați mesajele.** Chiar dacă adresa dumneavoastră de e-mail apare destinatarului, acest lucru nu va permite nicidecum identificarea dumneavoastră de către o persoană necunoscută. De aceea este recomandat ca la sfârșitul mesajului să notați numele dumneavoastră și eventual compania.

Referințe:

1. CHARLES, R., WILLIAMS, C. *La communication orale*. Paris: Nathan, 1997. ISBN 2-09-176791-3
2. COȘERIU, Tatiana. Cum să faci o prezentare de succes. In: *Revista ABRM*. 2015, nr.1, p. 12. ISSN 1857-4890
3. *DEX. Dicționarul explicativ al limbii române*. Ed. a 2-a. București: Univers Enciclopedic, 1998. ISBN 973-9243-29-0
4. LUCAS, Stephen. *Arta de a vorbi în public*. Iași: Polirom, 2014. ISBN 978-973-46-4197-0
5. <http://www.learningandconsulting.ro/15-strategii-pentru-controlul-emotiilor/>
6. <http://www.slideshare.net/cdbclub/procesul-de-comunicare-ca-factor-de-schimbare-a-imaginii-bibliotecarului>
7. <http://www.lisr.ro/19-erich.pdf>
8. <https://ru.scribd.com/doc/28397568/Comunicare-moderna-vs-comunicare-traditionala>
9. <http://www.neticheta.ro/reguli>

CRITERII ȘI ELEMENTE ESENȚIALE ÎN ELABORAREA POLITICII DE DEZVOLTARE A COLECȚIILOR BIBLIOTECARE

Essential criteria and elements in elaboration of librarian collection development policy

Elena CRISTIAN,
șef serviciu Organizarea și conservarea colecțiilor, Biblioteca Științifică USARB
elena.cristian12@gmail.com

Abstract: ERASMUS + project's main objective is strengthening and modernization of libraries, improved skills and abilities of library staff in higher education institutions in Armenia, Moldova and Belarus, by developing innovative libraries as a support for education and lifelong learning. In the communication it is presented the module 8 of the International project ERASMUS + Capacity Building in Higher Education - Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE), including criteria and key elements in the development of library collection development policy

Keywords: International project ERASMUS+, collection development policy, selection, acquisition, planning, review, information resources, documentation resources

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, împreună cu bibliotecile academice din Armenia, Belarus și Biblioteca Academiei de Administrație Publică din Republica Moldova, participă în Proiectul internațional ERASMUS+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior - Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE), în vederea creării de noi condiții și servicii info-bibliotecare pentru membrii comunității universitare. Scopul general al proiectului este modernizarea și consolidarea bibliotecilor, îmbunătățirea competențelor personalului bibliotecar în instituțiile de învățământ superior din Moldova, Armenia și Belarus. În perioada de 21 august – 3 septembrie 2016, la Limerick, Irlanda, s-a desfășurat Trainingul ERASMUS+ Capacity Building in the field of Higher Education Project (CBHE) Library Network Support Services (LNSS): Modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus, prin dezvoltarea personalului și reformarea serviciilor de bibliotecă, la care au participat colegile noastre, Doamna Elena Harconița, director și Valentina Topalo, șef serviciu. În cadrul trainingului au fost prezentate modulele proiectului LNSS - Suport pentru serviciile bibliotecilor în rețea.

În această comunicare voi prezenta aspecte privind Modulul 8 din cadrul proiectului, care include elementele esențiale pentru elaborarea Politicii de Dezvoltare a Colecției. Pentru orice bibliotecă - Politica de dezvoltare a colecției (PDC) este cea mai importantă politică care susține sarcina principală a bibliotecii de selecție, menținere și asigurarea accesului la resursele informaționale și documentare pentru toți utilizatorii.

Politica de dezvoltare a colecțiilor reprezintă un ghid pentru procesul de selecție, achiziție și deselecție a resurselor informaționale și documentare, un suport pentru planificarea strategică multianuală. La nivelul unei Biblioteci nu poate fi asigurat accesul la toate resursele infodocumentare existente. În prezent se constituie consorții sau alte forme de cooperare, însă aceste parteneriate, nu reprezintă ceva nou pentru bibliotecile universitare.

Ce prevede planul strategic:

- Prezentarea generală
- Concepte și termeni
- Factorii care influențează, condiționează dezvoltarea colecțiilor
- De ce folosim o politică de dezvoltare a colecției
- Elementele unei politici de dezvoltare a colecțiilor
- Pași în formularea politicii
- Achiziții - Bibliotecar - Utilizator. Media digital. Mediul înconjurător
- Dezvoltarea colecțiilor și comunitatea
- Dezvoltarea colecțiilor și Mediul instituțional
- Evaluarea nevoilor de informare
- Exemple

Politica de dezvoltare a colecțiilor este o necesitate în bibliotecă? DA !

- Oferă repere teoretice, prezintă rolul educațional, social și cultural pentru dezvoltarea colecțiilor.
- Întreține relații administrative cu organul de conducere, creează structuri organizatorice proprii, se concentrează pe politici, standarde, verificări.
- Plan Strategic.

Avantajele unei politici de dezvoltare a colecțiilor:

- Asigură baza documentară pentru procesul de dezvoltare a colecțiilor
- Informează toată lumea cu privire la natura și domeniul de aplicare a colecției
- Furnizează informații către toată comunitatea în prezent și viitor
- Reduce influența de prejudecăți personale
- Contribuie la eficiența operațională în ceea ce privește deciziile de rutină, ajută personalul cu un sfat
- Servește drept instrument de manipulare în ceea ce privește includerea sau excluderea documentelor din colecții
- Oferă un mijloc de evaluare de performanța globală a Programului de dezvoltare a colecțiilor
- Stabilește prioritățile de achiziție ale bibliotecii, satisfacerea necesităților informaționale și documentare ale utilizatorilor.

Dezavantajele ?? Singurul dezavantaj în elaborarea politicii de dezvoltare a colecțiilor, este că se consumă timp și fără îndoială, este un mare efort al bibliotecarului.

Scopul principal al tuturor bibliotecilor și centrelor de informare este de a ajuta la transferul de informații și dezvoltarea cunoștințelor prin procesele de:

- Identificare
- Selecție
- Achiziție
- Organizare

- Aranjare
- Depozitare
- Interpretare
- Valorificarea
- Diseminare

În procesele de dezvoltare a colecțiilor se implică activ:

- Conducătorul comunității
- Biblioteca
- Personalul
- Comunitatea

În activitate de evaluare a colecțiilor, este necesar să cunoaștem:

- Punctele forte și punctele slabe ale colecției evaluate
- Comunitatea servesti și modul cum se schimbă ea
- Resursele disponibile pentru colecție la nivel local sau accesibile prin intermediul împrumutului interbibliotecar

Pași concreți în vederea formării politicii de dezvoltare a colecțiilor.

- ▶ Evaluarea comunității. Analiza nevoilor utilizatorilor și a intereselor comunității (prin intermediul unor sondaje sau interviuri)
- ▶ Evaluarea actualei colecții
- ▶ Studiarea planurilor și programelor / curriculelor de studiu
- ▶ Studiarea planurilor și ofertele editurilor
- ▶ Prospectarea pieței editoriale pe Internet
- ▶ Bibliografia Națională
- ▶ Cataloagele și Buletinele de achiziții recente ale bibliotecilor
- ▶ Redactarea politicii de dezvoltare a colecțiilor
- ▶ Elaborarea bugetului
- ▶ Planificarea pentru menținerea unei colecții bune
- ▶ Pregătirea documentelor politicii (utilizarea tuturor informațiilor disponibile care au fost colectate, inclusiv sugestiile furnizate de către membrii comisiei)
- ▶ Circulația documentelor politicii. Distribuirea de copii pentru membrii Comisiei de achiziție, Consiliul științific bibliotecar, expunerea de păreri. Revizuirea și corectările necesare.
- ▶ Aprobarea de către Rectorat și Adoptarea documentului revizuit, publicarea lui.

Ce prevede o politică de dezvoltare a colecțiilor?

- ▶ **Depistarea. Selecția. Achiziția.** Funcția principală a unei politici de dezvoltare a colecțiilor este să ofere ajutor personalului în selecția și deselecția resurselor (documente tipărite și electronice).
- ▶ **Planificarea.** Politică oferă o bază solidă pentru viitor în planificare, astfel contribuind la determinarea priorităților, în special atunci când resursele financiare sînt limitate.
- ▶ **Relații cu publicul.** Declarațiile din politica de dezvoltare sînt utile în cazul când este vorba de utilizatorii săi, administratorii și organismele finanțatoare.
- ▶ **Contextul larg.** Bază pentru o cooperare mai largă și partajarea resurselor,

dintr-o localitate, regiune, țara, sau chiar la nivel internațional.

Elementele politicii de dezvoltare a colecțiilor:

- I. Introducere
- II. Declarații generale
- III. Declarații narative
- IV. Profile Subiect
- V. Metode de evaluare a colecțiilor
- VI. Indicatori de complexitate
- VII. Coduri de limbă
- VIII. Implementarea politicilor și revizuirea calendaristică

I. Introducere

- Primele elemente ale politicii de dezvoltare:
 - misiunea
 - scop
 - obiective
 - publicul
- Scurte declarații cu privire la:
 - grupul (grupurile) comunității sau utilizatorii
 - descrierea tipurilor de bibliotecă
 - mărimea colecției (inclusiv numărul de publicații periodice, volume monografice, resurse electronice, limbi reprezentative)
 - o prezentare generală detaliată a resurselor bugetare ale bibliotecii, cheltuieli pe diferite tipuri de resurse informaționale.

II. Declarații generale

- Vor fi listate caracteristici care determină direcția dezvoltării colecției, cum ar fi:
 - achizițiile curente și retrospective
 - tipurile de resurse (monografii, publicații periodice, teze, literatură gri, hărți etc.)
 - limbi
 - formate (imprintate, netipărite sau electronice)
 - surse speciale de finanțare (un grant sau donații de la un donator)

 - politica cu privire la donații
 - orice politică specială privind întreținerea colecției (conservare, deselecție)
- Alte informații:
 - modul în care sînt tratate plîngerile
 - politici relevante
 - ce limitări există, ce subiecte, domenii în mod intenționat nu sînt completate etc.

III. Declarații narative

- Fiecare instituție, inclusiv comunitatea deține elemente constitutive unice. Declarațiile de politică trebuie să reflecte activitățile specifice ale bibliotecii și comunității pe care o deservește.
- Declarațiile trebuie să reprezinte materiale unice, speciale, criterii de includere și de excludere din colecții.
- Se descriu domeniile de aplicare (criterii lingvistice, zone geografice acoperite,

criterii cronologice).

- Alte categorii de informații utile, cum ar fi relații interdisciplinare, proiecte consorțiale, politici de dobândire a accesului la informație.

IV. Profile subiect

- Această secțiune a politicii se bazează pe indicii colecției evaluate, și are nevoie periodic de actualizare pentru a reflecta progresul către obiectivele sau revizuirea obiectivă la schimbările circumstanțiale.
- Prezentarea unor Rapoarte conspecte, care includ toate informațiile despre colecții.
- Un astfel de conspect este *Carta documentară* sau cartea colecțiilor, care are drept scop prezentarea obiectivelor generale ale bibliotecii, a principiilor de constituire a colecțiilor, precum și a modului de organizare al acestora, de fapt, pune în aplicare politica documentară a bibliotecii, cu toate componentele ei.

V. Metode de evaluare a colecției

- Evaluarea colecțiilor este o condiție necesară de îmbunătățire a calității și de definire a strategiilor de dezvoltare.
- Evaluarea se realizează prin etape de planificare, colectare de date, complexitatea indicatorilor și codurile de limbă. Aceste informații sînt utile pentru gestionarea resurselor bibliotecii și pentru decizii relevante a operațiunilor generale.
- Este la latitudinea persoanei care efectuează evaluarea să selecteze metodele, care vor fi utilizate pentru fiecare segment al colecției. Această decizie se bazează pe disponibilitatea datelor, iar obiectivul final este *Rezultatul* (modul în care va fi utilizată colecția).
- Măsurile *cantitative* relevă dimensiunea, vîrsta, utilizarea, costurile și alte date numerice despre colecție și se realizează prin diverse modalități:
 - analiza circulației publicațiilor
 - analiza chestionării utilizatorilor
 - analiza fișierului de dotare documentară a disciplinelor etc.
- Măsurile *calitative* sînt obținute printr-o evaluare a calității conținutului materialului documentar și implică o apreciere profesională atît de experți, cît și opinia utilizatorilor. Această măsură include:
 - impresii ale stării colecției
 - examinarea cererilor neonorate
 - chestionarea utilizatorilor
 - examinarea titlurilor solicitate în cadrul împrumutului interbibliotecar ect.

VI. Indicatori de complexitate

- Indicatorii de complexitate sînt numerici, ei fixează obiectivele documentare ale bibliotecii.
- Indicatorii de complexitate sînt propuși de Bertrand Calenge, directorul Institutului de formare a bibliotecarilor din Franța (1999):
 - 0 = nu se deține nimic în acest domeniu
 - 1 = nivel elementar, ușor, inițiere, lectură ușoară
 - 2 = nivel de bună popularizare, lectură medie
 - 3 = nivel de studii universitare, lectură dificilă
 - 4 = nivel de cercetare, lectură pentru specialiști

5 = nivel global.

VII. Coduri de limba

Codurile de limbă includ:

- E: Materialul în limba română predomină, nici un material în limba străină nu este în colecție
- F: Materialul selectat în limbă străină include un plus față de materialul românesc
- P: Limba principală a țării este predominantă
- S: Selecția altor materiale de limbă incluse în plus față de limba principală
- X: Materialul este într-o singură limbă, limba principală a bibliotecii și a țării
- W: Selecție largă de materiale în toate limbile aplicabile. Nici o decizie nu este făcută programatic pentru a restricționa materialele în funcție de limbă.

VIII.Revizuirea calendaristică a politicii de dezvoltare a colecțiilor

- Descrierea procesului de revizuire și punerea lui în aplicare, introducerea noțiunii de control.
- Controlul
 - verificarea aplicării regulate și pertinente a Politicii de dezvoltare privind achizițiile
 - depistarea tendințelor care apar, analiza în scopul de a propune noi obiective
- Revizuirea
 - determinarea termenului de reexaminare a textului de politică, în scopul de a depista insuficiența și integrarea noilor nevoi sau modificările recente, cum ar fi reducerile bugetare, noi programe de studiu, etc.

Colecția secolului al 21-lea: noi provocări

- Colecția secolului al 21-lea cere mai multe strategii de dezvoltare și cercetare pentru a asigura un acces larg la toate resursele informaționale și documentare.
- Se cere să înțelegem mai mult dimensiunile cercetării, în scopul de a lua decizii înțelepte.
- Managementul colecției necesită o colaborare sporită în interiorul și între instituții, precum și o trecere de la gândirea colecției ca produs la înțelegerea colecției ca parte componentă a resurselor Academice. O abordare multi-instituțională.
- Dar scopul colecțiilor rămâne același - Să sprijine dezvoltarea și difuzarea de noi cunoștințe.

Exemple de politici de dezvoltare a colecțiilor

Politica de dezvoltare a colecțiilor - Biblioteca Universității din Limerick

- ▶ Introducere
- ▶ Dezvoltarea colecțiilor
- ▶ Achiziția de materiale
- ▶ Managementul colecțiilor
- ▶ Revizuirea acestei politici

Politica de dezvoltare a colecțiilor - Biblioteca Cambridge University

- ▶ Misiune
- ▶ Introducere
- ▶ Scopul politicii de dezvoltare a colecțiilor
- ▶ Domeniul de aplicare al politicii de dezvoltare a colecțiilor
- ▶ Accesul la colecții
- ▶ Conservarea, păstrarea și eliminarea

► Recomandări

Concluzii:

- Pentru fiecare proces informațional tehnologic din bibliotecă ar trebui să elaborăm o politică proprie de adaptare. Asemenea politici reprezintă o orientare pragmatică ce identifică un program de activitate bine determinat.
- În baza acestor studii vom redacta Politica de dezvoltare a colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB - cea mai importantă politică de bibliotecă, care Va susține sarcina principală a bibliotecii de selecție, menținerea și asigurarea accesului la resursele informaționale și documentare ale Bibliotecii

Referințe bibliografice:

1. CALENGE, Bertrand. *Politicile de achiziție: Constituirea unei colecții într-o bibliotecă: trad. de A. Veseli, R. Cosmăciuc; Bibl. Municipală București; Asoc. Bibliotecarilor și Documentariștilor din București*. București : Ed. Bibl. Bucureștilor, 1999. 399 p. ISBN 973-98918-1-0
2. *Guidelines for a collection development policy using the conspectus model. International Federation of Library Associations and Institutions Section on Acquisition and Collection Development 2001* [online] [accesat 14 septembrie]. Disponibil: <http://www.ifla.org/files/assets/acquisition-collection-development/publications/gcdp-en.pdf>
3. JOHNSON, Peggy. *Fundamentals of collection development and management*. Chicago : American Library Association, 2009. 407 p. ISBN 978-0-8389-0972-0
4. JOHNSON, Peggy. *Fundamentals of collection development and management*. Chicago : ALA, 2014. 568 p. ISBN 978-0-8389-1191-4
5. KOUKOURAKIS, Manolis. *English for Specific Purposes Module 8 : Library Collection Development Policies*. PowerPoint, prezentat, la Limerick, Irlanda, Trainingul ERASMUS+ Capacity Building in the field of Higher Education Project (CBHE) Library Network Support Services (LNSS), 21 august – 3 septembrie 2016.
6. www.ala.org/tools/cetoz/collection%20Development/collectiondevelopment
7. <http://www.arl.org/storage/documents/publications/issue-brief-21st-sec-colecții-2012.pdf>
8. <http://www.ifla.org/files/assets/acquisition-collection-development/publications/gcdp-ru.pdf>
9. <http://www.arl.org/storage/documents/publications/issue-brief-21st-century-collections-2012.pdf>